

TINGBOK

for

AKER

1686

Ved Gunnar W. Knutsen og Bodil Chr. Erichsen

TINGBOKPROSJEKTET

Oslo 2001

TINGBOKPROSJEKTET
Historisk institutt
Postboks 1008 Blindern
0315 Oslo

<http://www.hf.uio.no/hi/prosjekter/tingbok>

Tingboken er utgitt med støtte fra Anders Jahres fond til vitenskapens fremme.

FORORD

Dette er en elektronisk kildeutgivelse fra Tingbokprosjektet. Disse nye utgivelsene bygger videre på våre tidligere trykte kildeutgivelser. Vi velger å presentere kildeavskriften i denne formen for både å kunne nå et større publikum og samtidig redusere utgiftene ved utgivelsen.

De elektroniske kildeutgivelsene mangler de arbeidskrevende person-, steds- og emneregisterene som de trykte utgivelsene har hatt. Til gjengjeld er de søkbare, og gir dermed leserne nye muligheter for å finne

Til denne kildeutgivelsen har vi valgt å bruke filformatet Portable Document Format (PDF), som vi mener vil gi den beste lesbarhet for fremtiden. Dette filformatet kan leses på alle typer datamaskiner, og sidene vil alltid beholde den samme layouten som vi har ønsket når avskriften ble utgitt. I tillegg har vi valgt å gi boken en layout som også egner seg for utskrift og innbinding, dersom noen skulle ønske å gjøre det.

For Tingbokprosjektet

Stipendiat Gunnar W. Knutsen

AVSKRIFTSFORKLARING

Vår målsetning er å gjengi teksten så kildetro som mulig. I tråd med Tingbokprosjektets tidligere praksis har vi likevel av effektivitetshensyn, i noen henseender valgt å ikke gjengi teksten nøyaktig slik den står i tingboka.

Det gjelder for det første store og små bokstaver. I tingbøkene brukes store og små bokstaver om hverandre, slik at navn kan være skrevet med liten bokstav, og store bokstaver kan forekomme midt inne i et ord. Ofte er det vanskelig å vite om bokstaven faktisk er stor eller liten. Det er enighet i fagmiljøet om at bruken av store og små bokstaver ikke er meningsbærende. Avskriverne har måttet foreta bevisste tolkninger av teksten, og leseren bør være oppmerksom på dette.

For det andre har vi valgt å ikke markere latinske bokstaver. Grunnen er at en del ord er skrevet med delvis latinske bokstaver. Vi syntes det var unødvendig å bruke tid og krefter på å finne brukbare rutiner for å markere dette på en fornuftig måte.

I tillegg bør det nevnes at forkortelser er løst opp og markert med understrekning, for eksempel Kongelig.

Flere forhold kunne vært drøftet og redegjort for. Transkripsjoner som denne er resultat av uendelig mange vurderinger.

Ukjente ord og uttrykk kan søkes i oppslagsverk som *Norsk Historisk Leksikon*, eller Otto Kalkars *Ordbok til det ældre danske sprog (1300-1700)*.

f 1a

j Jessu welhsignede nafn

Anno = 1686 = dennd = 4 = January, er retten || bethienndt paa Oxshofved i Øster Bærum udj || ofuerverelsse, Kongelig Mayestets welbetroede slodsfoged || paa Aggershuus oc foeget ofuer Aggers och || Bærrums hærredz foegderie Seigneur Christen Hanssen Smits, bundeleenssmandene i Øster oc Wester Bærum, Hanss Øfvrland oc Ahrne || Houger sampt efterschreffne laugrette nemlig || Hanns Jung = Olluff Thikkerud = || Christen Hamang = Halfuor Soelberrig = || Assbiørn Løggeberg oc Hanss Oxshofued = ||

Kongelig Mayestets welbetroede slodsfoegedt Seigneur Christen Hanssen || loed publicere hanns excellense hoyædelbaarne Herr vicestadtholders || naadigste befahling, om finderne som sig her opholder, deris || beschaffenhed at efterforsche, efter samme naadigste befahling,, || jndhold daterit 18,, Decembris 1685 = ||

Wiidere allervnderdannigst læst og publiceret paa Oxhoved || thingstue i laugrettets oc tilstedeverende almues paahør || oc nehrverelsse \Kongelig Mayestets allernaadigste forordninger/ dend 1te om kop oc qveegskat udj Norge daterit || Hafniæ 11: Decembris = 1685 = ||

Dend anden forordning om wloglig skoughug i Norge datterit || Hafniæ dend = 5 = Decembris = anno = 1685 = ||

Efter høybemelte befahlings oplæsning blef ved lænsmandene Hanss || Øffuerland Ahrne Houger oc Helge Sehm fremkaldet finderne, som boer || oc tilholder udj Øster og Wester Bærum sampt Ascher sogn, oc er da || først fremkomen = af øster bærum = Hendrich Hendrichssen || foed i Sverrig i Sund sogn, i Frissdahlen i Warmeland 3. miihle fra nordsche grendssen som hanns faders pass nehrmere wdviiser daterit Fris||dals prestegaard dend,, 6,, Aprilis 1661 = hafuer gvinde fem børn, hans || qvinde er findsch fød, alle deris børn auflede oc fød her i landet || boer paa Steen i Øster Bærum som er een halfgaard, schylder till laugmand || Jørgen Phillipsen eet schippund salt boed der i fem aar, dend thied kom hand ||

fra Krogshoufven huor hand hafde boed hen wed., 26., aar, med hans fader || som lenge sieden er død for 15., aar sieden, jndtil anno 1665 dend 15, May || da hafuer hand bæslet een plads paa samme Krogshoufven at Jacob Ludt, da || foegedt ofuer Ringeriige oc Hallingdahlen, gaf hannem 12 rdr: i bæslet || af een rudningsplads som iche enda var lagt for nogen landschyld mens || efter bæsledelen schulle suahre aarlig landschyld af et skind, dend || thied hand boede paa Kroghschofuen, giorde hand iche disse her i bøgden || boende nogen skade, men huad hand hafde giort dem paa Ringeriige || endten i bøgden eller paa skoufven oc aldmendingen, det worder well || forklaret oc efterforschet paa de steeder, oc det wiste almuen her i bøgden jndtet af de klagede jndtet paa ham, sieden er same plads paa Krogshoufuen lagt for 1 fiering landschyld, huoraf hand aarlig hafuer skattet og || skyldet, oc liigesaa af sin nu paaboende gaard Steen her i bøgden, hannd || beretter at hafue gifuet udj første bæslet af same gaard Steen det || første hand kom der, till landherren laugmand Jørgen Phillipsen 60 rdr: || huorjmod hand oc beholt eendeel goodsens jndreedning oc gaardz||reedschab, alt menss hand hafuer stoad her i bøgden hafuer hand søgt || kirken oc thinget ligesom een anden bunde, bruger jndtet skytterie || eller fischerie, men hanns gaards bufe, oc suahrer alle wdredseler oc paabud, som vedbørligt og hanns naboer, med alt huad som paabyedes || oc af gaarden wdgifues bohr, sieden hand er komen her til bøgden hafuer || hand ey hugget eller brendt nogen braadter, mens jmidlerthied hand war || paa Ringeriige ?? aarlig brugt braadter ||

f 1b huoraf hand oc hafuer aarlig gifuet sin thiennde ahn paa thinget efter at || sieden oc aufliingen tilforn ved foegdenns anordning, af leensmanden oc || tvende mænd var beseedt oc forfahren, till., 2., 3., 4., tønde thiennde om aaret || saa wiidere af huer aars thiennde mandtahlle derved stedet kand were at || fornehme, 10 s: af denne thiennde med braadte brug oc des, kand nehrmest || eftertenkes huad skade paa skoufven er scheid, han beretter ey nogen || thied at vere søgt eller tiltalt for wlouglig skoufhugst, oc ey hørt nogen || klage derofuer, huorfore oc iche heller er worden søgt til domes, straf || eller bøder, oc følgelig derofuer ey heller hafuer vdgifuet nogen sigt || denne mand Henndrich Hendrichsen hafuer ellers et got skudsmaall || af alle naboer oc dem som boer her i bøgden, thvende af hans børn || thiæner ved Bærums Jernwerk, dend eene for hamersmed svend || oc dend anden for dreng, widste ingen wiidere forklaring herom || at berette =

\$ Wester Berum = Lars Larssen, finne fød || i Swerrig i Phillipstad gield, af findsche forældre fuldt hans || broder fra Sverrig hiid til landet for een 24., aar sieden, samme || hanns broder vorde da paa Ringeriiges

aldminnding Krohschoufuen, huor || hand schall hafue boed i sex aars thied, jndtill hand er komen udj || Wester Bærum, der hafuer hand boed oc roddet braatter i nogle || aar, med forlof af Dominicus Brøcman, mens huad hand gaf ham || derfor wiste hand iche, jndtil for fem aar sieden, er same hans || broder nafnlig Hennderich Lauridsen flødt herfra till Swerrig igien || oc efter hanns bort reise hafuer Lars Larsen faaed Anneplads || igien som Anna Kreftings er tilhørig, hanns qvinde er fød her i lan||det af findsche forældre i Sørkedahlen til Aggers hærret, hafuer || sex børn, pladsen hand boer paa kaldes Holmewandet, som Anna Krefting || hafuer kjøbt, oc skatter aarlig af,, 4 rdr., hafuer boed der i fem aar || hafuer ey andet brug eend hand brender kohl till werket, omliggende || gaarder eller desen bruger hafuer ingen skade wed hannem, er oc || ey nogen till fortrengssel eller nachdeehl, hafuer ey gifuet noget || børsel, men er een fattig huusmand, oc sidder der i huusse || oc gifuer aarlig een rdr: til landherren, suahrer huusmandskatt || till Kongelig Mayestet aarlig fem rdr: suahrer thiennde af huis ringe hand || aufler, søger kierken oc thinget, bruger jndtet skiøtterie eller || fischerie, hafuer sit ophold hos Annike Kreftings med sit arbeide || hafuer ey giort nogen kiendelig skade med hugstebraadter eller andet paa skoufuen, derpaa er iche klaget af nogen, hafuer et themelig got || skudsmaahl af almuen, wiidere forklaring vistes iche at berette || om haanem -

\$ Povl Pederssøn finne thilholdende oc i wester || Bærum, paa een huusmandspladz paa dend gaardz Biørnum ejer || mødte iche, mens berettes af Henndrich Henndrichssen at schall || vere fød i Helsingeland i Sverrig, schall hafue weret adt||schillige steeder her i landet paa Hadeland oc Ringeriige, jndtill for sex aar sieden er hand komen her i bøgden, opholdet sig || i huuse hos andre finner, nu bruger hand ey andet end || nærer sig med at giøre bytter spannder, oc deslige wnder||thiiden gaar oc bedtler, hafuer ey nogen braadtehugst eller wiidere || begaaed, end at hand vnderthiden kand faa forlof af Anniken || Kreftings, at hugge lidet till kulleweed, wistes ey anden for||klaring at giøre om ham, Almuen klager intet paa hannem || schall oc ey heller vere nogen til fætrengssel, hafuer koene oc treij børn = ||

\$ Ascher sogn = Jørgen Jacobssen fød i Findland i Kirn sogn, hans qvinde || er oc findsch fød, hafuer threj børn, dend eene hans søn er reserve||soldat wnder capitän Rasmus Oelssen, Jørgen boer i Ascher sogn paa een || gaard kaldes Berrig, een fuldgaard schylder 2 pund oc j (1) fierding salt, || Michel Søfrenssen i Christiania eier gaarden, hafuer boed paa Berrig || i threj aar, er komen did fra Lier, huor hand hafuer boed oc ophaldten || sig tilforn paa Thofuerud eier, efter derom anwiiste sallige Herr, Jens Nielsens || till hanem gifne børselzedel daterit 15, Novembris

1661 = kom den thied || liige fra Sverrig oc till Thofuerud, nu er ey nogen som hafuer skade || af hanem men huad tilforn kand were skeed viste almuen her intet || af, hand hafuer brugt braater imidlerthied, oc deraf suahred thiende ||

f 2a som kunde tilfalde, efter wdwiisning af det steds thiende mandtalle || wnder thieden om aaret = 1 1 1/2, oc 2 tønder i det hoieste = gaf første gang || i børsell till Herr Jens paa Bragenes, for at maatte bruge braater || paa Thofuerudmarken sex rdr: oc till bunden paa gaardenn 2 tønder rug, || gifuet af dend gaard Berrig hand nu paaboer thj rdr: i børsel, suahrer landschyld aarlig til landherren efter taxten som gaarden schylder || suahrer skatter oc rettigheeder advenant som af gaarden bør || at gaa, hand betahler sin thiennde med almuen huor oc naar paabyedes || søger kierken oc thinget flittig som andre, bruger intet skiøtte || eller fischerie, alleene at hand nærer sig af hans gaardzbrug || oc aufling, sieden hand er komen her i Ascher sogn, hafuer hand || ey giort nogen kinndelig skade med hugst oc braadter eller andet || beretter self det oc ey heller ved hanem schall were skeed udj || Lier hand er komen fra, huorfore oc ey nogen bøder eller || sigt hos hanem er siugt, betalt eller suahredt rigtighed for || hafuer et got skudsmaahl af meehnige almue, wiidere forklaring || wites iche om hanem at berette, ||

§ Peder Povlsson fød i Sverrig i Frøgsne sogn af findsche forældre || hafuer = 4re børn, boer paa Soelj i Ascher sogn, bonden eller || angrendsennde hafuer ey skade af hanem, same Soelj er een fuld || redsels ødegaard, hafuer børslet dend for threj aar sieden af Michel || Søfrenszen i Christiania, gaf 8te rdr: i børsel, pladsen schylder een fiering || thunge, suahrer same fiering landschyld aarlig till bemelte landherre || Suahrer Kongelig Mayestets skatt advenant efter schylden som gaar || af gaarden, betahler thiennde af gaarden som dend kan tilfalde, || søger kierken oc thinget bruger intet skiøtte eller fischerie || hafuer ey giort nogen kienndelig skade med hugst oc braadte || sieden hand kom dertil steedet Soelj, men huad hand hafuer giort || paa Ringeriige huor hand var for threj aar sieden som hand er || komen fra wites iche, hand beretter jmidlertied hand war || der, thiennte hand hos een wed nafn Jørgen Michelssen som nu er || død, hand var heel liden første hand kom fra Sverrig, till hand || kom i thieniste hos Mogens Henndricchssen, som oc er finde da boende || paa Krogschoufven, nu tilhollennde med sin gamle qvinde udj Soelie || i Ascher sogn hos denne Peder Poulssen, som hafuer deris datter || same hans hustrues forældre hafuer een thienstepige wed nafen || Martha, fød her i landet af findsche forældre, de ere ellers || alleene komen først fra Phillipstad i Sverrig anno 1663., som || sogneprestens denne meddelte pas

daterit 12., Martj., 63., vd||wiisee, same aar er de komen till Ringeriige, oc der blefuen || tilsteed af Jacob Ludt at radde paa Krogschoufven, efter hannes || wdsteede fæstzedel daterit 18., January 1663., for huilken bœxsell||zedel berettes at hafue betalte 7 rdr: huor de oc hafuer boed || alt fra dend thied, jndtill nu for threj aar sieden de ere komme || hied till Soelie, jmidler hafuer de brugt braatter paa Krogschouf||uen, huoraf de aarlig hafuer suahredt, dend deraf gaaende thiende || efter thiennde mandtahls wdviisning, samt skatter oc ret||tigheder, huad som der blefuen paabunden, men huad skoufskade || af braadtebrending eller deslige wed dennem samesteds kand || were begaaed, er ey nogen thied worden paatalt, hœrdte oc ey || nogen klage der ofuer, huorfore oc ey heller søgt derfore || till denes eller straf lidelehsse, oc følgelig ey heller nogen || bœder betalt eller suahret regenschab for, saawiidt dennem || kand vere beviist, hafuer ellers et got skudzmaahl af mee||nige almue, oc wiidere forklaring wites iche om dend || samptlige, ||

§ Christen Hanssen raadmand udj Christiania, slodsfoegedt paa Aggers||hius oc foegedt ofuer Aggers oc Bærums hærreds foegderie, || Jens Karstenssen soerenschriffuer samesteds, samt af laugretten || udj Aggers hærredt, Anders Røe, Olluf Froegner, Thosten Hoff || Laurids Huussebye, Thoere Wliren oc Olluf Brager - giøre - ??te ||

giøre witterligt at

f 2b

anno Christjania = 1686., dend., 28., January., || ware wj med huerandre forsamlede paa Aggers herredzthing oc der||efter høyadelbaarne herre Herr Just Hæg till fulle thoffte ridder || Kongelig Mayestets woris allernaadigste herres geheime , justitiarius oc etats||raad, vicedadtholder udj Norge oc stiftbefahlingsmand ofuer || Aggershuus oc wnderliggennde ambter hans excellense naadigste befal||ninng forsamlede retten at bethiene, efter hoybemelte be||fahlings respective wiidere jndhold, daterit Christiania || dennd = 18 = Decembris 1685 = NB, udj beschrifuelssen jndfœres alt; ||

Efter befahningens oplæsning blef wed leensmanden Hans Nielsen || Bæstum fremraabt de her udj hærredet boende oc tilholdende || finder, for lengst tilforn oc strax efter befahningens wdstedelsse ware giorde bud till, at de dennem her til thinget alle oc eenhuer || ingen vndtagen schulle forføye, men formeedelst dend megen || store ?? det een thimelig thied daglig hafuer continueret hafuer de som fra bøygderne, udj skouf oc fiælde

boende fattige folk, iche || veret god fore at fremkomme eller kunde
jndfinde dennem fænd || nu oc hafuer da først anfiguet sig ||

\$ Olluf Wermer boer paa een rødningspladz i Søkedahlen kaldes
Wenner||kamen fra Kiel sogn i Wærmeland, kom hiid med een kiøbmand
først || som da boede i Sørum sogn wed nafn Joen Søwold, da war hand
atten || aar, hafuer finsch qvinde fød i Sverrig, hafuer 3 sønner og 3 døtre ||
de fem ere hieme hos ham, dend eene søn er i Kongens thieniste, reserve ||
wnder obe??te Huusmans lifcompagnie, de tvende døtre ere gifte || med
nordsche folk, Wenneren hand boer paa er Peder Nielsens schylder ||
aarlig í (1/2) rdr: hafuer boed der i 16., aar, hans naboer klager jndtet paa ||
hanem, er dennem intet til skade, mens gierne thienstagtig med huad hand
|| formaar, hafuer ey taget pladsen i børsel, men bevilget dend til brugs ||
for at opprødde dend, oc iche at bruge wiidere end aarlig kan raddes til ||
eng oc agger, suahrer ellers till landherren nogle dags arbeide, landherren
|| betahler skatten aarlig, imoed denne suahrer slodzarbeide som een
huusmand || saa betahler hand oc ey heller/ nogen landschyld, viidere end
som hand hidtill er bevilget pladssen till rødning oc forbedring, oc nogle
dagss arbeide om || someren paa landherrens egen kost, || betahler hans
thiende aarlig, eftersom det kand tilfalde, søger kierken oc thinget, brugt
intet skiøtte eller fische||rie, hafuer ey brendt nogen braatter, eller giort
nogen kiendelig skade men huad som hand hafuer brugt til braateland det
hafuer hand raddet || oc slettet, som det kand ofuerslettes med riifue oc
lin, pladsen er for||bedret oc bebyggt af raae roed, der som var øede skouf
oc mark før er || nu baade huus oc hiem, agger oc eng, suahrer sødater
hold lige ved andre || rødningspladsser - ||

\$ Morten Grøttem, komen fra nye?? Kopperberrig i Sverrig, det første ||
hand hid kom var hand liden, kom hid med hans forældre, som derfra
for||meedelst dend besuerlige thied der veret, hafuer sig hid begifuet som ||
prestens attest hannem meddelte daterit 8: Marty, 1652, Wedviiser,
hafuer || nordsch koene fød paa Wager paa Ringeriige, der er hand fast oc
wied, hafuer || 5., børn, eet thiener, 4re himme, boer paa Grøttem Peder
Nielsen eier || boed der i 8te aar, det er een rødningsplads schylder aarlig
í (1/2) rdr: || bruger det til landters, Morten bruger ald aggeren, jmoed
hand suahrer || slodzarbeidet, men landherren hafuer een deehl af engen,
jmoed hand betahler || ald skatten, oc ey gifuer wiidere landschyld, hafuer
ingen børsell wdgif||uet, er ey nogen af naboerne till fortrengssel, hafuer
ey taget pladsen || i børsel, gifuer ingen landschyld formeedelst det bruges
til laatters, || skatten suahrer Peder Nielsen, betahler sin thiende aarlig
som dend kand tilfalde || søger kierken oc thinget faar thider formeedelst
lang oc besuehrlig wey, bruger jndtet skiøtte eller fischerie, hafuer ey giort
nogen skade med || skoufhugst, mens huad hand hafuer brugt, hafuer hand

røddet til agger || oc eng, at det nu er nøttigt, hafuer thient for soldat i halftolfte aar, ||

\$ Laurids Lycke fød i Sverrig i Nordre Bergsslaug i Norastad sogn, hafuer || svendsch koene, hafuer thoe døtre som er hieme, oc een søn som er reserve || wnder lifcompagnie hafuer veret her i 30., aar, oc boed i Sørkedahlen || dog paa dend plads hand nu beboer ichon 15., aar, det er et skoufstøke || schylder een rdr: som hand suahrer landschyld, saaledes aarlig till || landherren, Peder Nielsen Læg eier dend plads, hafuer jndtet gifuen i || børsel, men er det saawidt bevilget at oprydde, noget som kand kome ||

nøttig, saa hand nu kand saae., 4., ad., 5., quarter korn, oc aufle nogle læs høe || er ey nogen till fortrenngssel, betahler aarlig dend thiende som kand till||falde, af det ringe der aufles, søger kierken oc thinget wnder thieden, brugt || jntet skiøtte eller fischerie, lanherren betahler skatten, for ham mens denne || suahrer arbeide till slottet liigewed andre huusmænd, ||

f 3a

\$ Zacharias Grøtten komen fra Sverrig oc der fød i Sørkiøping || begifuen sig hiid for dennd dyere thied da war i Sverrig, hafuer || nordsch koene hafuer 3., børn, hafuer veret her i bøden 14 aars thied || oc i same 14., aar boed udj een braadte paa Grøttum eier som hannem || af landherren Peder Nielssen er bevilget at optagge stubber oc giøre || same braadte slet, huorimoed hand for saadan hans arbeide schulle nyede || det fridt, forvden nogen afgift hans lifsthied, hafuer saavidt || forbedret det til aggerland at der nu kand saaes, 3 quarter ?? hafre, hafr || indtet gifuen i børsel, suahrer indtet til landherren wden nogle dages || arbeide, thj hand er bevilget pladssen frie for at rødde oc forbedre || dend, denne suahrer thiennde som det kand falde, søger kierken oc thinget || vnderthiden, er gamel oc orker lidet, bruger jndtet skiøtte eller fischerie || hafuer ey giort nogen skade paa skoufwen, men alt nærret sig med skind||reedning, suahrer slodsarbeide liigewed andre huusmænd, ||

\$ Lauridz Sandwngen, fød i grendssen dog paa svendsche sieden, kom hid hand war || 1/2., aar gamel, hafuer findsch koene, blefuen gift her i Norge udj Skeedz||moe sogn, hafuer., 3., børn, hans forældre boede i Soller, oc hand hafuer weret || her i 44., aar., boer paa een heel ringe plads kaldes Sandungen, Herr ehtatz||raad Lund eier, nærer sig med arbeide wed Herr Lunds brug, saasom || thømerhugst, flaadning oc desslige, pladsen schylder indtet, men gifuer || aarlig = 4., tylter thømer i afgift, er ey nogen til skade, lidet hafuer || hand brendt oc raddet af braadter,

landherren suahrer skatten, boer || 3,, mihl i fieldet fra kierke oc thing, huorfore hand oc sielden diid || komer, saaer jndtet, derforre suahrer ingen thiende, bruger indtet || skiøtte, men noget lidet fischerie, wnderthiden med krog, hafuer ellers || iche giort nogen kiendelig skade paa skoufuen, thj der er iche saadan skouf || mens meest endeehls field oc bergnabber, ||

\$ Mathias Hochlungen, fød paa Ringeriige af findsche forældre, boer || paa Hochlungen, hafuer boed der 1 1/2 aar, er gift med findsch koene || hafuer et barn, hans forældre ere lenge sieden døde, stedet hand || boer paa er iche nogen rødningsplads, mens sidder der alleene i huu||set oc nærer sig med arbeide, ved Herr ehtatzraad Lunds thømerbrug || med hugst oc flødning, gifuer dog af huuset udj een kiendelsse 4 tylter || thømmer, som hand hugger udj Lundzskoufven, suahrer ey noget i skat || men landherren betahler af skoufuen ofuer alt, komer sielden til kierke || oc thing, for des besuehrlig lange wey, kand were wngefehrlig,, 28,,aar - || gamell - ||

\$ Hendrich Rødtungen fød ved grendssen || dog paa svendsche sieden i Sund sokn, hans forældre fløtter til Soller || der hand war heel liiden, der boede de i nogle aar, fløtte saa till Ringeriige, huor de boede i 20,, aar, denne Hendrich hafuer boed her paa Herr || Lands skouf Røtungen i 2,, aars thied, er gift med findsch koene som || er fød her i Nittedahlen af findsche forældre hafuer 4re børn || pladsen ey lagt for skyld, hand nærer sig wed thømerbruget och || flødningen, huor de af Herr Lund hafuer fødte oc ophold, for sig oc sines || vnderholding, schall hafue veret her i landet paa adtschillige steeder || tilsamen saa er hans alder,, 37,, aar, bruger jndtet skiøtterie, men || wnderthieden naar hand kand faae laandt børsse, skyeder hand fugl, dog || det er sielden oc faae thieder, hafuer jndtet fischerie, hafuer ey weret || nogen till skade dend stund veret her i bøyden eller vnder denne districht || suahrer ingen skat, pladsen ey lagt i skyld, ey betalt noget i børsel, ey || accordert med landherren om nogen afgift, wiidere end hand sidder || der i huusse, som arbeidsmand, dog er hand, tilligge med alle de || andre finder som boer paa Herr ehtatzraad Lundz pladsser, alle || frasagt pladserne till waaren komennde at fløtte derfra || oc need i bøyden - Saaledes efter eenhuers egne an||gifuelsse oc wedstaaelse, bekrefte vnder voris hænder oc || hos thrøgte zignetter, actum anno ?? et loco vt supra ||

Anno = 1686,, dend = 12,, February er retten bethiendt paa Hoed||thangen i Thruue Pederssenns huuss, udj Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur || Christen Hanssens oc efterschreffne tvende mends nehrverelsse nemlig,, ||

huor vj samestedz efter een herr obrist oc comandant strang || Herr obriste Wisborgs andragennde till hans excellense Herr vicesadt||holder, oc derpaa fuldte hans excellense Herr vicesadtholders naadigste || resolutions anordning oc befahl vare forsamlede for at || erfahre dend af Herr krigsraade oc comandant Wisborg andragne persohn || wed nafn Laurids Pederssen forige sergeant wed Aggershuus gvarnison || nu boennde paa Hoedthangen hanss beretning oc tilstand paa same || Herr obrittes angifuelssse som er daterit Aggershuus dend = 9., February., 86: || oc hoyadelbaarne Herr stadtholders resolution dend 10: ejusdem - ||

f 3b

Laurids Pederssen mødte tilsteede oc foregaf at hand iche nu er udj || nogen virkelig thieniste wnder milliten mens nu i February, maanet || er det eet aar siden hand kom derfra, dog med wwillie oc tilladelsse, || huorfore oc efterdj hand iche sorterer wnder det militarie foro || fra hans afscheedzthied, møder hand oc efter hans excellense Herr vice||statholders naadigste anordning nu fører hans ansuahr for dend civile || rett., dom hand jndgifuer skriftlig, af kort extracht, at hand || afhendte nøglene til slodsportene formeedelst Herr obrkrigscommissarie || velborne Hans Hanssen var heel suag oc paa hans velborenheds begiering schulle || bedet dend sergiant som hafde wagen dend dag at hand wille opluke porten || oc som hand iche var i kierken, med dem møtte hannem sergiant som hafde wagt, nafnlig Christen || Søfrensen, mit i kirkedøren, oc hand annamede nøglene strax, och || wiidere wed hand ey derom at berette, mens der hand tog nøglene || gaf hand iche agt i dend hast hand gik udj, at obristen war i kierken || thalte dog til Herr obrist leutnant Peder Jfuerssen derom først, men || som de sang i kierken kunde hand iche, høre eller agte endten Herr obrist||leutnant suahrede noget eller iche, med wiidere same skriftlige doc||umentes jndhold, daterit 12., February 1686 = Huilket oc vdførlig nu for || retten wed hannem self skriftlig hafuer jndgifuet, med derhos dette at hand ved hoyeste || æd will oc kand bekrefte det, at hand iche saae eller viste at Herr || krigsraad oc obrist var i kierke dend dag, oc iche tog nøglene till anden || ende end at hand wilde lefuere dem til sergiant Christen Søfrensen som || da hafde wagt, huilken oc mødte hannem i døren oc annamede dem || af ham eftersom det oc da var paa dend thied at nøglene schulle afhendtes oc porten med windebroen efter sædvaahnighed och schulle || oplukes, thj skiltwagten hafde alt da gifuet warsel oc thingen?? || til wagen i kortegarden at prediken war endet oc det var thied at luke op., ||

\$ Sergiant wed gvarnisoenen Christen Søfrensen, mødte oc nhrwerende til||steede, oc beretter at {hafue} Herr krigsraad oc obrist hafde befahlet ||

hannem at møde her i daug, med de tvende af wagten som var med hannem || dend thied om søndagen = 7: February da hand hafde wagt oc schulle hendte slodz||loufven - hand berettede hanss tilstand wden nogen tilspørgelse eller || examen, endelig saaleedes, at same søndag som hand hafde wagt, kom hand gaaendes af slodzborregaarden oc wille gaa jnd efter nøglene oc slodslofven || at luke op, eftersom skiltwagten hafde alt raabt oc forkyndet wagten || udj corps de garden at prediken var endet, oc som hand kom mit i kirke||døren mødte hand Laurids Pederssen mit i døren med nøglene, annahmede dennem || af hannem oc derefter lugte op, eftersom det war paa thieden oc siedvahn||ligt at der schulle oplukes, de tvende soldater mødte iche tilstede som || Christen Søfrensen hafde med sig mens dend eene mødte nafnlig Anders Jacobssen || dend anden ved nafn Anders Oelssen mødte iche, Nogen examen eller spørsmål kunde vj iche giøre til hannem nemlig sergiant || ellereller soldaten eftersom det sehrilig henhører til detz rette feoro || tilmed saa befahler hans excellense udj hans wdstede resolution, ey fleere || schall tages til forhor ?? eller examineres, alleene Larss Pedersen, huilken || naadigste befahl oc vnderdanigst følges til efterretning med dend eene mand || Larss Pedersens forhørelse - || Weledle oc velbemelte obrkrigscomissarie loed ved Monseigneur Johan Wessel || jndgifue hans fremschikede tilsuahr i denne thilfelde, som viidere vdfor||elig ord efter andet o achten eller beschrifuelssen vorder jndført - ||

\$ Monseigneur Johan Wessel fremgaf, jligemaader Herr obristleutenant || Peder Jiffuersenns skriftlig tilsuahr i denne forefaldende, som oc i || beschrifuelssen schal jndføres daterit 12: February 86: ||

f 4a Monseigneur liutn:??, von Osten mødte oc tilsteede, sagde hans høygrefe: excellense || Herr genn: feltmarschal hafde commanderet hannem at gaa her jnde oc forhøre | huad som passerede ved denne forhør oc examen, hafde ellers iche noget || endten at jndgifue eller suahre der til i nogen maader, || Wiidere blef iche af endten persohner endten skriftlig eller mundtlig || produceret eller forklaret, huorfore oc denne forret||ning denne gang saavidt derved endiget ||

Anno = 1686 = dennd., 22 Marty., er retten till almindelig || waabething, bethiendt paa Fussdahl thingstue udj Ascher || sogn udj Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hansens ofuerwerelsse || samt bundeleensmanden Helge Sehm oc efterschrefne || laugrette, nemlig - || Mathiss Berrig = Gunder

Siffuerstad, || Ovdn Hanewold = Erich Hannevold,, || Ahrne Woyen = oc Lauridz Wetteren ,, ||

Kongelige Mayestets slodsfoegedt loed oplæse efterschreffne allernaadigste || wdgagne forordninger nemlig = ||

1 = om høysterettes holdesse jndeuerende aar 1686: at holdes udj || Kiøbenhafn dend = 16 = Augusty = daterit 19,, January 86,, ||

2,, Forordning om misbrug wed thråsten i Norge daterit Hafn: || dend,, 28, January 1686 = ||

3,, Patent om reservens afschaffelse i Norge i fredsthiider || daterit Hæfn: 29,, Decembris 1685 = ||

4,, Forbud at skyede med nølebøsser, jtem svermere, budeker || oc andet med krud opfyldt, iblandt hiisene at bortkaste || Hafn: dend = 8 = Decembris 1685 = ||

5,, forordning om apotecker wahre som paa credit wdtages || daterit Hafn: 6: February 1686 = ||

6,, Hans excellense Herr vicestadtholders naadigste messive om completering || wed capteinen, presten oc bundelænsmandene at forrette, daterit Christ: 27,, February 1686 = ||

Seigneur Hanss Must loed thinglyesse hans skiøde oc kiøbebreff paa || fielten udj Ascher sogn schyldende med bøkse, een fierding salt,, || af Herr assessor oc prehs?? Laurids Jacobsen, wedsteden oc til witterlig?? || wnderschrefuet af comissarie Larss Larssen paa Bragness oc borgerm||ester Johan Peterssen i Christiania, daterit Bragenes 19: Novembris 85: ||

Herr assessor weledle Knud Frandsen loed publicere eet || hans skriftlige forbud oc protest jmod huad skiøder || som till thingliusning maatte fremkome, oc af Madame Marde Jacobs Dirichsens kunde were wdsteede || iche at kunde ansees kraftige, førend hand efter||forschende ankyndige høysterettesdome, blifuer || fornøjet for hans pretentioner udj jordegodset, ||

\$ Madz Soelstad loed thingliusse hanss skiøde oc kiøebref paa - || eet half schippund salt i bemelte Soelstad med bøssel ofuer || eet schippund samestedz {...} Madame Marie Jacob Dirich||ssens wdsteed, dennd., 6: Decembris 1685 - ||

Monseigneur Clauss Alland, fremgaf til publication oc thingliussning || eet af Madame Marie Dirichsøn Rols wdsteede skiøde paa || Brynøen i Asdcher sogn schyldende med Langaasen 1 í (1/2) schippund salt || med bøssel oc det till cornedt vnder obr Bilow: Peder || Pederssen Wiborg, daterit Christ: 3., February 1686 = schrifuer no: 5 ||

Jligemaade wed Monseigneur Allandt publiceret Madame Rols skiøde || til ermelte cornet Peder Wiborg, paa Næs i Ascher sogn || schylder med Øfuerbye der wnderliggende, 2 1/2 schippund salt || med bøssel ofuer alt, daterit Christ: 8., Decembris, 85: schrifuer no: 9: ||

Jligemaader wed Monseigneur Alandt fremgifuen til publication || eet Madame Rols wdsteede skiøde til Elling Christophersen || wdsted paa Løchenæs i Ascher sogn schylder 2., schippund || salt, med bøssel ofuer alt, daterit Christ: 5: February || anno 1686., skrefuen paa no: 5: ||

f 4b

Herr slodzfoegedt begierede at Monseigneur Alland wille lade det skiøde || forblifue udj retten som af Madame Rols er vdsteed paa Næs, efterdj || det iche er skrefuen paa dennd sort af papirer oc numero som Kongelig Mayestets || allernaadigste vdgangne forordning, om skiøde oc kiøebrefue || schal skrifues paa \../ jndtill wiidere paathale, efterdj hans || Kongelig Mayestets rett derwnder verserer, formeedelst det er schrefuen paa no: 9: || Monseigneur Alland: begierede at Herr slodsfoegedt wille lade hannem \../ beholde || same skiøde {...}, det schulle noch som forblifue udj bewahring || hos hannem til god behold, naar paafodres = oc hand at wille || suahre til det, af huem det blef søgt = saa at skiødet || w=||forandret schulle blifue tilsteede, ?? beholt skiødet ||

Herr slodzfoegedt begierede protocoleret at corporal Reichwold || Mogenssen nu angaf at dennd gaard Giellum som hannem er || skiødet af sallige Jacob Dirchssen, er hannem soldt for eet schippund || salt, der det dog ichon befindes at were jndførdt || udj matriculen for eet half schippund, salt huoraf der || aarlig hiidtil ichon veret skattet, || Same gaards forige brugere Christopher Giellum blef fremraabt || mødte, oc blef tilspurdt om hand wiste at giøre nogen || forklaring om same beschaffennhed, suahrede at, || hand brugte det ichon till laaders for Herr

assessor Knud || Frandsen, oc Herr assessor betalte self skatten, hand weed || {...} iche wiidere \der/ om at berette, men for hans wan||magt er hand komen fra gaarden, oc nu lefuer || udj fattigdom oc armoed, ||

Herr slodsfoegedt tilspurte Hendrich Windelstad, om same gaards schyld, || da berettede hand at same gaard Windelstad schylder til || Christiania fattighuus, eet schippund salt, endog det || ichon tilforn er jndført i jordebogen oc matriculen for || eet half schippund salt, huoraf der oc ichon hidtil er skattet, || hand berettede ellers at hand iche wiste tilforn det schyldende || 1 schippund forend forleden aar hand bekom {...} børselzedel || derpaa som lyeder paa eet schippund = eendeehl af || almuen beretter at det er dennem bekiendt at same gaard || althied hafuer skyldet eet schippund salt, ||

Erich Jonssen Aastad loed thingliusse, hans wæfaders bref || oc afstaaelsse til hannem paa det huus hand eier løst oc fast || derimoed schall Erich Aastad wnderholde Olluf Madssen tilforn || paa Soelstad, boende, med nødtøftig klede oc føde, sampt || efter hans død bestede hannem sømelig jordeferd, huormed || oc alle hans børn, efter brefueds jndhold er tilfreds || daterit Soelstad dennd - 7 - Martij 11686 ./.

Monseigneur Clauss Alland, jndgaf een skriftlig begiering til Herr slods||fouget at Laurids oc Hans Billingstad, maatte stefnes || med femte stefne til idag, sampt Johanes oc Thorkild Næs || jligemaade same prouf at anhøre, daterit Christ: 16., Martj: || med sampt Herr slodsfogeds anordning oc befahl til lensmanden || daterit same thied = || Monseigneur Alland jndgaf hans fuldmagt, af Peder Pederssen Wiborg,, || daterit 4., Marty: 86: || Thorkild Næs wed hanss søn loed fremsennde hans skriftlige || jndleg fornehmelig jndeholder at, hand iche er || louglig stefnt daterit = 22., Marty., 1686 = Monseigneur Allandt tilbød Thorkild Næsses søn eendeehl penge som || blef optæt i retten at vere 20 rdr., om hand dennem for || hans faders børsel wilde annahme, || Sønen weigrede sig oc iche thorde eller kunde annahme nogen penge,, || Monseigneur Allandt annahmede same penge igien af retten, oc || sagde at de schulle vere tilstede oc dennem lefueres, naar de || same penge wilde annahme, || Monseigneur Allandt paastoed at efterdj hand war louglig opsagt gaarden || at schulle dennd røddelig giøre til fordaug, huilket || hand self iche negter i sit jndleeg, oc hans princi||pal cornetten self hafuer fornøeden at boe paa gaarden || hand da bør at annahme de tilbudne børselpenge || efter kongelig naadigste taxt nemlig de 20 rdr: som nu ||

f 5a for retten hannem er vorden tilbøden oc endnu tilbyedes, oc dermed || giøre gaarden rødelig til faredaug, || Monseigneur Allandt blef af retten tilspuurt om hand iche wilde jnd||lefuere udj retten det skiøde som paa Næs er wdsted || huorefter hand søger sagen i rette oc til domss, || huortil hand suahres nej, det forblifuer hos hannem || til wiidere, oc begierde med sagen maatte beroe || till neste thing, formeendte hans principal och || Thorkild Næs forinden wel blef forligt, eller kome til forehning - || Huorved det oc forblifuer oc med same sag beroer till || neste thing = ||

Herr slodsfogd loed jndføre at lensmanden nu betalte for Clemedt i Aalen || {...} leiermaahl sigt for hans throlofuede fæstevinde || komedt for thiden, betalt des bøder = 9 ort., ||

Jacob Gissle, stefnet med lensmands stefnemaahl for things||forsømsse til høstethinget med skattnes afreigning, || er tilfunden at bøde for thingfald., 1 £mark£ søf || jtem for stefnefald derefter neste thing, 1 £mark£ søf: || for huilke bøder Erland Blakestad gik god at wille betale ||

Olluf Gissle, stefnt med leensmands stefnemaahl for resterende || skatter oc kongelig rettigheder = tilsamen = 3 dr: 2 £mark£ 12 s: ||

Olluf Elness \och/ Jørgen Østeren, war oc tils dene thied jndstefnt || till same rettigheders betahning, formedelst de hafuer || brugt med Olluf Gissle til laadters, oc afført des || afgrøde, || Efterdj Olluf Gissle iche i nogen deehl er god for at betahle || resterende = 3 1/2 dr: 12 s: oc Olluf Elnes med Jørgen || Østeren, hafuer brugt med hannem til laadters til huilke || Herr slodsfogd holder sig \wd/ for de søgende rettigheder, da || er de oc tilfunden at betahle same restands nemlig Olluf || Elnes = 7 ort., 6 s: oc Jørgen Østeren., 7 ort 6 s: som jnden || half maanedsaug bør vere betalt, oc staar det dennem || friidt for at søge deris betahling igien hos Olluf || Gissle, i mindelighed eller wed rettens \maade/ huor som \helst/ at best || weed og kand - ||

Kongelig Mayestets slodsfoegedt hafde ved leensmands stefnemaahl ladet jndstefne || Gul{...}\brand/ Bleege oc Daniel Elness formedelst de udj juelen || hafuer ofuerfalden Michel Østensiø, oc hannem slaget blaae || oc blodig = Erland Blakestad oc Gullich Aabye mødte || for retten som Michel Østenstad {Østenstad} besigtigede || 3 dage efter dette klamerie war scheid, oc tilstaae hand hafde s?? || ved det høy?? ?? som hand war slagen, || Jndstefnte mødte for retten nemlig Gulbrand Bleege || tilstoed at

dette klamerie imellum hannem oc Michel Østenstad || det skeede, thredie juuledag, hand war druken och || kunde iche negte samme klameerie oc at hand slog hannem med || een stør = || Daniel Elness mødte, kunde oc iche negte at hand joe war med || i same klamerie, men sagde at hand wille skille Gulbrand || Bleege oc Michel ad, || Michel Østenstad gaf hannem ocsaa sag at hafue handlet jlde med || hannem men var slagen saa i hofuedet med dend handspiger at || hand war slagen i sviime, || Efter huilken leilighed oc denne sagss beschaffenhed, sampt de førte?? || widere Erland Blakestad oc Gullich Aabyes tilstand sampt || wedkomendes egen bekiendelse, da er Gulbrand || Bleege tilfunden for denne w=føren oc slagssmaahl udj || Gredsted?? oc juelethider at bæde till Michel Østenstad || for hans sviewerk oc thidsforsømsse udj,, 3 w=ger || 4 rdr: sambt for sagens bekostning {...} oc til Kongelig Mayestets || = 8te = ørtuger oc 13 £mark£ søf, sampt Daniel Elness at || wdgifue til Michel Østenstad for klameried 1 í (1/2) dr: och ; || til Kongelig Mayestets 4 £mark£ søf, efter lougen Mand Helge Bolchen 16: huilke || alt wnder adferd efter lougen bñr betahless + || eller oc \at/ wdsøgess, med kongens ombudsmands til hielp ?? iche || i miindelighed, suahres ind:?? ||

Sifuer Guddim beviiste med lensmands stefnemaahl at hafue || till i dag jndstefnt Anders mit i mellum for leje af dennd || grund hand boer paa, som er jnden hans brugende gaards eien||dom, forderer for 8te aar, aarlig = 1 rdr: derpaa er hannem betalt ||, 5 dr: 20 s: oc saa brugte hand Sifuer self een luche det aar = 85: || huor forkortes = 2 £mark£ 4: resterer saa = 2 dr: = 1 £mark£ || huilke = 2 dr: 1 £mark£ Anders mit i mellum belofuede jnden 14 dage at betahle || oc dermed war Sifuer tilfreds oc dermed huerandre thilfredz ||

f 5b

Thoere Hofstad hafr stefnt Erich Hanevold for een sehle hos ?? forkom || for hannem i een skydsferd, Erich lofuede at fornøje Thord || endten med een døgtig sæhle eller en rdr: oc dermed vore de || tiilfreds = ||

Poul Gudim hafuer jndstefnt Baldser Ahrnestad for 2 fafne bierkeved || som hannem schal were fratagen vden hans minde, Baldser negter det; er forelagt till neste thing at føre widne oc beviise det, ||

Anno = 1686,, dennd = 24,, Marty er retten bethiendt paa Houg||ger udj Wester Berum till aldmindelige sage oc waaben||thing

med Øster oc Wester Berums almue, ofuerverend || Kongelig
Mayestets welbetroede slodsfogd Seigneur Christen Hanssen Smit
 || sampt bundeleensmendene Hanss Øfveland oc Arne Houger ||
 med efterschreffne laugrettesmend, nemlig || Hanss Oxshofd,
 Asbiøn Løgeberg,, Halfuor Soelberg - || Gulbrand Aass = Peder
 Ruud - oc Joen Stofvj - ||

Kongelige Mayestets foegedt loed publicere de kongelige allernaadigste
 forord||ninger oc høyrigheds bref som blef læst oc forkyndt paa ||
 Fussdahl thingstue i Ascher sogn dennd,, 22,, Marty,, anno 1686. ||

For retten fremstillede sig Peder Soelj af Ascher sogn oc besuergede || sig
 ofuer Axsel Giettum at hand for een maaned siden || schall hafue
 ofuerfalden oc wformedt hannem paa hans wey fra || byen oc till hans
 huuss, slaget hannem med een økse tvende øse||hamerslaug i hofuedet,
 frarannet hannem hans sek,, med || det som der i var, hans kabuss,
 hugget hans reeb i støker || hugget hans slede, med wiidre ofuerlast, ||
 Axsel Giettum mødte for retten, war iche stefnt, negtede aldeehles || denne
 angifuelssse, || forflødt till neste thing, oc nu forelagt Peder Soelj, at stefne
 hans || widne som hand behøuer til denne sags opliusning - gaaes || da
 wiidere derom det loug oc ret medfører, ||

Herr assessor Knud Frandsens forbud som paa Ascher thing blef oplæst nu
 || idag forkyndt, daterit Oust: dend 22, Martj,, 86,, ||

Peder Asbiørnsen loed thingliuse hans skiøde af Madamme || Anniken
 Kreftings wdsted til hannem paa dend gaard Berger || i Wester Bærum
 schyldende,, 15: lispund,, meehl med børsel || till witterlighed
 vnderschrefuen af Hermand Krefting och || Jørgen Poulssen, daterit
 Berums Jernverk, 16: February 1686 ||

Ahrne Nielssen fra Christiania jndgaf udj rette een høyan||seelig riigenss
 stefning huorved,, Monseigneur Jørgen Kiøster || borger oc handelssmand i
 Christiania hafuer ladet jndstefne || Seigneur Frands Berendtsen paa
 Wojen, for gield,, 16 dr: 10 s: || hand som formynderere for een af sallige
 Jochum Bendikes || børn paa hans myndlings weigne, hos hannem søger ||
 efter stefningens bemeld daterit Aggershuus 8,, Martj: 86,, || dernest
 fremgaf Ahrne Nielssen hans fuldmagt, daterit 23 Martj, 86: || fremgaf

derhoss dennd laadzedel paa een deehl giæld hand schulle || jndfordre, wdsted vnder magistratens hænder denned ||, 24., February 1686 = || Herimoed oc til sagen at suahre fremwiiste Herr slodsfoged Seigneur || Christen Hansen, een messive som hannem fra Seigneur Frands || Berendssen war tilschrefuen huor udj wndschylder sig iche at viide || andet eend huad som hannem oc sallige Jochum Bendik hafuer weret || jmellum joe schulle were klar, dog findes hans haand || derfor wil hand suahre forwden dom, naar kongen betahler || oc hand faae qvitering fra rendtecameret, daterit Wojen || 1686 = ||

\$ Seigneur Frantz Berendssen er hermed forelagt till neste thing loughligen || at erkleerer sig, om denne søgning, endten hand eragter det loughlig || at kand fragaae, eller derimoed findes eller fremwiises noget || til gyldig af beviis, gaaes da wiidere som retten medfører ||

f 6a

Wiidere fremkom for retten Sifuer Waller oc Niels Nordbye som || hafde weret i klamerie med huerandre, huorfore same || sag oc til nehrverende thing af Kongelig Mayestets slodsfogedt war jnd||stefnt, de bekiendte for retten at were forligt jmellum || dennem selfue, oc kongens bøder for ofuerfald oc wdgifuen || knifsting af Sifuer Waller forføed paa Niels Nordbye || paa hans thingreise, des dobelte bøder, 2 gange 8te || ørtuger oc 13 £mark£ søf, til Kongelig Mayestets foegedt betalt, ||

Hans Oxshofd bewiiste med lensmanden at hafue stefnt Guldbrand || Fure paa Hasslum eje for, leje af een kierke koe i thoe aar || anno = 84: 85: a: 1£mark£ || Guldbrand Fuhre mødte oc forklarede hand hafde ingen kierke koe || men for 8te aar sieden da schall hand hafue betalt dend til || sallige Didrich Haslum, || beroer till neste thing, da hafuer Guldbrand Fure at beviisse hans || wndschylding, saa loughlig som det sig bør - ||

Jmellum Jacob Kryelssbye oc Christen Bryne er udj drukenschab || sig tildraget nogen klamerie, det er jmellum dennem self || forligt oc aftalt, at det iche i nogen maader efter denne || dag schall kome endten parter til nachdel eller prejuditze || i nogen maader, men fremdehles herefter foreehnes som venner || oc frender \?? staar oc/ {...} det sig bør - oc de ord som imellum dennem || passeret som oc war klameried i sig self at were som wtalte døde || oc magteløesse ||

Elsse Sefriedsdatter beviste med lensmanden Arne Hauger at hafue stefnt || Lars Larssen finne boende paa Krogshoufuen som ligger til Bårums || Jernwerk for eet qter: rug sæd som hendes stiffader Hendrich Larssen hende hafede gifued førend hand reiste herfra oc til Suerrig, same qtr: sæd oc braatte var paa Stenshoens || ejer dog til Krogshoufuen grendsennende saaed, || derom fremførde hun thvende loughlige prov = nemlig Abraham Thor||stensen smed, som boer i Lier, saa oc Hendrich Steen, da beretter || at hafue hørt same hendes stiffader Hendrich Larsens ord || som passerede paa Sten for fem aars thied sieden wed pandsed?? || thide, saaledess at hand sagde, hans stiftatter Elsse Sefrids||datter skulle hafue same rug braatte sæd, oc hans broder Lars || Larsen som da hos war skulle opfæste det for hende oc lade hende det som bekomme = || Efterdj Larss Larssen iche kand negte eller fragaa joe at hafue op||høstet same rug, som nu efter det qte: sæd ansettes || efter beste ofuervejsse for 5 í (1/2) tønne rug, huer tønne an||slagen for 2 rdr: er 11 rdr: huilke = 11 rdr: med sampt || fem rixdr: i omkostning bemelte Lars Larssen hermed er || tilfunden at betahle til Elsse Sefridsdatter, jnden || half maanedes daug, wnder adfærd efter loughen, ||

Anno = 1686 = dennd = 26., Marty., till almindelig waaben oc sagething udj || Aggerss hærredt er retten bethiendt paa Aggers hærredz || anordnede thingstue udj Kongelig Mayestets slodsfoeged Seigneur Christen Hansen || ofuerwerelsse sampt bøjdelenssmanden Hans Nielsen Bæstum || oc efterschrefne laugrettesmand = || Anders Frøen - Peder Østensiø = Anderss Wlssholdt, || Botolf Soeng = Haagen Frøen = Olluf Froegner ||

Blef da først oplæst oc forkyndt de kongelig allernaadiigste forordninger och || dend høje øfrighedz befahl som paa Fussdahl thingstue i Ascher sogn || dennd = 22., Marty forleden blefue der afkyndiget oc specificerede || jndført = ||

Christopher Stomner Aggerss hærredt loed thinglyesse eet skiøde oc kiøbref || af Maria Rols til hannem wdsted, paa eet half schippund thunge med || børsel udj dend gaard Fossum i Aggerss hærredt beliggende bekræftet?? || til vitterlighed af Lorends Rol, daterit Christiania 22., Marty: 1686

Herr assessor weledle Anders Simonssen loed thingliusse Laurids Pedersen Helsedts || til hannem wdstede obligation paa = 40 rdr: med derpaa pandteforsichring || udj dend plads Kielsdzaass, jndtill sumen blifuer betalt skadesloess || daterit 8., February oc = 15: Martj = 86 = ||

f 6b

Niels Juel møndtersvend ladet thingliusse Abraham Gunderssens wdstede || pandtebref paa hans iboende huuss oc waahning paa hoedthangen || for = 30 rdr: jndtil skadesløes betahling scheer, daterit 14., Novembris 85., ||

Nielss Juel oc Endwold Nielssen møndtersvenne, ladet thingliusse deris af || Caspar Barth til dennem wdsteede pandteforsichring udj hans iboennde waahning paa hoedthangen beliggende, for schyldige qverne penge || de ere formyndere for oc der i huuset forsichret, efter || same brefs wiidere jndhold, daterit = 11 = Janvary 1686 = ||

Ingeborrig Nielssdatter udj Watterland hafde wed leensmands stefnemaahl ladet jndstefne Anderss Thaassen formeedelst een pladz || hendes mand Rasmus Wojen oc hun war bewilget af sallige Herr || canchler Bielkes foegd oc fuldmegtig Peder Moywig?? at schulle || nyede deris lifsthied, huorefter de oc schall hafue anfanget med || hugst oc rødning, oc boed der i 12., aar, oc nu schall were atten || aar sieden de kom derfra, huilket Anders Aasen da schall hafue forwoldet oc threngd dennem derfra formeedelst same rødning schulle || were aavirket jnden Thaasen eiedeher, - || denne handel hafuer nu henhuiilet saa lenge jndtil forleeden somer 85., || hun hafr jndgifuet suplication til Kongelig Mayestet huorpaa allernaadigste resolution || er fuldt til hans excellense Herr vicestadtholder, at en hielp?? suplication || med loug oc rett, huilket wed naadigste resolution oc er efterlofuet?? || paa hendes andragne derom, huilket oc til thinget forleeden || høst weret jndstefnt, men formedelst der iche da hafdes nogen rigtighed at fremwiisse, er dermed beroed til nehrmere bewiis = ||

Anders Thaassen, møtte oc suahrer hand iche kand jndlade sig udj nogen || procehs med Ingeborrig Nielsdatter, førend hans landherre || Herr vicelaugmand Seigneur Hans Nielssen wnder louglig stefnt som || hafuer rigtighed for ejedeherne, || for denne sinde saaleedes afsagt, at efterdj Ingeborrig Nielsdatter || iche endnu efter foreleggelsse fra thinget, endten beviiser || eller forklarer med prov, widnesbyrd, eller nogen skriftlighed for sagens oplysning eller des beschaffenhed i sig self || det som dess behøfuelighed wdfoedrer, altsaa formeedelst || jorddrotten iche i denne sag

louglig befindes jndstefnt som || ejedehlernes forsuahr efter Anders Thaasens paastand oc anden || fornødenhed citantinden mancherer, da forelegges hende hermed || thill neste thing louglig at jndstefne, huad prouf widnesbyrd || eller andet som til sagens fornødenhed kand eragtes thienlig || huor da nest Guds hielp schall forefindes det lougen billiger ||

Kongelig Mayestets slodsfoegedt jndgaf een rigenss stefning huorwed war jndstefndt || Thosten Biørnsdret, Mogens Nordre Alne, Jenss i Gulbrandhaugens || stue, for øthapperie som hand formeehner efter angifuelse af || Lars Larsen slagter, af dennem schall were forøfuedt, jmoed kongelige || allernaadigste forordninger. || Efter stefningen mødte Thosten Biørnsdret, negtede aldehles iche at hafue || solt noget kroehuuss oc øtapperie, men om folk som kiører || bord??, eftersom vejen falder digt?? forbie oc igiennem hans gaard || ofte hviiler der nesten ald vindteren huer nad, self endten fører || ø med dem, eller noget lidt malt at lade brygge for dem, i hans || huuss, det kand hand iche negte, Efterdj || dette angifuelsse iche bewviisses, oc Thosten Biørnsdret negter det, ey || at hafue handlet jmoed forordningen da er same angifuelsse || forsaawiidt ophæfuedt til nehmere rigtighed,

§ Mogens Nordre Alne stefnt oc ey mødt, hans søn Salomon Mogensen, fører hans || louglige forfald at hand ligger siug oc \hos/holt wed sengen = 8te dage || Sønnen for retten kand iche negte joe naar de faar thider || kand hafue ø at da vnderthiden wel wdthrues hos dennem, een || pot øl eller noget, oc det koster de penge for derfor beder hand || oc formoeder ey at kand ansees straf wærdig i denne thilfelde || er forelagt iche efter dene dag at holde nogen øsahl endten till || fremede eller andre were sig hvem det kand, saa beroer det derpaa || saaleedes wnder paaføgende bæder oc straf ||

f 7a Jenss i Gulbrandhaugenss stue jligemaader stefnt for øsahl, mødte oc gandsche || benegtede dete er ey heller beviist huorfore?? oc forbæden, iche || efter dene dag at sælge noget ø wnder paaføgende straf,

Olluf Ellingsen boende pasa Melbye i Nordbye annex lader thinglyesse hans || pandtebref af Biørwlf Jfuerssen Oppegaard i Nesoddens prestegield || wdsteed paa eet half schippund thunge udj een gaard kaldes Settere || liggendes i Aggerss hærredt med fuld bøkssel oc hælighed for., 70 rdr: || laandt penge, paa nj aaremaahl, daterit Melbye dend 1te February 1684 || schrefuen paa no: 6:

Seigneur Johan Florends borger oc jndwaahner i Christiania jndgaf een hoyansee||lig riigens stefning huorved war jndstefnt Laurids Brandtes qvinde || Lisbeth Lenwiig, for søgende giel = 127 rdr: 1 £mark£ 8 s: hand som for||myndere paa hanss myndlings veigne fordrer daterit Aggershuus dend || ,, 9 = Marty = anno = 1686 = || Dernest jndgaf Seigneur Florends een byefogds dom paa same fordring wdsteed || Christianiæbyething dend,, 2: May: 1672 = oc forkyndt dend,, 13,, May,, || anno 1672 = || Jndgaf dernest hans skriftlige jndleeg daterit 26,, Martj: 86 med jnd||bereignet 12 rdr: som sehrlig fordres efteranviiste zedeler || alle laandt anno 1682 = || Herimoed oc til sagen at suahre loed citantinden Lisbeth Lenwiig wed || leenssmanden Hanss Nielssen Bestum jndgifue hendes skriftlige || jndleeg, daterit Gamelbyen dend = 26 Marty. 1686 = || Efterdj Lisbeth Laurids Brandtes wed fremsendte jndleeg lader suahre || at wil formeehne fordrende,, 127 rdr: 1£mark£ 8 s: wed sehrobli||gation oc pandteforforschrifning schall were sadt forsichring for || udj een gaard i Frederchstad, oc will formeehne at were || same giel domen omformelder, da paa det sagen maa || wdfindes till rigtighed, behøfues dend paaberaabte obliga||tion oc pandteforforschrifning in orginale her udj retten at || fremviisses, huoraf wiidere maa fornehmes dess beschaffenhed || altsaa til dend ende forfløttes sagen til dend documente || in orginale i retten forschaffes, som Seigneur Johan Florends wille || lade sig vere angelegen med forderligste at forschaffe || til desen rigtighed,, ||

Seigneur Poull Thostensen ved Monseigneur Clauss Allandt lader jndgifue een riigens || stefning huorved jndstefnes nogle prov om nogle?? skoufuerhugst || i Ellingsrud skoufuen schall were begaaed af Christopher Ruud och || Thoerer Nordhaug - daterit 22: Decembris = 85 = || Same prov at paaføre efter jndstefning mødte i rette same thvende || mend = ||

\$ Af proufueene er først fremkomen Christopher Guldbrandssen oc efter ædens opløsning for samptlige proufuer at udj Ellingsrud || skouf er huggen = 51 = thræmed smaadt oc stort, som blefue hugne || foerleeden høst,, 85: till bordkiørselwey fra Hauger saugen || paa Løeren skoufven till Ellingsrud, oc weed ey rettere end || Christopher Ruud oc Thoerer Norhaug det joe schall hafue hugne, hafuer || ey wiidere herom at proufue oc erbøed sig derpaa at aflegge æd, ||

\$ Andet prouf efter stefningen Svend Ollufsen, berettes at were siug - || 3de prouf Rasmus Skullerud hærmer de same ord som Christopher Guld||brandssen omwundet hafuer at der er huggen,, 51 = threer udj || Ellingsrud skoufven = som blefue hugne forleeden høst anno 85: wed || ey wiidere herom at profue, eftersom hand iche \endten/ saae endten ||

hvem der hug dem?? eller hafde der viidere med at bestille end war || wdnefnt at besee skaden oc optælle hugsten - || 4de prouf Thosten Biørnsdret hærmer saaledes at were ombedet at følge || med Rassmuuss Skulleruud oc Christopher Guldbrandissen som optætte disse || threer, hand karfuede paa een thaestok huor mange threer det ware || hugne som befandtes lige efter forige proufs tilstand at vere ||, 51 = stoker tilsamen med smaat oc stort dog alle granthreer, oc de var || hugne i Ellingsrud skoufven for at reparere wejen ned fra Hauger || saugen oc til Ellingsrud ,, || Paa huilken thilstand oc efter oplæsning tilforn for een huer huad som || jndført er der samptlige aflagde deris æd, huorefter Monseigneur Claus || Allan war thingswidne begierenndess - ||

f 7b

Monseigneur Christen Hæg, jndgaf een stefnezedel som leenssmanden Hanss Nielssen || hafde forrettet oc nu for retten wedstoed at hafue stefnt efter||schrefne nemlig Lisbeth Laurids Brandtes - fordres - 12 rdr: || som hand beretter hun self til hannem schall hafue wedgaaed, da re||gisteringen skeede i hendes mands boe, der forv=den for een || rigens stefning til oberhofretten - conviseret, renschri~~fuer~~ oc 3.copier || fordres - 3 ort,, bethiendte hende jmidlerthied bo??blef re||gisteret een heel daug derfor begieres = 2 £mark£,, || Lisbeth Laurids Brandtess wed fremsendte jndleg lader suahre, iche at were || louglig stefnt oc iche wed huorfor - ||

Christopher Romssaass fordres for 12 dr: som hand ved mundtlig, accordt || med hannem schall hafue jndgaaed, Christopher mødte oc negtede det aldehles, || Anders Paasche fordres for een qvindezadel = 16 rdr: som for 8te aar sieden || hos hannem af Zacharias beschreffne Kongelig Mayestets dyrvogter schall were needssadt || Anders mødte oc negtede det aldeehles, jndgaf jndleg oc trende mænds || attest: ||

Knud Ow = war iche tilstede da der blef stefnt, fordres = 18 rdr: ||

Laurids i Laugmandshaugen fordres for een hest, 3 ⁱ (1/2) dr: som hos Thrond || Abelssen {haf??} schall hafue bekomedt, mødte oc sagde sig iche at were || louglig stefnte || Efterdj her manqverer dend rigtighed som endelig til dette stefne||maahl schall behøffues, oc eendeehl beraaber dennem paa ey at were || louglig stefnte, thj beroer det alt til louglig søgning oc stefne||maahl = ||

Gunild Knudzdatter beviiste med lensmands stefnemaahl at hafue stefnt || Laurids Pederssen Kieldsaas for thienisteløhn = 6 rdr: || Laurid Pederssen mødte oc kunde iche negte denne løhn, allene || berettede derpaa at schulle

hafue faaed eet pahr skoe, for 3 £mark£ || saa oc ellers noget andet
 smaathøj som dem er jmellum, oc hans hustrue || bekiendte ellers kunde
 hand iche andet sige end hun joe hafuer || thientd hendes thied vd, oc
 jmidler skiket sig vel - || Efterdj Laurids Pederssen iche fragaae joe at
 vere schyldig dennd || paastefnte oc fordrende løhn, oc allenne derpaa
 ichon schal hafue || betalt til 3 £mark£ ey heller her for retten siger andet
 end at || joe Gunild Knudsdatter hafuer thientd hendes thied wd - || Thj
 bøhr hand at betahle hende dend resterende løhn med fem || rdr: 1 £mark£
 oc for dette stefnemahls omkostning = 3 £mark£ huilket || jnden half
 maanedes daug bøhr vere betalt wnder adferd efter || lougen, och dersom
 Laurids Pedersen eller hans hustrue formeel|ner dennem noget krauf hos
 hende eller noget til afreigning, || derimoed saawel fra stefnemaahlets
 thied endelig kunde || wered scheid, dersom det iche syendes noget
 mislig, da søge || de sig til rette wed louglig stefnemaahl som vedbøhr ||

Anna Grefssen beviiste med leensmanden at hafue stefnt Jacob och ||
 Elias Gudstad, Anders Frøen oc hans husmand Simen Nielssen || for de
 jmoed hendes willie schall hafue hugget udj hendes oedels||skouf kaldes
 Langemyhr skoufuen - ||

Jacob Gaustad søges for hand schulle ville afhendte een thylt thømer
 huggen i same || skouf af Hans Oxhofd, oc fordj hand schulle {...}??/
 same thømer schulle || hand hafue een thylt for wmagen, dog at hafue??
 det med Hans Oxhofdz forlof || dette blef hannem formeendt, saa hand
 alleene ichon bekom 2., stoke || de gestendiger hand - ||

Eliass Guustad wedstaar at hafue med Anders Froens forlof hugget 2
 threer || som blef 5 thømostoke af, huor imoed hand schulle gifue hannem
 huusthømer || igjen = Anders Frøen gestendiger same forlof || Anders Frøen
 søges for hand schulle hafue gifued hans husmand Simen Nielssen ||
 forlof at hugge der i skoufven, negter det aldehyles jndgaf jndleg, || Simen
 Nielssen stefnt oc ey mødt, ||

Efterdj Anna Grefsen self for retten godwillig efterlader hendes datter ||
 mand Anders Frøen dend hugst Elias Gudstad paa hans forlof hafer
 begaae || saa beroer det ved same huad sig de 2 stoke angaar Jacob
 Guustad || bekiender self at hafue huggen, det følger hende med huis
 videre || i hendes egen skouf findes huggen, efter lougen søges ??hiem, oc
 || eftersom jndstefnte husmand Simen Nielssen der dend meste || hugst
 schal hafue begaaed, iche møder eller lader liuse hans || forfald der hand
 dog tillige med de andre war louglig stefnt, || thj foreleggess hannem til

neste thing herom at møde, oc for dette || stefnemaahls vdblifuelssse at
bøde hanss zigt efter lougen = 1 £mark£ sødf - ||

f 8a Anne Grefssen lader fredliusse hendes skouf oc eiendom
Langemyhr||skoufven, at ey nogen efter denne dag schall lade sig fiinde
der || med hugst eller deslige were sig hvem det oc were kand wden ||
hendes forlof oc minde dertil saafrembt de iche wil hafue || forbrudt des
hugst oc were thiltahle wndergifuen som lougen || derom tilholder ||

Monseigneur = Clauss Jenssen Alan fremgaf een rigenss stefning huorved
Thellie || Reerssen i Aggers hærredt hafue stefnedt afgangne Erich
Bjørn|søn Romies efterlefuersche Helwig Børrisdatter formeedelst || een
vlyehelig hendelsse jmellum dennem schal were passeret || wed det de
schall hafue ganget samen at drages i fafn, oc derofuer || geraader i
wlyche, efter stefningens wiidere bemelde || daterit 10,, Martj = 86 = ||
Dernest jndgaf hanss schriftlige fuldmagt, daterit 3: January 86: || Wiidere
fremgaf een suplication til hans excellense Herr generalfeltmarschalk ||
med paaføgende resolution,, daterit 1: February oc 9: February 86 = ||
Fremgaf der hos een deehl proufs skriftlig thilstandthagen efter hans ||
excellense generalfeltmarschalk leutnant ordre?? wed krigsforhø,
vnderschrefuen af || de committerede, pass: 22: February 86 = || Jndgaf
stadsbalberers attest = wnder Monseigneur Froelehss haand,, dend,, 24,,
Martj: 86: || Endelig fremgaf hans skriftlige indleg, daterit 26: Marty: anno
86 - || Monseigneur Alandt begierede jndført at dend afdødes brødre, Olluf
|| Bjørnssen boennde paa Højbraadte, Knud Bjørnssen Ronnj, oc hans
suoger || Jens?? Heningsen Ronnj de iche eftertragtede Hellie Reersen
paa || hans lif for denne sag, men de for retten samptlige tilstoede || at de
jndstiller sagen i øfrighedens hender oc hvad som loug oc rett || kand
medføre - || Hafde ellers iche wiidere at jndgifue || Jndstefndte nemlig
dend afdødes efterlefuersche {...} Helwiig || Børrisdatter møtte i rette,
hafde ey noget skriftligt at jnd||gifue, ey heller \ved/ nogen fuldmegtig
ladet suahre til sagen - || Efterdj landzlowen udj slige tilfelde byeder at
alle søger || som ære eller liiff angaae, schall dømes udj laugmandens ||
nehrverelssee alt som efter desen anledning hedenstilles same || sag till
paakiendelsse af woris ofuerdomere weledle || Herr laugmanden, huor da
wiidere gaaes efter sagenss || beschaffennhed oc dess louglige medfær, det
som kongelige || allernaadigste bogstafuer oc rettens gemes kand tilholde,
||

Anno = 1686 = dend., 14., Aprilis er retten betiendt paa Needre || Børgen i Aggerss hærredt efter weledle obr: cuchérons anmoedning || oc begiering, sampt derpaa følgende Herr slodsfoegets anordning til || besigtelse oc grandschning paa Øfre oc Needre Børgen, ofuerver||rende Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hanssen, sampt leensmanden || Hans Nielssen Bestum oc efterschreffne laugrettesmend nemlig || Laurids Froegner - Olluf Froegner - Jochum Skøyen - || Haagen Frøen - Halfuor Grimelund = oc Thoere Wlleren - ||

Er da befunden efter grandschning oc besigtelsse som følger., || Samme daug er efter Seigneur Erich Ankers skriftlig begiering || til Herr slodsfoegedt Seigneur Christen Hansen oc derpaa følgende Herr || slodsfoegedts anordning, Lille Huusebye som Laurids Christen||sen bruger, besigtiget, paa huuse biugning, oc des lige || udj ofvenbemeldte laugrettes ofuerverelsse, med || sampt: Kongelig Mayestets slodsfoegets nehrverelse oc leensmand || Hans Nielssen Bestum, huor de er befunden || stuehuuset - ||

Anno = 1686 = dend., 19., Aprilis, efter dend domemand Peder || Christenssens skriftlige begiering til slodsfogden Seigneur Christen Hansen, || oc hanss anordning til leensmanden, vare wj forsamlede || til een loughlig besigtelsse paa dend deehl av slottensmark || som Peder Christenssen hafr til brugss wnder forpagtning oc aarlig {...} ||

Med ofverende, Kongelig Mayestets slodsfogd Seigneur Christen Hansen Smidt, sampt || efterschreffne af laugrettet i Aggers hærredt, nemlig, Christen Ref||stad, Christopher Aarevold, Jens Bredtvedt, Hanss Økeren || Hanss Diisen, oc Amund Grefssen, - || Huor wj da ofverfoere ald dend part af Morten Peder Chri||stensen bruger wnder forpagtning oc aarlig afgift || oc befandt at same mark i alt war meget forbedret || de aar hand dend brugt hafuer, med rødning oc deslige - || huor efter der allereede er giort aggerland som || døgtigt oc oppløjet øyensiunlig, war ansedt oc eraget || i alt thj tønder sæd, som med stor møj oc bekostning || er optagen, paa de steeder engens u=døgtighed det hafr., || tilsteed, saa som det endelig ansaaes thienligst oc beqvem || til aggerland, end som til eng, || hæfden dertil er bragt fra Gamelbyen med særdehles || bekostning aarlig som angafs at hafue maattet kiøbe || oc betahle at did føere for aggeren at

f 8b

holde wed magt, || hand anviiste oc een broe som wed hannem bekostet ofuer || een liiden elf der samestedz - || wed hannem war oc bekostedt een huussmands boelig,, som af || fornødenhed war opbiugt at folk til nogen opagt och til || siun?? wedmarken, for fremed fæ oc creatur at holde der || fra kunde hafue wælsse udj befindes een stuehuus med || skorsteen, liden kofve?? oc et foerhuus, taxeret i alt 8te rdr: || Ofuer alt dette war Peder Christensen denne woriss || forretning beschrefven som wedbørligt, || Paa aasteeden fremfødte Peder Christensen thvende domemend || nafnlig Eschild Jenssen boer i Gamelbyen, som for wngeferlig || 6., aar siiden da hafde brugt same mark Peder Christensen nu || bruger = udj = 6., aar saa oc Halfuor Mangelrud boennde i Aggers || hærredt, som beretter at hafue god kundschab om same || mark, disse thvende mend forklarer des beschaffenhed || saaleedes, at ald dend thid der kand mindes da hafuer || der iche weret rødet noget paa same mark, førend nu || dend thied Peder Christenssen i sex aar hafuer brugt der || da er ald dend røding oc aggerland optagen som nu befindes || der i alt tilforn war ofuergroed med einerbusche, nybe||thorn, hassselkior oc des lige, huilken tilstand Peder || Christensen jligemaade wnder før jndforte woris || besigtelse begierede oc schrefven, ||

Anno = 1686 = dennd = 19., Aprilis er retten bethiendt || udj Peder Christensens huus paa Grønland, udj efterschreffne || forretning, efter een højanseelig riigens stefning som || Herr provincial procureur Soelgaard til i daug hafuer || wdvirket oc ladet jndstefne een deehl af prestescha||bet udj Aggershuus amt for thræasthandling och || brug de sag gifues for at schall befatte dennem med || som Herr procur: will formehne at were jmoed || kongelig allernaadigste vdgangne forordninger och || forbud, efter høst bemelte stefnings wiidere bemeld || med ofuerverende Kongelig Mayestets slodsfogd Seigneur Christen Hansen || Smit bojdeleensmand Hanss Nielsen Bæstum oc efterschreffne || laugrettesmend, Christen Refstad, Christopher Aarevoll || Jens Bretvet, Halfuor Mangelrud, Christopher Skoyen || oc Eschell Jenssen i Gamelbyen - ||

1 = Herr procureur wed fremsendte fuldmegtig nafnlig Jacob || Jacobssen producerede højbemelte riigens stefning || daterit 12., Marty., 86., || Huorefter til stefningen at suahre jndstefndte loed fremgifue || deris tilsuahr - ||

2., Dernest fremgaf Soelgaards, wnderdanigste Supl: til hans excellense || Herr vicedstadtholder med paafølgende naadigste resolution, daterit || = 17., Martj = 86., ||

3., Jndgaf een for retten pahr: 22: i Martj: af leensmand Søren Raakes?? || wed provsten Herr Jens Cøstrups sanger ||

f 9

4., Fremgaf een forretning pass: 20., Martj wed Herr Caalbiøns || sauger i Særum sogn - ||

5 = Jligemaade forretning ved Aarsle Herr Boes?? sauger i Aadahlen || pass: 26., Martj., 86 = || Fuldmegtigen Jacob Jacobsen, foregaf udj retten at hand || ey hafde noget skriftligt at jndgifue angaaende || magister Christian Muuses, sauger eller brug, eftersom || hand hafuer weret der saa vel som paa de andre steeder || mens ey noget befunden, wden allene 9., gamle stoke || thømer som for nogen thied siden schall were didførte, mens || iche eigentlig kunde forklare om de er komen der || siden magister Christian kom der til steden eller før - ||

6., Noch een forretning ved Herr Mogens Jansens sauger paa Fædt || pass: 29: Marty: 86 = || Wiidere skriftlig er iche af bemelte fuldmegtig jndgifven || alleene begierede jndstefnte prouf at fremesches til || forklaring om det som de ere stefnte thiil || Herimoed oc til sagen at suahre mødte af de jndstefnte || hæderlige mænd først fra Herr Jens Cøstrup paa Næs || hans thienistekarl nafnlig Thruels Hansen : som jndgaf hans ||

7., fremschikede jndleg daterit Brustad prestegaard dend 16., Aprilis 86., || hafde ey wiidere at jndgifue - ||

8 = Herr Caalbiørn Thorstensen {...} sogneprest til Særum loed ved Peder || Andersen fremgifue hans skriftlige jndleg, daterit 17 Aprilis || anno 86 = ||

9., Fra magister Christian Muus blef wed hans suoger Monseigneur Christen || Christensen fremgifuet hans skriftlige jndleeg daterit ?? || dend 17., Aprilis 86 = ||

10 = Fra Aarsle Herr Boens?? paa Strøm blef ved Seigneur Mogens Jng?? || jndgifven hendes skriftlig tilsuahr i dette stefnemaahl daterit || Strøms?? prestegaard dend 16., Aprilis 86 = ||

\$ Herr Mogens Jansen Thrjste?? mødte self udj rette, oc suahrede || saaledes til stefnemaahlet, || at hand møder til dend anwiiste citation i

allerunderdanigst || at honorere oc for at fornehne desen jndhold widere || som var hannem gaaen af alene??, formedelst ingen meddehlt || copie vndres ellers at blifue beskyldiget?? som dend der || motwillig schulle weret kongelig allernaadigste forordinger || ofuerhørig, efterdj hand aldrig hafr haft, eller endnu || hafuer endten sauger eller brug, som kunde endnu || hafuer endten sauger eller brug, som kunde tilføje hannem || eller hans embede nogne hinder, da hand oc nogle || gange for de comitterede comissarie saugcomissionen || tilstoed \ey/ at wille bruge nogen werdsslig handteehring || begierede det oc at de det same udj deris forretning || ville jndføre, oc at de tvende sauger som findes paa || presteboeeds grund bestaaende schulle gierne til brugs be||komes af huilken berettiget som dennem behagedes?? || disse ord saaledes fremført paa hans moders veigne || oc blef dend eene saug strax derefter tilbuden Seigneur Claus Worm, efter at dend udj tvende aar tilforn hafde ligget || rede, wndtagen nogle faae legter skaaren til huus for||nødenhed, men som Seigneur Claus Worm, fandtes forringe?? || udj betingingen?? blefue de forleeden aar af Herr Mogens || {af??} hans k: moders weigne, ofuerdragne til nu || sallige Niels Thorkildsen, som dennem loed bruge, dog wed Herr Moges || skeed forstrekning udj een oc anden maade, efter || sallige Niels Thorkildsens begier, oc mundtlig jmellum dennem || som sønderlige gode wener giorde forening, || J nehrverende aar ligger dend eene øde, oc dend anden || bruges af Seigneur Claus Worm, hviis oc de 4 tylter thømer || er som samesteds fundes oc mærkede anslagne || thj det schall iche gotgiøres at Herr Mogens af noget menische || hafuer kiøbt een eeniiste stok thømer, huilket Herr || Mogens Jansen begierede maatte jndføres jmod Herr - ||

f 9b provincial procureurs thiener Jacob Jacobssen som wden || fuldmagt udj retten erschienede, || Af jndstefndte prouf wore ey fleere som hørde wnder Agers || hærreds thinglaug oc voris bethienings forvaltning, alleene || Peder Christensen Jyede oc Halfuor Krogwold begge boennde || paa Grønland = som efter ædens opløsning oc formah||ning til sandheds frasigelse, jndtet at fordølge eller || tilege som de wille ansuahre for Gud, oc wedgaa dend straf || derpaa følger, om anderledes schulle befindes, || Peder Christenssen fremkom oc ved højeste æd benegtede iche at hafue || nogen goed handling eller bordstabling, for nogen præste||mand, oc iche veret begierende af nogen prestemand, endten || at annamer?? nogen bord eller weed at nogen prestemand hafuer || haft nogen bord herpaa Grønland, ey heller \wed/ at nogen anden hafue || {...} dermed at bestille, thil med wed hand oc iche at nogen plads || til nogen bordstabler for nogen prestemand at vere opmaalt || besønderlig nu paa 3., aar, eftersom hand alle de steder huor paa || bord stables, nu nogle aar hafuer opmaalt som til dend || forpagtennde betahles aarlig grundleje af, || Dend same thilstand

udj alt gjorde ochsaa Halfuor Krogvold, som til||lige med Peder Christensen hafuer bordstabling for Herr || assessor Anders Simonsen oc Mogens Lauridsen med fleere, || mens aldehles intet for nogen prestemand, || Huorpaa de oc aflagde deris bogeræd = || Af de øfrige jndstefnte prouf som boer i byen oc wnder byens || destrict udj Watterland mødte efter stefningen nehr||werennde tilstede, ||

\$ Christen Pedersen Wiigvåhring boer i Watterland, beretter || at hand annamee oc stabler Peder Pedersen mølers || bord, oc j blandt same bords annahmelsse hafuer hand || gifuet zedeler paa 700: bord, som nu er bestaaende paa || Grønland = til Herr Jens Colstrup at betahle, dog efter || Seigneur Peder Pedersenns befahling, saaledes at de bord som komen || fra Oulj saug schall gifues zedel til provsten paa Næss, || at betahles bonden for jndkiørselen, mens prousten || Herr Jens Colstrup har iche nogen thied begieret det af || hannem eller thalt med hannem derom i nogen maader, hafuer || ey wiidere herom at proufve oc erbøed sig derpaa at || fæste æd, ||

\$ Olluf Thorstensen, boer i Watterland oc Peder Amundssen boer || i byen proufuer sannhæring??, at de iche wed at stable || nogen bord for nogen prest, men alleene efter Seigneur Poul || Jbsenns befahling stabler Pouls bord, oc derfor gifuer || zedeler, men som hans bord jndkomer fra fleere || sauger end som een saa gifuer de wnderschedtlige zedeler || til bunden lige som bordene komer fra, for at derved || kand forklares huor mange bord fra huer saug jnd||komer, oc huor mange igien bestaaennde oc jblandt || same zedeler hafuer de oc gifuet zedeler paa een dehl || bord fra Herr Caalbiøns sauger, men alt paa Poul Jbsens || begiering, oc aldrig af presten dertil begieret eller || weed at hafue faaed af presten skilling eller skillingsved || derfor nogen thied, men ald deris betahling af Poul Jbssen || thied alt det de veret til langt mindre faaed noget af || hannem = herpaa erbøed de sig at aflegge deris æd, ||

\$ Jfver Amundssen, mødte oc forklarede at hand hafuer ingen bord||stabling for nogen mand vden alleeniste for Seigneur Peder || Nielsen Læg oc for sallige Niels Thorkildsen wed oc aldrig || at hafue stablet nogle bord for nogen prestemand || men ald hans arbeid blifuer hand betalt for af || Seigneur Peder Nielssen Læg, oc sallige Niels Thorkildssen eller || af Peder Nielssen paa hans weigne, oc alle de bordzedeler || som hand til bunden hafuer wdgifuen hafuer hand gifven. ||

Til Seigneur Peder Nielsen Læg oc sallige Niels Thorkildssen at betahle, ved || oc ey heller af nogle prestebord at sige, endten deriblandt schulle ||

were, eller skulle sig befinde, herpaa erbøed hand sig at aflegge || hanns æd, ||

\$ Hanss Hanssen dend lille som oc jndstefnt, mødte iche, mens hans || cammeradt som stabler oc arbeider med hannem nafnlig Peder {...} || Wigvehring, oc forklarede at same tilstand som hand oc || disse stød tilforn giort hafuer, er ocsaa Hans Hanssenn || thj hand ingen anden viidenshab eller beschaffenhed derom kand || were beviist, || Fleere prov blef iche paraabt eftersom ey nogen i stefningen || fleere nafngifne, fuldmegtigen wiste oc ey fleere at || were stefnte, || De sidste jndførte prov ere saaleedes antagne til forhør || dog iche til æd efterdj de iche hører wnder Aggerss || hæreds destricht, alleene for at fornehme, om wed || de proufues tilstand kunde erfahres, huad wiidere || efter stefningens formæld skulle foretages, eller || efter højbemelte stefnings jndhold kunde were wed at || giøre, || Fuldmegtigen Jacob Jacobssen hafde ey wiidre at frembringe || endten skriftlig eller mundtlig, eftersom hand ingen instruchs?? || wiidere derom fra Herr procureur hafde denne sinde, || efterdj denne gang ey noget andet fremlegges, huor ved || woris forretning sig wiidere kand streke, da beroer det || oc derpaa saaleedes, ||

Anno = 1686 = dend,, 5 = May,, er retten bethiendt paa Aggers || hærredz thingstue udj Kongelig Mayestets slodsfoegedt Christen Hansen Smit || bundeleensmanden Hanss Nielssen Bæstum oc efterschreffne || laugrettesmænd nemlig = || Anders Thaasen, Halfuor Grimelund, Botolf Soeng, Christen Refstad || Eliass Gudstad oc Olluf Froegner - ||

For retten fremstillede sig erlig, welagt oc welfornehme mand || Hanss Thorgersen Westbye oc paa Seigneur Christopher Thomessenns || weigne maahler oc wrager i Christiania jndgaf een rigens || stefning huorved var jndstefnt Olluf Lauridssen, Niels || Biørnsen, Børe Oelssen oc Jens Thruelssen, som prouf || oc vidne udj een thvistighed der sig schall vere tildragen imel||lum ermelte Christopher Thomessen oc Christen Jenssen boende || udj Gamelbyen paa sloteds ejedehlerne som Christopher Thom||messen hafuer udj forpagtning, efter stefningens wiidere || bemeld daterit 17 Aprilis 86 = || Paa jndstefndte Christen Jenssens veigne mødte stadsprocurator || Seigneur Jacob Jenssenn Rømers thiener med skriftlig fuldmagt || fra Christen Jensen, befuldmegtiget Ahrne Nielssen, till || proufuenes anførelsse, oc jndgaf hans skriftlige || jndsigelse, daterit 5, May: 86 = || De jndstefndte prouf mødte samptlige tilsteede, oc først

fremkom, || Olluf Lauridsen || som proufuer saaledes at hand forleeden ||
 waar anno 85: war bestilt af Christopher Thomessen at gierde || om dend
 mark ved Gamelbyen som Christopher Thomessen hafuer udj
 for||pagtning, oc da hand nu war i arbeid oc giærdede ochsaa || derwed
 huuset som jndstefnte Christen Jenssen boer, da kom Christen || wd
 springendes med een økse i handen bandede oc truede med || megen
 allarm oc forbød at Oelle Lagsten?? med hans kamerat iche || maatte
 giærde der, de blef dog wed arbejdet, mens da jmid||lerthied falt hans ord
 saaledes, at naar hand fik Christopher || Thomessen self fadt da schulle
 hand prygle hannem med een økse||hammer Christopher Thomessen war
 der self tilstede, oc hørde disse thrusels||ord Christen Jenssen thruede oc
 at hand schulle hugge giærdess||

gaarden need, om endschiøndt de sette dend op, oc skiøndt Christopher ||
 det befahlede, oc det schulle skee jnden soelen gik need samme || dags
 aften, || Nielss Biønsen som gierdede same thied med Olluf Laursen ||
 hærner de selfsamme ord i alt som hans medkameradt || i arbeide dend
 gang nu for retten wundet oc vdsagt || hafuer, huorpaa de begge erbød
 dennem at giære dese æd, || Børre Oelssen proufuer at hand i denne waar
 kom gaaendes || paa byegaden da mødte hand Christopher Thomessen,
 som begierede || hannem til arbeids for sig, hand suarede ja dertil, huorpaa
 || Christopher oc hans koene giorde sig færdig at reise ofuer til ||
 Gamelbyen oc der de nu ware wnderveigs bad Christopher Thomessen ||
 hannem hand ville afmerke det huus Christen Jensen boer udj som || staar
 paa dend part af slodsmarken Christopher hafuer i for||pagtning, thj hand
 beteer sig meget fortreedelig jmoed, hannem || hand vill alleene forsøge
 om dend skrek iche schulle bringe || hannem til bedre lyedighed, oc der de
 nu kom til huuset || begyndte Børre Oelsen at merke, oc som hand nu
 stoed i || arbejdet ved een af de vnderste stoke, da kom Christen ||
 springendes vd af huuset, greb hannem i haaret med begge || henderne,
 bandede oc thruede hannem at hand iche maatte || mærke hans huuss,
 huortil Christopher suahrede joe || hand schall mærke, oc i det same efter
 hand med mange || sleme vbeqvemsord hafde ofuerjihlet bemelte Christen
 || Thomessen |: huilke ord nu iche eigentlig kunde erindres :| || denne,
 Christen Jensen fløj til Christopher Thomessen at wille hugge || dend i
 haanden hafvende økse, kauf?? i Christen Thomessen men Christen ||
 Thomessens koene fik hannem strax fadt bag i haaret oc fich?? || det
 hindret ellers hafde hand for w=lyehet wnder hans || haand, endelig
 derpaa kom Christens koene med een || bladtknif, søgte Christopher paa
 lifvet, afvægede || sig dog, oc der Christen iche fik fremgang med Øxsen ||
 thog hand een regestage oc søgte Christopher atter igien, || haardelig
 dermed, men som dend var heel lang mødte dend || i jorden med enden, oc

f 10b

i det same thog Christophers koene || hendes kieriste ved haanden oc de gik fra disse || ande folk, denne Børre Oelssen blef jldde ofuerskiendet af Christen Jensen, oc blandt andet skieldte hannem || ofte for een gamel skittlem med ellers viidere || thrussel, || Jenss Thruelssen, kom Christopher oc hans koene samt Børre Oelssen til || paa bryggen som roede dennem ofuer, hand fuldte op med || til dette huus, hørde oc saae ald denne handel oc klamerje || tilstaar det saaleedes ord efter andet udj alt eenstem||nig som Børre Oelsen vdsagt oc proufuet, huorpaa || de oc begge erbøed dennem at aflegge deris æd, ||

§ Christopher Thomessen hafde jndgifuedt een supplication til hans excellense Herr vice||stadtholder med paaføgende resolution, daterit 17., Aprilis 86 = || som i retten blef produceret, || Blef oc jndgifuen een anden supplication om virkelig arrest paa denne || Christen Jensens persohn, med paaføgende resolution daterit dend 20., || Aprilis 86., som naadigste tilsteder, dette andragende dog paa || loulig forsuahr - || Derpaa er fuldtgiord Andersteenns?? caution som caverer for || persohnen at blifue tilsteede at suahre til Christopher Thomessen || pretention oc søgningss bekostning, ||

f 11a

Kongelig Mayestets slodsfoeget sadte udj rette, at efterdj Christen Jensen saa || løselig lader suahre til saadan een sag som efter hojøfrig||heds anordning er befahlet hand skulle vere i hæftelse for || oc iche anderledes baahren respect til dend hojøfrigheds || stefning, i det rigeste at møde self udj rette, at hand da for slig ofuerhøerig bør at bøde lougens || bøder oc feldsmaahl = || Denne sag optages till neste thing som er beramedt dennd., 7 - || Juny førstkomende, oc forelegges da Christen Jenssen || til same thied persohnlig at møde her udj retten, til || sagen at suahre \huad/ som til dessen eragtennde behafues for||nøden, saa hafuer oc de jndstefndte prouf oc widness||byrd at møde til wiidere æds afleeg, gaaes da der \oc/ || det som loug oc rett billiger, ||

Anno = 1686 = dennd., 19 = May, er retten bethiendt paa || Lille Lje i Aggers hærredt efter dend dannemand || Eschild Jensens begiering som same Lje bruger ofuer||werennde Joen Skullerud oc Halfuor Mangnildrud || laugrettesmand ibidem med samt fornehme got||folk fleere, ||

Eschild Jenssen jndgaf begieringen til slodsfoegden med || desen paaschrift oc anordning, daterit 14., May 86., || Eschild Jenssen fremlagde oc een soerenschrift Laurids Bojesenns || forretning pass: 18: Novembris 1672: j mellum Store oc Lille Lje, || Derefter paa Eschild Jenssens begiering, forfoere wje ejedeherne oc det anwiiste skielne fra bekeredselen ?? || wed, oc alt øster som denne bekeredsel schulle hafue sit vd||drag af - || For denne sinde er ey wiidere wed denne begierde forretning at slutte, end som efterdj det iche endten wid || forlig eller mindelighed kand lade sig slike til nogen || endschab denne gang, saa beroer det dermed i alt till || louglig sægning oc stefnemaahl, om wiidere paaschadiges eller || endten parter det saa raadelig eragter, af wedkommennde || till sine behørige steder som det thienligst befindes och || {...} fornødenheden \anseer/ det at schulle wille wdkrefue, ||

Anno = 1686 = dennd = 28., May = Efter hans ex: hoyædelbaarne Herr || vicestadholders naadigste resolution paa Herr raadmand Seigneur Egert Stochfletz wnderdaanigste suplication , er retten bethiendt paa Christiania || byetingsted udj efterschrefne lougrettes borgeres ofuerverelsse || nemlig, Niels Pederssen, Svend Anderssen, Anders Hanssen, ||

Supplication blef wed Monseigneur Jessper Balchenburg som fuldmegtig paa || Seigneur Stochfletz weigne udj rette lagt, daterit 5: Marty 86: || oc resolution daterit 11 Marty samme aar = || Monseigneur Balchenburg fremgaf dennd wdtagne stefning i denne sag daterit || Aggershuus 10., May 86: || Med dessen paaschrift at were forkyndt, mens med wnderschrift iche || at kunde \s?/?/ stefnemaal til byetinget, men burdte stefnes || for hendes broefiel, Bretveedt i Aggers hærredt || Efter stefningens opløsning, mødte Madame Rols bud oc berettæde || hendes ord saaleedes, at naar hun blef rettelig stefndt || for hendes broefiel til hendes forum oc wærnething schulle || der blifue suahret som wedbørligt, til sagen, oc wigede som || same bud Jacob Gundrichssen af retten, || Monseigneur Balchenburg formeendte at sagen dog burdte foretages || efterdj dend sallige mand som sagen reiser sig af, saa welsom oc hans || {...} baade falden oc thombtedes?? her i byen - ||

Efterdj stefningswidnene iche møder i rette at afhinnde || warseled ey heller med deris theigning paa stefningen forklarer || nafngiffuelig stedetz broefiel huor dend er forkyndt, men wel || at Madame forschyeder sig til

hendes rette forum som schal || were at stefues paa Bretvet i Aggerss hærret, huilket och || hendes jndschikede bud nærmere fører hendes ord oc saa||ledes i det same, da wnderstaar wj os iche at frafalde || hendes paastand i det som er louggemess, menss maatte eragte || at for denne sag blef gifven maaneds warsel, som wden thing||lauget thj anden steds at kiende udj denne thwistighed, end dersom || aafven erfalden {thid}?? oc paadømes schall, schulle wj formeehne || at were imoed hans ex: høyædelbaarne Herr vicestadtholders || wdsteede resolution for denne opdragne oc constituerede betie||ning, saa wel oc iche af lougenns medhold, ad: 16: oc., 19: ||

Anno = 1686 = dennd = 31., May = er retten bethiendt paa Woyen || thingstue udj Ascher sogn til almindelig skatte oc sagetting udj || Kongelig Mayestets slodsfoegedt Seigneur Christen Hansens oc leensmanden Helge || Sehm med efterschreffne laugrettes ofuerwerelsse vnnder?? || Erland Blakestad, Halfuor Ascher, Gunder Siffuerstad || Madz Soelstad = Efven Bierkaass, Olluf Hval = Tholluf Hauger || Olluf Hougstad = Erich Aastad = Peder Huussdahl, Hanss || Billingstad oc Christopher Windelsdahl = ||

Kongelig Mayestets foegedt loed oplæse oc publicere Kongelig allernaadigste brefve || oc forordning nemlige = ||

Forordning om kop oc qvægschat udj Norge, daterit Hafniæ 11: Decembris 85: ||

Forordning om skatternes paabud udj Norge for aar 1686., || daterit Hafniædend 1te Marty anno 1686 ||

Forordning om thoe slettedahlers skat af huer skippund tunge || løb eller spand, i stæden for kop oc qvæg=skatten at gifues || af almuen i Norge, daterit Hafniædend 11: Marty anno 1686 = ||

Forordning om u=louglig skoughug i Norge, daterit Hafniæ = 5., || Decembris anno 1685 = ||

Noch loed oplæse weledle oc welbemelte landcommissarie Mercher messive || oc copie af de deputerede i cammercollegio deris skrifuelsse || til Herr landcommissarie Merker, angaaende de militarische som || hafuer brug at schall betahle kop oc qveeegschate daterit 30: Aprilis 1686 = ||

Hans excellence Herr vicestadtholders naadigste befahl, om alle resterende || lougelige rettigheders forfaldene til 15: May sidstleeden || dessen hastigste jnddrifuelse, oc til Herr landcommissarien at || lefuere daterit 15: May = 1686 = ||

Baldser Hansen Arnestad loed publicere hans erverbede skiøde af || Madame Marie salig Jacob Dirichsens vdsted, paa een gaard i || Ascher sogn kaldes Ølsteren schylder aarlig, 1 schippund 4 lispund salt med || bøxsel, daterit 8: Decembri 1685 = ||

Anders Botelsen loed thinglyese hans bøxselzedel af dend hæderlige mand || sognepresten til Ascher Herr Hans Lauridsen Munk wdsteed paa || no 11: paa dend kojen i Ascher sogn schylder til presteboelet || j (1) schippund ??, salt, gaarden er hannem bevilget uden bøxsel for, at hand schall opbygge oc forbedre dend, daterit Ascher prestegaard || dend 22 Janvary anno 1686 = ||

Kongelige Mayestets foegedt Seigneur Christen Hanssen loed tilsige oc adware || alle oc eenhuer her udj sognedt som noget arfveskifte wedkom||mer at holde, oc w=myndige bøn i sterfboed nogen steds || kand were, at de da med forderligste werer betenkte paa || at holde rigtig skifte oc deehle, med deriss umyndige och || arfuinger, som lougligt kand were, saa frembt de iche || self derfor wille jndstaae oc suahre huad u:lempe derved || eller deraf maatte forvoldes, oc welermeldte Seigneur Christen Hansen || oc arfvinger sampt rettens bethiendte, derefter i alle || maader at maa worde wndschyldede for de deraf woxsende || ?? uleiligheder det maatte foraarsage ||

Kongelige Mayestets foeget loed oc freedliusse alle Kongelige Mayestets || skoufuer her udj sognet. som till alle Hans Kongelig Mayestets egne gaarde || presteboelerne, kierkerne, lougstoelen bispestoelen, eller noget || benificeret godz kand henhøre, at de sig derfra med ulouglig || hugst gandsche endtholder, oc i særdehleshed, efterlefuer || atter høst bemelte Kongelig Mayestets allernaadigste wdgangne forord||ninger - ||

f 12a

Torkild Næs eschede dend sag udj rette som sidste thing her i Ascher sogn || dend = 22: Marty forleeden war jmellum Madame Maren sallig || Jacob Dirichsens oc hannem efter derom afhende ofuer hannem wd||wirkede

stefnemaal, angaaende hans gaards afmindelsse?? || paa citantens weigne er ey nogen *mødt eller fordred sagen || i rette, huorom oc wed leensmanden Hans Helgessen thrennde || gange er paarobt mens ingen suahred, || Huorfore oc efter sliig beschaffenhed baade nu oc forindført || wj iche kand eragte anderleedess end at joe Thorkild Næss || for ded stefnemaahl i sig self *bøhr at were frj, oc om wiidere || paa sagen eragtes at schall thales, will det skee wed sehrdeles || oc andet stefnemaahl - ||

Ovden Hanewold beviiste med nehrverende leensmands stefnemaahl || at hafue til i daug jndstefnt hans gaardegrande Erich Hanevold || formedelst hand formeehner hannem hans driftewey oc færedssel || huilket hand agted at beviisse med hiidstefnte tvende wiidne || Erich Embretsen hos Niels Ascher, oc Lifue Thoeresdatter Stemberg, || at der af alders thied hafuer weret almindelig driftewey, || for de begge gaarders fæ oc wdredsel, || Erich Hanewold mødte udj rette, oc wilde iche gestendige hanss grande || nogen dreftevej igiennem hans gade, med mindre hand wilde holde || giædesgaarden med hannem paa dend eene aren?? - || Proufuene efter tilspørgelsse hafde hand indtet at paasige eller || beschylde - Er de da fremkomen oc efter ædens oplæsning || proufuet saaleedes - || Erich Embretsen fød her i sognedt gamel ofuer - 60., aar, proufuer at || ald dend thied hand kand mindes da hafuer der wered fælleds dreft || igiennem dend gade nu omtvistes, oc aldrig hørt nogen anke eller || thrette derpaa i nogen maade tilforn fænd nu, || Lifue Thoeresdatter fød paa Hanewold gamel ofuer,, 60., proufuer at ald || dend thied hun kand mindes da hafuer der wered fælledz dreft igiennem || dend gade nu omtvistes, oc aldrig wist at det af nogen hafuer || weed formeendte eller paaklaget før end nu, Proufuer oc at de || wester Hanewolds besiddere, allene holt giædesgaardene, oc de øst || i gaarden ey holdet nogen giædesgaard med dennem mens wel at de || west i gaarden hafde brøndevand friidt oc wbehindret, øst i gaarden, proufuene aflagde deris bogeræd - || Herom er saaleedes afsagt at efterdj det med skielriige och || ædgamle prouf beviisses at de Østre Hannevolds besiddere || af gamel thied hafuer haft deris driftewey jgiennem dend || gade som er paa Westre Hanevolds ejer, da bøhr det oc derved || at forblifue, oc iche herefter udj nogen maader at formehnes || wnder bøder oc faldsmaahl som deraf kand foraarsages, oc bøhr || de fremdehles at forenhnes fredelig oc forligelig jnden och || wdengaardz, som grander oc naboer skikeligst eigner oc anstaar || saa bøhr oc Erich Hanevold for denne siide hand hafuer formendt || hannem hans driftewej at bøde till Kongelig Majestet í (1/2) mark sødf for || weyerof, oc dend anden dag beholde sin settergade oc drifte||wey efter lougen Lands Leye Bolchen 40: ||

Laurids Wetteren hafde med lensmands stefnemaal til dette thing ladet || stefne Baldser Hansen Ahrnestad for slagsmaal oc ofuerlast || jmod hannem forøfnet forleden *Waar Frue daug i fæsten paa Ascher || udj Niels Aschers huuss - førde derom efterschreffne prouf || Rolf Bleege, Laurids Skrede, Erich Ascher - || Rolf Bleege proufuer saaledes at sidstleedne *Waar Frue dag i fæste || efter prediken da drak de paa Ascher faldt da Baldsers ord || {...} wetteren, huad hafde?? du paa min datter at ||

sige forleden i grafuerølet paa Blakestad, Jeg hafuer en gamel skrøbe||lig qvinde, oc nu wil pigen iche were hieme for det same, || dertil suahrede Lars Wetteren det weed jeg intet af, saa *suahrede || Baldser ja jeg schall hafue dig slagen derfor, om det schall koste mig 20 £mark£r || Dermed slog hand til hannem med næfven 2 slaug wed øret Larids || Wetteren gjorde aldehles ingen moedwern, derimod satte Baldser || siig igien, saa falt dem ord imellum igien, men huad ord det war || mindes hand iche, altsaa slog Baldser Lars igien med næfven 2,, eller || 3,, slaug wnder øred, Noget derefter gik Rolf oc Baldser derfra || oc som de war noget derfra paa \hiem/weyen kom Lars efter oc hafde een || liden kiep oc een stør i handen dog hafde hand wandter paa begge hænderne || oc i det same som hand hødede?? oc hafde hænderne i weiret at legge || til Baldser, dermed førde Baldser Lars ofuer ende paa marken || saa beene stoed i veyred paa hannem oc slog hannem saa i hofuedet med || een stok nogle slaug, men mindes iche huor mange, mens Lars bad || for sig, oc som Lars reiste sig op, saa skufuede Baldser ham ofuer || ende igien, oc slog saa paa ham igien i hofuedet med een stok, saa hol||ken som war paa enden paa stoken fløj af paa marken i same slag,, || Men Lars blødte heel meget i hofuedet, gik saa Rolf derfra || oc weed ey wiidere derom eller huorleedes dermed afløb siden, || Herpaa erbøed hand sig at aflegge hans bogeræd, || Larss Morten skreder proufuer at forleden *Waar Frue dag efter pre||diken drak Baldser oc Lars Wettern paa Ascher i Nielses stue, || Baldser war nyelig jndkomen før, da sagde Baldser til Lars || mig er berettet at du har sagt Olle Elnes holder meehr af || min datter end af hans egen koene,, dertil suahrede Lars gandsche || Nei, ja jeg schal hafue dig slaged derfor sagde Baldser om det schall || koste mig 20 £mark£r dermed slog Baldser til Lars med nefven wnder || øred, Men huor mange slag kand hand iche mindes = Saa sadte de || sig at drike igien, oc dem falt alt ord imellum om dette || same, Mens Lars sagde alt nej hand weed der indtet af, saa slog Baldser || atter til ham igien alt med næfven vnder øred, Mindes intet huor || mange slaug, thruede ham oc sagde jeg schall hafue dig slaget din || hundssfodt, din kieldtring oc du er dend argeste skarn som i big||den er, om det schall koste mig et halfthundrede £mark£r dermed gik || Lars Monsen?? strax derfra, oc weed deraf intet viidere, huorleedes || siden

f 12b

afløb - Herpaa erbøed hand sig at fæste æd, || Besigtelsemenndne Mathis Berg oc Hans Helgesen Sehm som besig||tede Lars Wetteren anden qvelden efter dette slagsmaahl || scheede, de beretter saa, at de befandt hannem saa blodig i hof||uedet paa dend eene siide, at haaredt war gandsche fuldt med || bloed samengroed oc kløsed ihaab, at de ey kunde see skaden for || dend ømhed Lars beklagede sig ofuer disse slag - || Larss beviiste her for retten arret i ansigtet wed thindingen || ofuer det høje øye, som hannem var tilføjed af Baldser Ahrne||stad, begierede opretning for denne tilføjede ofuerlast || thidspilde oc forsømelse = 3., wgers thied hand holdet ved sengen || derefter - oc ellers for sagens omkostning restitution || i alt, efterdj hand aldehles ingen moedwern gjorde, som och || proufuene med hannem i sandhed gestendiger - || Baldser Arnestad mødte i rette hafde efter tilspørgelsse proufuene || indtet at beschylde, kunde iche negte eller fragaa for at || hafue slaget Lars Wetteren som proufuene omvundet hafuer || hand beklagede sig at were for druken, dend thied det skeede, hafde || Lars ey heller i nogen maade noget at beschylde eller thillege, er||kleerede hannem herfor retten, oc begierede at der maatte || sees paa retten med hannem i beste maader, || Kongelig Mayestets slodsfoeget sadte udj rette, at Baldser burdte op||rette Lars Wetteren hans thied forsømsse i hans wane?? || samt for hans swie oc werk oc derefter Kongelig Mayestets zigt efter || lougen dobbelte 8te ørtuger oc 13 £mark£ søf - ||

f 13a

Da efter dene sags beschaffenhed, de færdte proufues thilstand || oc Baldser Arnestads egen wedstaaelsse, eragtes billigt at || Baldser erstatter Lars Wetteren for hans skades opretning thids||forsømsse swie oc werk = samt sagens omkostning i alt til||samen = 6 rdr: oc de skiildsord som dennem imellum falden iche || at kome nogen af parterne til nachdeehl efter denne dag, efterdj || Baldser hafuer erkleeret hans wederpert derom her nu for || dene rette saa bør oc Baldser at bøde for denne wfære || oc slagssmaahl paa saadan højtids dag oc paa deris hiemvey fra || kierken oc Guds huuss at pleye hans zigt efter loven tvende || gange 8te ørtuger oc 13 £mark£ søf = wnder adfærd efter lowen || Manne Bolchen 17 = ||

Anno = 1686 = dennd = 2., Juny., er retten till aldmindelig skatte || oc sagething bethienndt paa Næs thingstue i Øster Bærum, udj Kongelig Mayestets || slodsfoegedt Seigneur Christen Hansen samt bundeleensmændene, Hans || Øfveland oc Ahrne Houg er samt efterschrefne lougrette deris || ofuerværelse nemlig, || Peder Øesteren = Svend Wold = Jørgen Houg = Peder Ruud = || Gulbrand

Aass = Hans Frogner = Poul Helgerud = Biørn Stabek - || Jørgen
Eeg = Michel Fosssum = Poul Stofver oc Olluf Bierke, ||

Blef da først oplæst oc forkyndt alle de kongelige allernaadigste wd||gifne
forordninger sambt høgøfrigheds brefne oc befahlinger som || paa Woyen
thingstue i Ascher sogn forleeden., 31., May = samesteds er || blefven
publiceret = ||

Item loed oc Kongelig Mayestets foeget fredliusse Hans Kongelig
Mayestet sampt alle de benefice||rede gaarders skoufve jtem, bielkebruug,
oc ald w=louglig skouf||hugst, oc at eenhuer retter sig allerwnderdanigst
efter forordningerne || som det dennem bøhr = ||

Saa loed oc Kongelig Mayestets foegedt tilsige oc adwahre eenhuer som
bøhr at holde || skiftefandten med børn eller arfvinger, at de det thilbørlig
efter||kommer som lougligt oc forsuahrligt, saa frembt de iche self ||
derfore i fremthiden agter at jndstaae oc suahre, oc Kongelig Mayestets
foget || oc arfuinger sampt rettens bethiendte derfor i alle maader for
paakomennde præntioner i des fald maa were wndschylt - ||

Seigneur Jørgen Køster af Christiania fordrede dend sag udj rette || som fra
sidste thing, dennd., 24., Marty nestleden blef optagen imel||lum hannem
paa dend eene oc Kongelig Mayestets forige slodsfoeget Seigneur Frands
Berendssen || paa dend anden siide, angaaende = 16 rdr: 10 s: fordring
paa hans || myndlings sallige Jochum Bendikes barns weigne - || Seigneur
Køster fremgaf dend beschrefne opsettelsse, som bewiistes med paaschrift
|| at were Seigneur Frands Berendsen ankyndiget dend 18. May 1686 = ||
Paa Seigneur Frantz Bændsens weigne jndgaf lensmand Arne Houger
hans || skriftlige jndleeg daterit Wojen = 2., Juny 86: || Huor udj hand
negter gielden, oc dend \vil/ afværgæ wed sin oc 2de mænds æd, || Wiidere
er iche fra endten parter i rettegifven, || Herom er for retten saaleedes
kiendt oc afsagt, at en dag || denne fordring, med dend respective
Magistratis egenhändig wnder||schrefne document oc copie wdtog af
sallig Jochum Bendiks - re||genschabsbog jndeholder, at Seigneur Jørgen
Køster denne søgning hos || Seigneur Frands Berendsen wilde lade sig
were angelegen at faa jnddrefven || saa huis deraf faaess, kand komme til
deehling imellum samptlig || bønene, oc om noget maatte were wviss oc
ey at bekomme {d??} || derfor at forsiune sig med det som gyldig kand
antages, || For dette krauf findes iche Seigneur iche Seigneur Frands
Berendssens haand\zedel/ eller || handschrift som hand udj sit jndleg
escher oc refererer sig paa, || om derfor findes saadan rigtighed, erkleerer
hand sig til betahling || dog med condition naar Kongelig Mayestet er

afbetalt oc i forige hanns thil||suahr reflecterer sig, jligemaader til det kongelige rendtcammer || qvitering, at naar det saaleedes kand kome til dennd perfection, falder ||

f 13b

det enda saa mislig, at hand gandsche nægter oc sverger for gielden, || thj af jndfødte beschaffenheder, wnderstaar wj os iche at døme || Frands Berendsen til nogen betahling \efter det striider/ jmoed Kongelig allernaadigste wd||gangne forordninger menss for denne søgning = 16 rdr: 10 s: || saaleedes frj, samt oc i sahrdehleshed efterdj hanns paastand hafver || loughlig anseende af Kiøbe Bolchen 2., huilket oc kand {were} formoedent||lig af saadan gyldighed, at dend {...} \welforneme?/?/ mand Jørgen Køster, for || dette krauf i fremthieden {...} \.../ worder wndschylt oc forschaanedt, ||

For retten fremstillet sig Peder Soelies qvinde af Ascher sogn || Anna Mogensdatter oc i rette fordrede dend sag efter || sidste thing opsatte jmellum hendes mand oc Axsell Gietum, || for dennd offuerlast oc uføren hand paa wejen fra byen forleeden || i waaren schall hafue forøfuedt, || Peder Soelies klage derofuer til slodsfoegden blef opløst., daterit || dend = 23., Marty = anno 1686 - || Derom fremfødte Anna Mogensdatter efterschrefne prov nafnlig || Hans Billingsstad, Einer Slæpen, Clemet Oelssen, oc een half||woxsen gudt som war med Peder Soelj oc thiendte hannem da saa wel oc nu || nafnlig Mathis Anderssen - || Dennd wnge drengen wed 12: ad: 13 aar gamel fuldkommelig betyeder || Axsell Gietum for sagssmand oc siger wdførlig at i waares een || løfuerdags aften da kiørdte hand oc hans hosbund fra byen med 2 hæste || {...}, oc som de kom til Lysagerbroe hviildte de med \dend ene/ hæste || mens hans hosbund gik jnd oc kiøbte sig een pot ø som hand drak i svalen || med Joen Garløes, oc Clemet Oelsen kiørte før af med dend anden || hæst, oc forklarer det ellers i alt som jndgifne skriftlig klage||maahl medfører., || {??} Einer Slæpen som hidstefnt ofver 60. aar., forklarer denne handel saaleeds || at same løfuerdags aften, nat til søndags da kom Peder Soelj gaaendes || till hannem war barhofuedet oc war gandsche blodig ofuer ald hans || ansigt, oc der blef hand sidendes noget lidet, Saa laandte Einer hannem || een lue paa, saa lagde hand sig noget paa benken til imod dagningen, saa || gik hand derfra, oc thalte intet om nogen thing endten hvem der || hafde slaget ham eller om noget klammerie, weed aldeehles indtet || wiidere derom - || Hans Billingsstad proufuer at samme løfuerdagss aften da kiørdte hand fra || byen, oc som hand nu kiørdte paa slæpen da sad denne lille gudten || paa een slæde mit i alfareweyen oc græd, Hans spurde hannem ad || huad hand skadde, beklagede sig at hans hosbund war

slagen, oc maatte || springe til skoufs, men sagde intet hvem der hafde slaget ham, Saa || thog hand drengen med h st oc slæde hiem med sig, om søndagss||morgenen gandsche thilig som dag oc natd skiltis ad, Saa kom Peder || Soelj efter oc var meget blodig oc saae ret jlde wd, spurte || saa Hans hvem hannem hafde slaget, men hand svarede hand wiste det || gandsche jndtet, saa oc at thomene war afschaaren i sehlen som || var paa høsten gudten kiørte, men war dog ihaabeskn dt igien, dend || eene opholdstreng paa sehlen war afschaaren, hafuer aldeehles intet || wiidere herom at proufue, eller vitterligt derom - || Clemedt Oelssen J ssung i Ascher sogn proufuer, at hand war oc i følge || med Peder Soelj dend gang denne allarm skeede oc ki rde hans eene || h st hand ki rde fra Peder wed Lysagerbroen der hand gik jndom || dend pot  l, oc som hand kom noget j st ke paa Lysager kindet kom || Peder efter springendes oc raabte hand schulle bie, thj dend wesle || gudten war oc ki rt foriweyen med fra Peder, oc i det hand || saa sad oc biede faldt hand i s fn, dermed dref høsten af med || ham, oc hand h rde intet af denne clammerie, ey heller saa nogle || endten at were i action med hannem eller andre, fornahm saa || indtet til Peder førend søndags morgenen, da kom hand || tillige med gudten fra Billingsstad til J ssing, klagede sig || at hand war saa jlde slagen oc medhandlet, men wiste || indtet hvem det hafde giort Hand kiendte jndtet til || dem det gjorde - || Axsel Giedtum mødte nehrverende tilsteede, anh rdte prouf||uene, oc hafde dennem efter tilspørgelse ey noget at beschylde, ||

Jndgaf der hos hans skriftlige jndleg, daterit Gietum i Westre || Bærum den = 2 = Juny 86., || Forschi d sig til et prouf nafnlig Halfuor Soelberg som mødte nehrverende || efter leensmands stefnemaahl || Forklarer saaleedes at hand lange i windter var i byen med for, oc da || hand ki rde hiem da kom hand efter Axsel oc hans broder paa Lysa||ger kiendet da fuldtes de ad ald wejen hiem til hans gaard der || skiltes de ad, mens hand saa jndtet Peder Soelj, eller noget men||nische fleer dend gang, weed oc ey heller endten det war løfuerdags||aften eller een anden dags aften, eller om det var dendgang, dette || klammerie schall were scheid = || Kongelig Mayestets., fougedt sadte udj rette oc formeendte Axsel Gietum || burdte b ede hanns sigt efter lowen for slig hans adfærd oc w=||f ren som hannem fuldkomelig gifues sag for af Peder Soelj som || der saa jlde \er blefven/ medhandlet oc {...} \s rdehles/ af drengen Mathis || Anderssen paalyedes - saa oc at jndstaa sagsøgeren, efter loven?? || for denne sinde?? er herom saaleedes afsagt, at Axsel Gietum || saa velsom hans broder Olluf Gietum forelegges hermed till || neste thing huer at werge sig med deriss  ed self thredie || som lougen byeder, eller oc da forskunde?? sagen som for || lougenns sigt at jndstaa oc suahre udj alt med sagens || omkostning

f 14a

som loug oc rett medføerer - saa hafuer oc || same prouf til ædsfæstelse same thied, endten persohn||lige at møde om de iche forinden efter foregaaende louglig || stefnemaahl paa deris wernething proufuer ædelig som?? || vedbøhr,, ||

Halfuor Mogenssen boennde i Sandwiigen wed nehrverende leenssmands stef||nemaahl beviiste at hafue i rette stefnt Christopher Anderssen || samesteds boende for hand hannem forleeden høst schall hafue w=||for?? nedt i Halfuors egen fischerbaad, saa wel oc nogle gange tilforn || beteed sig til klamerie jmod hannem spendt hans dør, oc wille || vforme?? hannem i hans eget huus - || Herom fremfødte hand ey nogen prouf, hafde oc iche nogen at beraabe || sig paa, thj som hand siger schall der ingen veret hos eller seedt det || herimoed oc till sagen at suahre mødte udj rette jndstefnte Christo||pher Andersen, kunde iche fragaa eller negte denne angifuelsse || men sagde derhos det dog iche alt war saa som forebringes, || Bundeleenssmanden Hans Øfveland forklarede i retten at hand || besaa dette klagemaahl oc befandt at der var huggen i Halfuors || baad med een øse,, 3 hug i hans baad, || Herom er saaleedes afsagt at efterdj Christopher Anderssen self her for || retten iche negter denne u=føren oc leensmanden forklarer || ved besigtelsse at hafue forfaredt de 3. øsehug som paakla||ges i baaden at were forøvet da thilfindes Christopher for slig begaaende at jndstaa {...} for beteelsen til || saadan wføren oc huusfreed at erstadte Halfuor Mogenssen thoe rdr: || oc till Kongelig Mayestet 5 £mark£ søf, efter lowen MB: 16,, oc Lands Leye Bolchen 46,, || huilket alt wnder adfærd efter lowen jnden half maanedsl||dag bøhr betahles, ||

Anno = 1686 = dennd 7,, Juny,, er retten til almindelige || skatte oc sagething bethiendt paa Aggers hærredz thingstue, udj || Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hanssen Smith, samt bundeleens||manden Hanss Nielssen Bæstum, oc efterschreffne laugrettesmands || ofverværelse, nemlig, || Anders Wlsholdt, Poul Breke, Hanss Diisen, Olluf Froegner = Anders Højbraadte, || Thruels Leerschallen = Erich Røvedt = Anders Frøen, Christopher Bogaass, Olluf || Munkerud = Elias Gudstad, oc Hanss Øckeren = ||

Kongelig Mayestets welbetroede slodsfoegedt loed publicere Kongelig Mayestets || allernaadigste wdgangne forordninger oc dend høye øfrigheds

brefve || oc befahlinger, som forhen specificcerlige paa de thinge i Ascher sogn || ere jndførde, ||

Jligemaader publiceret Kongelig Mayestets allernaadigste wdgangne forordning || om opgielt af dennem som sig in specie till deris creditorer hafuer || forbunden at betahle, daterit Hafnia= ||

Welagtbahre Jens Hanssen udj Christiania loed thingliuse hannss || excellense højædelbaarne Herr vicedstadholders wdsteede skiøde till hannem || oc arfuinger, paa een ædegaard liggende udj Aggers hærred kaldes || Lofssrued schylder aarlig een fierding thunge med bøksel oc hærligheed, || daterit Christiania 19 Aprilis 86: ||

f 14b

Jligemaader loed publicere hans Excellense adkomst oc copie af assessor weledle || Anders Simonssens skiøde paa same plads Lofsrud, daterit 10, Aprilis 86., ||

Peder Borp?? i Christiania loed thinglyesse Enwold Nielsen mynter || hanns til hannem wdsteede obligation paa 100 rdr: in specie, med || der hos pandteforsichring udj hans iboende gaard paa Hoedthangen?? || daterit Christiania dennd = 26., February = anno = 1686 = ||

Haagen Oelssen udj Christiania loed thingliuse oc publicere een || sluttetd forlig, jmellum Herr vicelaugmand Bondzen || oc hannem angaaennde dend thvist som dennem imellum veret hafver || om eet jordestøke, imellum Thosov oc Myeren i Aggers hæret || daterit Christiania dend 12., May anno 1686 = ||

Christen Eschelssen loed publicere hans skriftlige begiering till || Herr slodsfoeget om hans gaard Eydersted des tilliggennde || eiedeehlers fredliusning, som efter fogdens paaschrift || oc befahl til leensmanden Hans Bæstum, det at oplæse paa || hæstevangen ved Aggers kierke, saa oc desen paaschrift || daterit Christiania 1te May, 86., ||

Stadsprocurator udj Christiania Monseigneur Clauss Allan fremgaf een || høyanseelig riigens stefning huorved til idaug jndstefnes Helvig || Børrisdatter sallig corporal Erich Biørnsen Romis efterlefver||sche, angaaennde det døds slag Helge Reersen beschyldes for, paa || hannem at hafue begaaed som tilforn veret udj rette, oc da || af vnderretten jndfunden for ofverdomeren, huor det oc nest||leeden thokethiisdag laugting hafuer

weret fore, oc da af Herr || assessor oc laugmand Laurids Christensen funden til hiemtinget der || wiidere forsuahrlig at paakiendes = stefningen daterit 22., May 86. || Laugmands forretning blef producerit, wdsteed fierde søegne efter || thokethiisdag anno 86 = || Jndgaf ellers dennd beschrefne sidste forretning wdsteed Aggers hærredsting dend 26., Marty = anno 1686., || Monseigneur Allan refererede sig til det udj acten jndragne jndleeg || oc hafde ey wiidere skriftlig at jndgifue, alleene begierede || endelig dom udj sagen = || Herimoed oc till sagen at suahre mødte udj rette affaldne || Erich Romichs?? efterlefuer Herr Helvig Børesdatter, hafde || ey noget skriftlig udj retten at jndgifue, begierede || at Helje Reersen maatte forelegges self at møde udj rette || refererede sig ellers til det som forhen udj acten jndført || huilket \doch/ nu \?/? igien for hende blef opløst, || Dend affaldnes brødre mødte jligemaade oc forschid dem til det som || nu blef opløst oc forhen af dennem weret suahret til sagen, det || same deris yngste broder {...} Amund Biørnsen Rom?? och || nu her for retten gestendiger, || For denne sinde er saaleedes afsagt, || Efterdj denne sags {...} \?/? endelig vdfindes af dend || beschaffenhed at Helje Reersen self persohnlig behøfues || at lade sig finde tilsteede, saa frembt hand for sagen || eragter at kand sig befrie paa dend maade wed sin eed || som loughen byeder, thj forfløttes sagen til førstkomende || fredag som er dennd = 11 = Juny, at da parterne wfeilbahr || møder her paa thingstuen god betiids, Helje Reersen udj egen || persohn med sampt fuldmegtig oc weederparterne, dennd || afdøde eftermaalsmand, huor da nest Guds hielp, schall skee || endelig kiendelse udj sagen, saa wiidt lough oc ret tilstedee?? || oc det udj de same 12., laugrettesmends nehrverelse som || retten bethiendte da denne sag weret udj rette sidstleedne || 26., Marty., efter woris gunstige ofuerdomeres forelegning af || laugtinget sidstleedne fierde søegne?? efter thochethiisdag - ||

f 15a

Monseigneur Johan Florends borger oc jndwaahner \i Christiania/ fordrede ded sag igien || udj rette som forleeden = 26., Marty weret {...} her paa thinget || jmellum hannem oc Laurids Brandtes hustrue Lisebeth Lemvig, efter || stefningens opløsning, producerede alle de forhenjndførte documenter = || Paa jndstefnte Lisbeth Lemviigs weigne, er ey nogen mødt eller efter || thvennde ganges paaraabelsse af leensmanden noget til sagen || ladet suahre || Hendes forige jndgifne jndleg blef opløst oc iagttaget hendes da || færdte tilsuar imod dene sag || Monseigneur Johan Florends fremgaf dend paaberlaabte obligation in originale || som for retten opløst daterit Christiania 7: Juny: 72: || Jndgaf dend laadsedel in originale huorefter denne giæld fordres || wnder magistratens hender, daterit 24., February 86 = || Jndgaf der hos et raadstuewidne acteret Frederichstad raadstue || dennd = 18. May: 86 = || Endelig fremgaf Johan Florends hanns

skriftlige jndleeg, daterit Christiania || = 7 = Juny = anno 1686 = || Wiidere skriftlig blef iche denne sinde jndgifven, || denne sag optages udj betenkning til fredag komende dend 11: Junj, || sehrlig efterdj iche noget fra Lisbeth Laurids Brandtes som be||findes efter stefningens paaschrift at were louglig stefnt, || endten suahres eller i rettelegges, at parterne da wille || møde betiidelig = oc formehne rettens kiendelse , || som da nest Guds hielp schall worde afhandlet det som louglig || oc forsuahrlygt kand eragtes - ||

Seigneur Christopher Thomessen fordrede dend sag igien udj rette fra sidste || thing dennd = 5. May., anno 86: jmellum hannem oc Christen Jenssen || Eggeberg, efter stefningen, oc de udj retten tilforne || jndførde docdumenters oplæsning, med sampt denne opsettelses || ankyndelse for Christen Jensen, || Seigneur Christopher Thomesen fremgaf hanns skriftlige jndleeg daterit || Christiania dend 7: Juny: 86 = || Herimoed oc til sagen at suahre mødte jndstefnte Christen Jenssen || persohnlig udj rette, proufuene som forindført mødte || udj rette tilsteede, deris proufning blef dennem forelæst || som Christen Jensen anførde, hafde dennem ey noget at beschylde || vndschyldede sig dog udj een deehl, sehrlig, at hand hafde ingen || knif, som berettes hand schulle søgt efter Christopher Thomessen med, || fremgaf hans skriftlige jndleeg daterit 7: Juny: 86 = || Jndlagde ellers thvende fornehme mands attest paa hans skriftlige || begiering, som om denne sagss beschaffenhed schall hafue kundschabe || daterit 19: May: 86 - || Denne thvistighed blef wed gode venner oc fornehme folkes bemidling || forenidts oc forligt saaledes, || at Christen Jenssen for retten afbeeder denne hans forseelse som hand || w=besindig af misforstand hafuer beegnedt dend welfornehme || mand Seigneur Christopher Thomessen med, lofuede herlefter at skike || oc forholde sig som sikelig oc tilbøhrlygte oc betahle til Seigneur Christo||pher Thomesen for j bragte oc forvollende omkostning sex rdr: || saa belofuer oc Christen Jenssen herefter at beegne Seigneur Christopher || Thomesen oc hanns folk som een hans egen thiener oc huussmand || oc hafue flittig thilseennde med giordesgaardene saa lenge hand || beboer huussed oc Christopher Thomessen nyeder engen, saa derpaa || jndtet schall falde at klage, oc iche lade sig forføre eller || forleede af nogen til ringeste opsedzsighed huor wdaf Christopher Thomessen || kand hafue fortreed eller skade ?? i nogen maade, saa||frembt denne straffes paaføgende \fortieniste/ iche schall staa hannem aaben || for, thil huad thied paatahles, saa schall hand oc betahle hans || huuseleje udj rette thied, som een lyedig oc thienestagtig || huusmand,, huilket Seigneur Christopher Thomesen i henseende til denne || Christen Jenssens fattige kone oc børn, sampt grofft?? wforstandighed

{...} efter||loed, som ved haandtag for retten blef saaledes i alle maade
{...} ||

Morten Christensen ved saugerne her i Aggers hærred, loed publicere ||
Kongelig Mayestets allernaadigste bref oc tilladelsse, for at vere
gast||giefver, oc bruge thapperie, der wed stedet, oc hand alleene || at
nyede dend friehed oc ingen anden, daterit Kiøbenhafn dend 29 = || May,
anno 1686 = ||

Welfornehmme mand Seigneur Herman Leopoldus udj Christiania hafde
wed || leensmands stefnemaahl til idag ladet jndstefne dend hørf||nehme
matrone Margrethe salig Frederiedch Gruners, paa hans || myndling sallig
Jochum Bendikes barns weigne, eftergifne laad||zedel wnder magistratens
hænder forfordring = 60 rdr: 3 £mark£ 4 s: || Laadsedelen blef fremviist in
originale, daterit 24: February 86 = || Paa jndstefntes weigne mødte
Seigneur Jochum Schumacher, oc || beviiste dend sallige mand Bendikes
reigning huoraf dene foedring || reiser sig, oc endelig sallige Herr
myndtemesters egenhändig || skrift paa same reining, at derpaa schall
vere til loughlig || afkortning,, 42 rdr: || Efterdj det throeværdig bewiisses
med sallige Herr myndtemester || Gruners egenhändig skrift paa sallig
Jochum Bendikes jndgifne || reining huoraf denne fordring reiser sig, at
paasøgende?? || 60 rdr: 3 £mark£ 4 s: bør decorteres for prætenderende
tilkom||mende wexels lagie?? = 42 rdr: saa eragter mand ey ret||tere end
same 42 rdr: joe bør i fordrende sumna || afkortes = ørige rest worder
wel mindelig betalt || w=den wiidere loughsøgning, som før retten er
blefven || erkleeret, huorved det oc billig forblifuer som retenes?? || sigt,
oc som dette stefnemaahl paa begge sider er giort aar||sagelig saa
forblifuer det oc \?? bekostningen/ derwed begge deehle oc, || Kongelig
Mayestets slodsfoeget fordrede dennd sag udj rette som sidstleedene,,

26., || Marty = wed riigens stefning var jndstefnt endehl for øthap||perie
først || Seming i Berndt Thorstensens luche søges først, Hand mødte oc
negtede || det ey at hafue solt noget ø, wiidere endsom folk fra Oplandene
|| paa deris reiser wnder thieden kand nedlegge noget malt hos hannem ||
at brugge for dem til de komer fra byen igien at hielpe dem med || paa
hiemreisen, Monseigneur Jørgen Arendtsen mødte for retten || oc paa
denne hans faders landbundes weigne suahrede, hand wille || formeehne
denne Semings paastand at kunde beviise || thj beroer det derpaa til neste
thing det loughlig at bewiisse, ||

Mads Ellingsruud søges jligemaade for øthapperie, mødte iche eller || nogen paa hans weigne, lensmanden forklarede hand med || louglig riigens stefning war stefnt, mens fierde pindsedag || er tilfunden at bøde for thingfald., 1 £mark£ søf, ||

\$ Blinde?? Kield war oc stefnt for øthapperie, for retten mødte || hans qvinde Aase Kield, kunde iche negte joe at hafve solt til || Jørgen Stubberud een pot ø oc een gaf hun ham i thaar føre || plovaahnen, || Er forelagt at endtholde sig fra noget paaklagelig thapperie || at saafrembt om det ydermehre befindes de iche derfor || will straffes som Kongelig allernaadigste forordninger tilholder ||

\$ Morten Christensen wed Aggerssaugerne bewiiste med riigens || stefning til idag at hafue jndstefnt Olle Skierfven ved saug||gerne for øthapperie, Jmod dend høje øfrighedsforbud oc || foreehning jmellum dennem selfue her for retten sluttet || tilforne om denne handel, saa oc fremførte ved same || stefnemaahl een deehl prov, som nehrværende mødte til||steeden nemlig, Peder saugmester, Niels Rasmusen, Alvinus?? || Rasmusen, Christen Melwold, Poul Michelssen, Daniel Halfvorsen || Thorgier møler Niels Aasen Hans skreder i Piberviigen, || Olle jndstefnte prov mødte samptlige vndtagen Poull || Michelsen - || Paa Olle Skierfvens weigne fremgaf Seigneur Peder Hansen udj Christiania || hanns skriftlige jndleeg, daterit Christiania 7., Juny: anno 86 = || huor udj hand forskyeder sig til det at Morten Christensen bør?? || hans angifvennde beviisse = ||

Morten Christensen begierede at faa ført hans prouf, || er da først fremkomen Peder saugmester hand || tilstaar at nu i windter 3de markedsdaug da war hand jnde || hos Morten Christensen, da jndkom een walders oc begierede || een pot ø, da spurde Morten Christensen huor hand drak i aftes || Da suahrede dene wallers jeg drak iche meget jeg oc min || camerat kiøbte os allene 2 potter ø hos Olle Skierfve || oc ey wiidere, hafde ey meehre herom at proufve oc erbød || sig derpaa at aflegge sin æd, || Niels Rasmusen mødte for retten oc wedstoed at hand nu sidstleeden || market betalte 2 s: for brendeviin som hand blef skienket derinde || hos Olluf Skierfven, men hvem som brendeviinet skienkede eller til||hørde wiste hand indtet, saa hafr hand oc kiøbt hos Olle Skierfven || nu i waares een pot ø, oc hos camerat Thorger møler j (1) pot || som blef betalt strax., hafr ey wiidere derom at proufve, erbød || sig derpaa at aflegge sin bogeræd, || Alvinnus Rasmusen, hafuer ey wiidere herom at proufve endten hand be||retter at Olle Skierfven sagde om disse Morten Christensens || prov, de ware modprouf = oc derpaa at vilde aflegge sin

f 16a

eed, || Christen Melwold - beretter at hand ey hafuer wiidere herom at ||
 prove end at for 3 = wger sieden, da fik Poul Michelssen || een bennpel??
 ø til sit barns begrafuelsse, hos Olluff || Skierfven, mens endten hand
 laandte eller borgede det wiste || hand iche, hafr ey *wiidere at proufve
 erbøed sig derpaa til eeds || Daniel Halfuorsen, negter at hand aldehles
 iche weed noget herom || at proufve, men kand iche erindre om hand
 forleeden vdlagde || 2 s: med Joen Smeds gudt, menss kunde dog iche
 eigentlig || sige noget derom, erbøed sig derpaa at aflegge eeden ||
 Thorger møler, wedstaar at hand har druket en pot ø siden dend || forlig
 skeede imellum Morten Christensen oc Olle Skierfven, oc der||for schulle
 hand korte Olle i hans mahlingsthold, hafr och || wiidere herom at
 proufve, oc erbøed sig derpaa til æds, || Niels Aasen proufuer at hand i
 waares da hand gik fra Aggers || kierke, da paa hiemwejen gik hand jnd til
 Oele Skierfven || oc kiøte der een pot ø oc for 2 s: brendewiin, hafr ey
 wiidere || herom at proufue, oc erbøed sig derpaa at faste æd, || Hanss
 skreder i Peberwiigen mødte for retten oc wdstoed at hand || nogle gange
 hafuer kiøt sig ø hos Olle Skierfven, siiden denne || forliig skeede
 jmellum de domemænd {mens huor ofte??} || oc det een gang eller threj
 siden markenet, thilstaar oc at || der var andre jnde som drak samee thied,
 baade draguner || oc andre, oc Olle Skierven sad oc spilte kort med Niels
 || Aasen om 2 s: til brendevin - wed aldehles intet wiidere || herom at
 proufve, oc erbøed sig derpaa til æds,, || Morten Christensen jndgaf oc
 een attest vnder thvende widners, || hände om nogle ord Olle Skierfven
 schall hafue ladet falde || da stefningen blef forkyndt, daterit 21. May. 86
 = || Dernest hans skriftlige jndleg, daterit 7: Juny: 86: || Denne sag
 opsettes till neste thing, thil dend thied hafuer begge par||ter att føere, alt
 huis som de til sagens opliusning oc || forsuaht eragter thiennlig, at der da
 kand gaaes?? det loug || oc ret medføerer - ||

Herr assessor William de Wiggers wed riigenns stefning jndstefnt?? || een
 deehl prouf angaaennde nogen skoufhugst Thoere Winderen || beschyldes
 fore at schall hafue begaaed det første prouf || Bonde Børgen??, proufuer at
 alt i des aar hand brugte Riiss siiden Herr || assessor Wigers fik garden
 da {hafuer} Thoere Winderen aarlig hugget || der i Riiss skoufven, oc
 kand {beviisse} sted for sted huor || denne hugst er begaaen mens iche
 eigentlig forklarer huor || meget eller huad wærd det eigentlig kunde
 ansettes || for - || Thoere Winderen mødte for retten tilstede oc sagde at
 naar || hand hug noget der j skoufven, da hafde hand Bondes {...} || dertil,
 oc hand betalte ham derfor, med korn, wahre oc desslige ||

Olluf Henndrichssen tilholdende paa Hoelen paa Gudstad eier siger || sig = 21: aar gamel, proufuer saaleedes at hand iche weed || wist huor meget Thord Winderen hafuer hugget mens wel kand || wdviise steden oc roed \til/ huer stok huor denne hugst er begaaed || thj hand thientde Thoere Winderen denne vindter da hand efter hans || hosbunds befahl hug der, hans hosbund Thoere Winderen hug der paa || dend eene side, oc dene Olle Hendrichssen paa dend anden siede, weed || aldeehles jndtet wiidere herom at proufue oc erbøed || sig derpaa at aflegge hans æd, || Thoere Winderen beretter at denne Olluf Hendrichsen imens hand || war i hans brød iche schall hafue forholdet sig som een s?? || thienistedreng, mens befunden udj adtschilligt som iche || sømedess = || Hand bekiendte self denne Olle Hendrichsen at hand wel hafr thaget sig eet || par wandter oc eet par handscher det formeendte hand iche || at kunde touchere hans ære, efterdj hand er sødat || oc var da jligemaader soldat der hand thientde Thord || Winderen = || Haagen Larsen thiener paa Sindssen siger sig., 18, aar gamel, beretter || at nu forleeden høst da hand thientde hos Thord Winderen || fuldte hand med hans hosbund till Riiskoufven, da hug dj || 3., saugthømmer granner samesteds bestaaende i een myr || hafuer ellers medwered nogle gange at hugge i Riiskoufven || men kand iche wiide huor denne hugst er at vdwiise - || alleene de 3., granner, det sted erindrer sig huad sig noch at || kand vdwiise, dog om det war i Riiskoufven eller || Gudstadskoufven veed hand iche eigentlig, || Thoere Winderen siger dene Haagen Larsens proufning iche bør gyldig || ansees efterdj hand iche hafuer weret til sacramentet || oc Herrens bord, det same drengen ey heller negter, || Thoere siger ellers, at de 3. graner som hand hafr sagt at || schulle hafve hugget i Riiskoufven, det var iche sandferdig || men de var hugne i Gudstadmarken, oc de andre gange || hand beretter at medvered i skoufven det war i || hans fader Halfuor Grimelunds skouf || Wiidere blef iche i rette ført - allenne Herr assessor Vigers || fuldmegtig Monseigneur Lars Blom, fordrede daa udj sagen || dog efter foregaaende louglig besigtelse - || Førend noget endeligt udj denne thvistighed kand kiendes eller || slutes behøfues aastedernes grandschning oc besigtelse || som om wiidere paaschadiges wed foregaaende louglig || warsel will søges oc paatahles, huor der da efter dess || befindende beschaffenhed, oc gyldige proufvesførelse || saawel om aavirket, des paafølgende oc sagens omkostning, schall kiendes dend deehl loug oc ret medfører || føere sig da begge parter alt huad som til sagens oplysning eller forsuaht eragtes thienlig = ||

Madame Marie sallig Jacob Dirichssens loed ved Christopher Stommer?? || jndgifue een riigens stefning wdtagen ofuer hendes landbunde Jens Bredtvedt for at afwiige dend halfue part udj || gaarden

Bredtvedt hannem er børslet, med wiidere efter || stefningens bemeld, daterit 20. May: 86., || Hafde ey wiidere at jndgifue endten fuldmagt eller jndleg, || begierede at de tvende widne maatte føeres som vor ofuer||verende der hannem hans børselpenge fore juel anno 85: ware || tilbødne oc hand dennem iche vilde anname, || Jens Bredtvedt mødte udj rette kunde iche negte joe at || wiide om stefnemaahlet, mens i hans jndleeg foregifr || ey at vere saa rettelig stefnt for hanns broefiel som || lougen befahler, ||

f 17a for denne sinde afsiges saaleedes = || Efterdj der iche mod nogen paaschrift paa stefningen befindes || at dend schall were læst oc louglig forkyndt, stefningsvidner||ne ey heller møder at afhende warsel som lougen byeder, oc || Jens Bredtvedt beklager, iche at were stefnt for hans broefiel || som lougligt, thj vnderstaar vj os iche sagen til foretagelse || os at mod befatte denne gang, Men om wiidere paaschades || will det schee wed louglig foregaaende stefnemaahl, till || neste thing, huor der da om sagen i sig self, des wedkommennd || oc sagens omkostning schall worde kiendt det som loug oc || ret medfører - ||

Christopher Stomner mødte for retten oc beviiste med lensmands || stefnemaahl at hafue til idag hiidstefnt hans landbunde David || Fosssum for hand schall hafue ofuerfaldet hannem med hug oc slaug || oc jlde slaget hannem i hanss hofvedt udj eet barsel paa Romaass || anden pindsedags aften da de war komen fra kierken - || David Fosssum mødte udj rette, negtede iche joe at hafue || slaget Christopher Stomner, anden pindsedags aften da || de war komen hiem fra kierken, efter at de hafde faaed || mad, beretter oc efter tilspørgelse at hand gaf || hannem ey nogen aarsage dertil alleene at hand hafde iche || handlet wel jmod David oc hans børn i det Christopher hafr || frakjøbt hannem hans gaard Fosssum, || Herom war oc jndstefnt efterschreffne prouf Christopher Romsaas || Knud Romen oc Peder Efvendssen Sandager, || Proufuenes føerelse behøues iche, formedelst jndstefntes || egen bekiendelse det forklarer hand wden wiidere maad||sigelse eller paastaaende, || Herom afsiiges saaleedes at efterdj David Fosssum self for rette || wedstaar denne paaklage, som Christopher Stomner for retten || angifuer oc øyensiunlig fornehmes, thj tilfindes ?? || at pleje hans sigt efter lowen som er 8te ort oc 13 £mark£ sød || for det øfrige hafuer Christopher efterladt hans egen rett || formedelst gotfolkes forbøn oc waderpartens fattiigdom || oc slette wilkaar schyld, dog med de forord oc dend afscheed || at Davidd Fosssum herefter schall fredelig omgaaes med Christopher || oc hans folk oc were dennem thienstagtig oc lyedig, naar hand || nyeder sin ret, saasom det een ??

leiglenning imod?? sin || hos**bund** sønner oc anstaar, huorved det oc med haandtagen || paa begge sider blef sluttet oc foreehnet, ey wiidere efter || dene dag at schal paaankes paa {end??} af siderne - ||

Poul Thorstensen wed riigens stefning som hand wed hans landbunde || Thorsten Biørnstret loed jndgifue stefner en deehl af almuen || i Aggers hærret for giæld, efter stefningenss bemeld daterit 1te May || anno 86., || Alle jndstefnte hafde self foreehned sig med hannem udj mindelighed || wndtagen Hans Rodtvæt som krefves., 4 dr: 7 s: || Mødte oc negtede ey at vere merhre schyldig end som., 2 dr: 19 s: || Det øfrige sagde hand hans søn hafde wdtaget, sønen Erich || Røvedt mødte i rette wedstoed det af Poul Thorstensen at || at hafue bekomet, mens hans broder Gullek bekom det., nemlig || een foered hue oc j í (1 1/2) ?? thobak., || Jørgen Nordthvedt mødte oc, wedstoed Poul Thostenssens krauf || som er = 2 £mark£r., || Thj er de thilfundene een huer for sig at betahle det de wedgaar || at were schyldig nemlig, hos Røveedt 2 dr: 19 s: Erich Rodtvæt || som hand søger igien hos hans broder hand beroober?? sig paa 1 dr: 3 £mark£ 12 s: || oc Jørgen Nordtvedt 2 dr: med sampt 16 s: af huer dahler i omkostning || som alt jnden half maanedes daug bør vere betalt vnder?? adferd efter lov?? ||

Kongelig Mayestets foegedt loed fredliusse Kongelig Mayestet oc de beneficerede gaarders || skoufue ofuer alt liigesaa som i Ascher sogen Øster oc Wester Bærum || desligeste loed advahre oc tilsige alle de som jndeholder med arfveschif||ter huor umøndige ere, at de holder rigtig skifte som || lougen byeder saafremt de ey self agter derfor self af suahre || oc jndstaa for huad som deraf kand kome i lengden, paa det Kongelig Mayestets || foeget rettens bethiendte oc arfr., derfor i fremthiden maa || were frj oc forschaanede for alle paakomende pretentioner ||

f 17b

Anno = 1686 = dennd = 11 = Juny., er retten udj efterfol||gende sager bethiennndt paa Aggerss hærreds thingstue || udj efterschreffne tholf laugrettismænders paahør oc || ofuerwerelsse, sampt udj Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur || Christen Hansen Smidts {...} \ofuer/wærlsse, bundelenns||manden Hans Nielsen Bestum, ||

For retten fremstillede sig, Niels Nielsen af Christiania || oc fordrede dennd sag igien udj rette efter sidste opset||telsse fra den 7: Juny nestleden jmellum Hellie || Reersen af Aggers hærred oc Erich Biørnsen Romies ||

efterleversche Helwig Børesdatter, som Claus || Alan tilforn hafde procederet oc nu i anden || louglig forfald efter hans excellence Herr vicesadtholder || resolution forhindret, ombedet Niels Nielsen denne || sag at paafordre til endelig kiendelse - || Efter alle documenternes oplæsning for retten i begge par||ters egen nehrwærelse oc paaahør || er æden lydedelig for Hellie Reerssen blefven oplæst || oc formehnet at betenke sig huad æden betyeder, oc alt || derefter hafuer hand ærbødet sig til æd, som oc efter lowens anledning hannem er tilsted, oc blefuen aflagt, || Wiidere skriftlig er iche af endten parter jndgifven || Afsagt, dend 6: th:?? efterdj af de udj denne drabssag færdte widness||byrders ædelige tilstaaelse oc forklaring, sehrdeehles || Anders Krag, hans hustrue, oc Olluf Pallessens wdførlige || tilstand fornehmes at denne u=lychelige hendelse || sig schall wore tildraget, j det de ere gangne samen at brydes || udj faufen som proufuene bestaar dend afholdnes egne || ord weret at corporalen fordrede oc thruede denne Hellie || dertill, koste een £mark£ 8 s: paa bordet oc sagde dend wil wj || drages om, oc drike dennem op til brøders beste, huor imoed Hellie || Reerssen sig schall hafue wndschyldet, oc derpaa dog taget hin||anden i axslene, at endelig udj saadan styrkeproufning || corporalen er thumlet jmoed kakeloufn skrufven, at hans || døsaarsage er deraf merkelig blefven befunden, efter || feltschiæren Monseigneur Markus Frøelichs attestes wiidere formædd?? || da af slige forberørte aarsager oc sehrdehles Hellie Reerssens || nu her for retten efter ædenens oplæsning dends alfuorlige || formahning, oc egen fri willige med haand paa bog oc opragte || fingre aflagde æd, at hand iche udj saadan deris slagssmaal || endten hafde huu, thanke eller siind at tilføye hannem nogen dødelig || skade, iche heller wiidennde, eller med nogen hans willie, at hafue || drebt dend hendøde Erich Biørnsen Romj, thj efter forberørte || aarsager oc woris gunstige ofuerdomeres hede??findelse samt || fornehmligst loven Manne Bolchen 12., denne gierning eragtes at were || een vaadegierning, oc derfor saaleedes paakiendes oc afsiges || at Hellie Reerssen bør bøde til dend afdødes hustrue hendes || sengeroe 10 rdr: efter Manne Bolchen 11: oc till Kongelig Mayestet efter Manne Bolchen 1te || forthagen giæld 8te ort oc 13 £mark£ søf, oc saa dermed herefter at || nyede sin freed oc were angerløss - ||

f 18a

Johan Florendz af Christiania mødte self for retten oc fordrede || dend sag udj rette efter sidste opsettelse fra dend = 7., Juny || till i dag imellum hannem {...} paa hans myndlings weigne oc || Laurids Brandt for giæld efter ergangen dom tilforn - || wiidere skriftligt blef iche jndgifuen - || saaleedes afsagtess,

\$ Efterdj dend for oss udj rette lagde || laadzedel af Christiania respective magistrat som selfve || vdj sterfboed efter sallig Jochum Bennich hafuer igiennemseet || oc forfahret dend sallige mands regenschabesbøger, reinginger || oc documenter, nehmest som ofuer rettens middel || fornehmligst \vel/ maa hafue wdfundet dend riigtighed for dends || wdsteedelsse, at dend oc des jndeholdende summa || for denne ret iche kand frafaldes, sehrdehles oc fordj ey || nogen gyldig af bewiissligheeder derimoed føeres der kand || ansees at præjudicere dette krauf, endog Laurids || Brandtes hustrue wed hendes fremschikede jndleeg will || forklare denne giæld saaleedes at for dend summa 127 dr: || 1 £mark£ 8 s: siden schall were wdsteed pandtebref paa dend gaard || i Frederichstad for = 132 rdr: huilket baade kand lade sig siige || oc jmoedsige, baade af dend forschiel der findes i de begges || dato, saa oc for dend eftertanke, derved kunde were, at de || begge handlennde selfue iche ware u=lougkyndige, joe at hafue || wist derudj at forsiune dem paa endten sieder, dend eene med || rigtigheed for sit laahn \som sieder?/?/ oc dend anden med wedbørligheed || for bekommede forstrekning, Pandtebrefved refererer || sig oc iche till nogen dom, eller deraf reisende pandte for||schrifuelsse, altsaa wedkommer det os oc iche at || presumere noget i des maade derofuer, allenne at følge || magistratens nehmeste wdfindende, oc for fuld krauf er||agtende laadsedel, af huilken summa naar det pandt || udj Gudde Hellessens gaard i Frederichstad som ere 132 rdr: || fradrages, blifuer jgien = 170 rdr: 2 £mark£ 15 s: som billig || eragtes at bør betahles med rendte fra laadsedelens || dato dend 24., February 86., thill betahling skeer, med sampt till || foraarsagede omkostning sex rdr: huilket alt {...} wdaf || Laurids Brandtes ejende middel oc formue |: dog andre || preoriteredes rett herved i alle maader u=præjudiceret || bør wdreedes oc betahles efter lowens wnderscheedelige || steders forsigennde, oc Christian 4: recesses anden bogs., 15: capt: ||

Anno = 1686 = dennd., 26., July = er almindelig skatte oc sage||thing holden paa Fussdahl thingstue i Ascher sogn, ofuerverennde || Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hanssen Smidt sampt efterschreffne || laugrettesmand nemlig, Mathiss Berrig, Halstenn Thvedter, || Jens Bruuset, Efvind Groesedt, Ouden Hanevold, oc Erich Hane||wold, sampt bundeleensmanden Helge Christopherssen Sehm, ||

Denne gang er ey nogen Kongelige forordninger eller øfrighedsbefahlinger || at forkynde eller aflæse = ||

Monseigneur Lauridz Jacobssen udj Christiania loed thingliusse hanns pandte||bref af Herr assessor Knud Frandsen til hannem wdsteed, at for||schyldige = 350 rdr: efter soerenschriffuer oc laugmandsdom, er hannem for same suma som till 11: Juny: 1687: er wdloft med tilbørlig || rendte,, 6,, pr: cento at schall worde afbetalte, stillet udj forsichring || imidlerthied een deehl gods i Øster oc Wester Bærum, sampt i Ascher || sogen efterschreffne gaarder nemlig, Sehm., 3 fierding thunge, Giisle j (1) schippund salt || med bøssel ofuer ald gaarden, Giøssing = 16 lispund salt med bøssel ofuer || alt, Drengssruud eet half schippund salt med bøssel ofuer alt, wnder Herr || assessors egen haand oc zeigl: sampt thil witterlighed, Hanibal Stokflet || oc Hanss Nielssen vicelaugmand, daterit Christiania 11 = Juny., 1686 - ||

f 18b Efter stichtschriffuer Monseigneur Rasmus Br??holms skriftlige begiering till || Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hanssen Smidt om kierkevergen || till Ascher kierke, at forordne, blef da paa thinget thil||nefnt Peder Fussdahl oc Madz Soelstad, som begge mødte || tilstede oc paaførde dedz thilnefn oc befahling - ||

Kongelig Mayestets foeget hafde med leenssmands stefnemaahl thill dette || thing ladet jndstefne Christen Joenssen huussmand thilholdennde || paa Øfre Berrigss eier i Ascher sogn, for hans usomelige || lefnet hand udj løagtighed paa 14 = aars thied schal hafue || hennlefvedt udj, oc endnu fremthourer med eet løssqvind||folk som hand baade i sin ægtehustrues lefuende lifue schall hafue || søgt samleje oc aufled barn med, oc efter qvindens død nu || auflet med same qvindfolk 3,, børn tilsamen, || Christen Joenssen mødte udj rette forklarede self hans synd och || skrøbelighed saaleedes, at hand hafuer i hanss egteschab haft || samleje med dette qvindfolk som endnu er hos hannem ved || naufn Martha Andersdatter, at hun efter hans egteqvindes || død = 22,, wger efter, hafuer auflet barn et pigebarn som || endnu lefuer, derpaa begierede hand hos da sognepresten || Herr Olluf Nielssen at jndlade sig i egteschab med hende, som oc || thvende mend her af sognet nafnlig Ovden oc Erich Hanevold, der || da vare med hannem hos presten paa same begiering, endnu her || for retten tilstaar hans angifuende at vere sandferdig, || at sognepresten negtede hannem det formedelst det barn som var || auflet i hans ægtefæleds lefvende lifue oc 22: wger efter hendes || død, er fød til werden, Menss blef dog af presten begge || baade hand oc hun efter aabenbahre skrifte staaende antagne til || alterenss sacramente, || 4re aar derefter hafuer hand igien aufled \et piige/barn med same Martha || Andersdatter, som Herr Olluf christnede, menss hand war i kongens tieniste udj Wiigen da sødat,

oc da hand kom hienstoed baade || hand oc hun skrift for deris andet barn,
 || 4re aar derefter hafuer hand atter aufled et drenge barn || med same
 qvindfolk, som Herr Hanss christnede, det same?? bor || dette barn blef
 fød da war Christen Joenssen sødat, dog slap || af rullen efter anviiste gen:
 mayor ?? ?? dend 23., Julj || anno 80, oc qvindfolket fødte barned wed
 Michelsmistiider || derefter, for same deris sidste barn hafuer iche endten
 || hand eller hun staaed skrifte, ey heller nu i sex aar siden?? || dend thied,
 weret till alterens sacramente, hafuer oc ey || heller weret det begierende,
 || Thingalmuen gifuer hannem ellers et got lof at hand oc qvind||folket som
 andre fattige huussfolk, ellers i andre maader || skiker sig thilbørlig, saa ey
 nogen med billighed kand hafue || at klage ofver dem, || Hand hafuer oc
 weret sødat thilsamen udj., 27., aar, oc for || hans wthiemplighed lengere
 der til løssgifuen anno 80 = || Kongelig Mayestets foeget satte udj rette oc
 formeendte at Christen || Joensen for denne grofue forseelsse burdte bøde
 for || huer gang nu thvende sinde begaaede lejermaahl hans oc || hendes
 fulde bøder efter lowen, oc saafrembt hans efne || oc leiglighed iche er
 dertil, da derfor at liide efter || Kongelig Mayestets allernaadigst derom
 wdgangne befahlinger, saafremt || dend høje øfrigheed hannem iche
 derfor, formeedelst hans || lange thieniste i kriigens thied paa een = 27:
 aar, ey derfor || naadigst wille {haf??} anseedt, || Noget skriftligt herom,
 er iche blefuen jndgifven || menss for denne siende saaleedess afsagt - ||

Denne sag optages till neste thing, for imidlerthied at be||spørge sig derom
 hos dend naadigste høje øfrigheed, efter lougelige || allernaadigst oc
 hoilofligst jhukomelse Christian 3: recesses 60. arti., || allernaadigste
 anledning = thill same thied hafuer Christen Joenssen || oc Martha
 Andersdatter begge persohnlige at møde || for thingretten oc fornehme
 rettenss kiendelsse, oc || forinden nu med det aller første at anholde hos
 dend naadigste || høje øfrigheed om at blifue tilsted altarens sacramente ||
 baade for sig oc hende = som hand uforsømelig hafuer at || efterkome oc
 lade sig were angelegen, for adschillige || jmidler paakomende thilfelde,
 oc fornehmeligst deriss || salligheds iagthafuende oc betenkeligheed, ||

f 19a

Kongelig Mayestets foeget hafde med leenssmands stefnemaal til dette ||
 thing ladet jndstefne Niels Ascher for u=sømelig øsall || hand schall hafue
 holdt oc solt sehrdehles som forleeden thing || blef beklaget, der Baldser
 Ahrnestad ofuer saadan thilfald || kom i klamerie oc bøders wdgifter, ||
 Niels Ascher mødte udj rette kunde iche negte joe at hafue || soldt ø til
 Baldser Ahrnestad dend dag det klamerie || skeede at Baldser uførmede
 oc slog Laurids Wetteren, || Kongelig Mayestets foeget sadte udj rette oc
 formeendte Niels || Ascher burdte bøde derfor efter Kongelig Mayestets

allernaadigste wd||gange forordning af., 16., Aprilis 1681 = til hærshabet 15 ?? || oc til angifuen som paaklager 15 ?? det efterlader hand || for sin ret oc deehl: naar alleene de bøder = 10 rdr: blifuer || betalt - || Niels Ascher lofuede at betahle de 10 rdrs: bøder til Kongelig || Mayestets foeget Seigneur Christen Hanssen Smidt wden wiidere søgning || oc dompenge, huilket hand oc er pligtig at efterkomed ||

Niels Mortenssen hafde wed hiemstefne ladet jndkalde Niels oc Halfuor || Ascher for øthapperie thied efter anden. || Niels oc Halfuor Ascher mødte thilsteede kunde iche negte joe || wnderthieden naar de af reisende threnges oc thrues efter ?? || thill nødhøft men iche till upligt oc prejudjdz for || Niels Mortenssen - || Niels Mortenssen kunde iche beviisse eller forklare noget wiidere || om dette angifuende, alleeniste begierede af de dannemand || Niels oc Halfuor Ascher at de herefter wille endtholde || dennem fra øsal, thapperie oc desslige som kand præjudicere || gastgiefueriedt, ||

Kierkevergerne Peder Fussdahl oc Mads Soelstad ladet med hiem||stefne thill idag ladet jndstefne Joen \oc Poul/ Guddim for landschyld || 4 lispund salt till Ascher kierke reterer anno 85: || Poull Guddim mødte oc sagde sig at presteboelet følger denne || fordrende landschyld huor dend oc aarlig af presten søges oc til || hannem betahles, oc fordj iche kunde betahle baade kierken och || presten, oc meehner at same 4 lispund salt er same landschyld som || kierken følger i Hesteberg, oc agtede det at beviisse med || Laurids Østenstad oc Gunar ?? = || Kierkevergerne forelægges hermed at stefne sognepresten Herr Hans || Lauridsen til neste thing, der at forklare med wedbørlig loughighedz || presteboelenns jordebøger eller huad rigtighed derfor || findes, om same 4. lispund salt følger presteboelet, eller oc || kierken, som nu stiftschriffuers copielig jordebog wnder hans || haand af Ascher kierstoel forklarer det dervnder at henhør?? || gaaess da derom wiidere det lough oc ret medfører, saa hafr || oc wedkomende dette for Herr Hans?? loughligen at ??dige thill || wiidere rettens ?? ||

f 19b

Peder Fusdahl hafuer med lensmandens stefning ladet stefne Olluf || Gisle for resterende landschyld til Ascher kierke af 4: lispund || salt., resterende anno 85 = || Olluf Gissle mødte iche, forelagt at møde til neste thing || saafremt hand iche forinden betahler som wedbøhr - ||

Kongelig Mayestets foegedt wed hiemstefne ladet stefne Olluf Berger ||
formedelst hand sidste wejerødning forsømede sig, hand be||lofuede at
oprette det igien huad som da blef forsømt oc, det || med 1 karl til sig paa
eet par dages thied, huorwed det oc forblife || som bør at efterkomes - ||

Knud Aala jndstefnt wed lensmanden af Kongelig Mayestets foeget for
lejermaal || med dend hand siden egtede, de er intet eiende, gaar oc
bedt||ler deris brød i bøjden - ||

Mads Hanssen student besofued Marj Hanssdatter: begge da thienende i
|| prestegaarden, stefnt til bødgers betahling, men efterdj det for||klares at
vere scheed i prestegaarden, formoedes des bøder til || fattig presteenker,
efter kongelig forordning at vere forfalden ||

Hendrich Thoeressen soldat besofued Karj Borelsdatter Hand || gifuet sig
vnder baron Lewendahl?? oc som jndtet var || ejende er bortrømbt - ||

Same Hendrich Thoersen besofved Karen Sifuersdatter, beroer til ||
wiidere efterforschung - ||

In anno 84., har et qvindfolk {...} \skrif/?? ladet christne sit barn her || i
Agger Ascher kierke, oc wdlagt for barnefader Poul Tho?? || paa
Ringeriige, som schall were rytter \samesteds/ oc hun fandter om || bøjden
oc thigger = ||

Peder skomager dragun besofued besofued Birgite Jenssdatter, som er ||
afdragen fra sognedt thill Brageness ||

Marj Jensdatter lader christne sit barn her i Ascher kierke || forleeden aar,
oc vdlagt for barnefader Johan Phillipsen?? || hos general feltmarschallc,
oc drog dermed bort, || Leensmanden beklagede at der hos saadanne folk
ey noget er at faae || thj de komer hannem uafviidendes?? hastig her til
sognet oc reiser || strax hannem u=afviidendes schee fra igien, oc de faae
hand kand || faa thale med oc krefue de suahrer hannem at de staar iche ||
wnder denne ret oc hafr hannem intet endsse??, ||

Baldser Ahrnestad wed leensmanden ladet stefne til idag Poull || Østeren for skoufhugst., || Poull Østeren er iche mødt eller nogen paa hans weigne || hertil ladet suahre, thilfunden stefnefalds bøder = j (1) £mark£ søf || til Kongelig Mayestets foeget at betahle, ||

Anno = 1686 = dennd., 27., July., till almindelige skatte || oc sagething, er retten bethiendt paa Bryen udj Wester || Bærum i Kongelig Mayestets foegedt Seigneur Christen Hanssens ofuerverelse || med bundeleenssmændene Hans Øfveland oc Ahrne || Houger samt efterschreffne laugrette, nemlig - || Hanss Fleschum Sifuer Woller, Gunder Nadderud, || Guldbrand Houg - Christen Hamang oc = Thoere Helgerud = ||

Monseigneur Laurids Jacobssens pandtebref af Herr assessor Knud Frandsen || wdsted for = 350 rdrs: capital paa een deehl gods forseehring?? || udj Ascher sogen samt Øster oc Wester Bærum, lydeligen læst || oc thingliust for saa wiidt deraf udj Øster oc Wester Bærum || beliggende gods wedkomer nemlig Wester Bærum, Hamang || 15: lispund salt u=den bøssel, Hellerud et half schippund salt med bøssel || Hilthoen?? j (1) fiering salt med bøssel, Øster Bærum, Ramstad || eet schippund 2 1/2 lispund salt med bøssel ofuer ald gaarden, Wallør || med Hellekiend?? oc Dyverud skoufue, 3 fiering salt oc een rdr: || landschyldpenge, med bøssel ofuer ald gaarden - ||

f 20a Houg een fiering salt u=den bøssel, wnder Knud Frandsens || egen haand oc zeigl med forsichring til., 11: Juny: 1687 = at betahle || thill witterlighed Hanibal Stochflet oc laugmand Hanss Nielssen || daterit Christiania = 11 = Juny = 1686 = ||

Kongelig Mayestets foegedt lydeligen advarede meehnige almue at de || iche maatte wnderstaae dennem at holde noget giestebud herefter || om søndagene eller paa andre hojtiidelig fæster, mens at de schulle || rette dennem efter Kongelig Mayestets allernaadigst derom wdgangne forordning || som thil thinge for dennem er læst oc forkyndt tilforn, || Det same blef almuen i Ascher sogen liigeledes foreholdt oc advared, Kongelig Mayestets foegedt efter stichtschriffuer Monseigneur Rasmus Brocholms || begier nu paa thinget thil nefnede efterschreffne kierkevergere || nemlig Michel Fossum alleene for Haslum kierke, samt

|| Peder Ruud oc Guttorm Løche for Thanum kierke, huilket || ombud de sig herefter schulle antage oc thilsuahre som wedbørligt || oc recessen derom befahler, ||

Christopher Andersen beviiste med leensmandens stefnemaal til idag at || haffue stefnt Halfuor Mogensen i Sandwiigen for skielsord som || hand jmoed hannem schall hafue forøfued oc sagt til andre, || oc det at beviise fremfordte efterschreffne prov nemlig Guld||brand Larsen husmand boende wed Sandwiigen, Christopher Ef||vindsen Biørnegaard, som proufuer saaleedes, || Guldbrand Larsen beretter at hand sagde till hannem at Christopher var || een skielm - Det skeede i Sandwiigen forleeden høst oc || ellers sagde hand giør mig nogle skielmstøker huer gang, || Christopher Efvindssen beretter at forleeden høst da war || hand wed Sandwiigen oc wde paa søen at fische, da falt || Halfuors ord saaleedes at Christopher Sandwiigen er een || skielm oc een thiuf, || Joen Pederssen thilholdende paa Efvie proufuer at forleeden waar || da gik hand wd med Engerwandet Det var een søndags efter||middag, da war dj begge baade Halfuor oc Christopher paa same || wand at sanke reeger, da sagde Christopher til Halfuor || du har weret her een gang før idag, huortil Halfuor || suahrede Christopher igien oc sagde det løgstu din mordere??. || Herimoed oc til sagen at suahre mødte jndstefnte Halfuor Ander||sen sagde sig iche at hafue denne Christopher noget at beschylde || andet end ald ære oc got, oc formeendte disse prouf || som ere sanke widne oc wnderscheedlige??. iche burde ansees || eller proufue hannem hans mund fra - || Herom afsiiges saaleedes, at efterdj dette wæsen iche wed || erindring oc thilschyndelsse hafuer weret at faa forligt || mindelig, saa kand det oc ey heller ansees eller eragtes || anderleedes end for m?? sag huorfore ingen findes || till loug = oc bør saadant efterdj det iche louglig || beviises eller nøjagtig føeres, \ej/ at kome endten parter til || nogen u=lempe eller nachdeehl herefter, men de at foreenes || oc forliges fredelig oc skikelig med huerandre som || christelige naboer sømeligst eigner oc anstaar, ellers || bør Halfuor for dette stefnemaals foraarsagelsse || at erstade udj dompenge 1 rdr: ||

Dend sag jmellum Peder Soelj oc Axsell Giettum samt hans bro||der Olluf Giettum optages till neste thing, efterdj Olluf || Giettum iche møeder efter forelegelsse sidste thing, huor da || begge parter samt vedhørige prouf oc witnessbyrd || betiidelig hafuer at møede, gaaess da baade om hoedsagen || saa wel oc omkostningen det som loug oc ret med||fører || Axsell Giettum sagde for retten at Peder Soelje med denne || sag hafde løjed

hannem paa som een skielm, huilket beroer til neste || thing efter sehr stefnemaal ||

f 20b

Anno = 1686 = dennd,, 29,, July,, er retten til almindelige || skatte oc sagething, bethienndt paa Agger hærreds anordnede || thingstue Ager, udj Kongelig Maystets slodsfoegedt Seigneur Christen Hansens, samt || bundeleenssmand Hanss Nielsen Bestums ofuerverelssse, oc efterschreffne || af laugrettedt i Aggers hærred, || Anders Hoibraadte, Christen Refstad, Anders Wlsholdt || Thruels Leerschallen, Thoere Wlleren - oc Eliass Gudstad,, ||

Kongelige forordninger eller højfrigheedz befahlninger war dette || thing ey nogen till publication = ||

Borgmester Johan Petersen Bergman loed thingliusse eet oedelslæsenns||bref, af Olluf Biørnsen borger oc jndvaahner udj Christiania wdsted || paa een ødegaard liggende i Flyespaan?? fierding kaldes Aass || schylder aarlig j (1) firing, som bemelte Olluf Biørnsen er oedelsberet||tigt till, oc neste arfuing efter salig Christopher Skuldtes || børn, Same gaard hafuer Herr borgemester Bergmand oc Peder Nielsen || Læg tilforn weret pandtsadt af Niels Bertelssen, oc bemelte Niels || Bertelsen arfueligen thilfalden efter Bertel Helleesen raadmand udj || Christiania, wnderschreffuen af Laurids Christensen oc Poull Jbssen samt || forseiglet thill witterlighed, daterit Christiania 19,, May: anno 1686,, ||

Poull Jbssen ladet thingliusse hans kjøebref paa dennd halfue saug i Aggers||elf hand tillige med Lennert Lennertssen er eigende, kaldes Øfre || Faass saug, af bemelte Lennert Lennertssen wdsteed, huorfore hand || er scheid fuld oc fornøjelig betahling, Derimoed schall Lennert || oc hans hustrue deris lifsthied nyede frj skiørssel, til 4000,, besslag || bord, halfparten in February oc halfparten in Junio - eller oc same skiørssel || thilstede huem de wil om ej self behager, wnderschreffuen til witterlighed || af Peder Pedersen møler oc Giord Anderssen samt begge baade || kjøbennde oc selgende wnderschreffuen oc af samptlige forseiglede daterit || Christiania dennd = 9 = January anno 1684 = ||

Kongelig Mayestets foegedt efter stiftschriffuer Monseigneur Rasmus Brocholms schriftlige || begiering i dag til nefnede Laurids Froegner oc Olluf Froegner || at were kierkeværgere till Aggers kierke, oc dennem der udj || herefter at rette oc forholde efter recessens maade, ||

Kongelig Mayestets foegedt hafde ved leenssmandens stefnemaahl thill idag ladet || jndstefne Laurids Jfuerssen, boennde paa dend gaard Løhrensoug || i Aggers herred formedelst hand udj hans egteschab schall || hafue auflet barn med Lisbeth Joenssdatter, || For retten mødte Liesbeth Joenssdatter med same barn et lidet pigebarn som Laurids Jfuerssen beschyldes for, beretter saaleedes || at hun for wngfehr 3., aar sieden thienndte hoss denne Lauridz || Lørensouv, Da lagde hand sig efter hende baade i skouf oc i marke || baade hieme oc borte oc bedref sin onde willie med hende, oc || kunde iche eigentlig berette naar barned schall were auf||let mens det blef fød Vor Frue dag i fæste forwngfehr her paa || 3die aar sieden, hun fød barned paa Døle i Hakedahlen, oc der||efter blef barned christned i Hakedahls kierke, oc samesteds || staaed skrift, oc alle thieder lagt hannem vd for barnefader baade || i hendes barnenød for qvinderne saavelsom wdlagt for daaben || oc i skriftemaahlet, oc weed sig saa sant som Gud schall hielpe || hende iche at hafue haft med andre at bestille oc hand at were || hendes rette barnefader - Hun beklager sig ellers hoylig, ey at || hafue mødt noget af faderen endten til sig eller barnedt siden || hun hafr giort barsel oc ey heller noget tilforn - || Laurids Jfuerssen mødte udj rette tilsteede kunde iche thilstaae at || vere henndes barnefader, mens ey kunde negte for at || hafue haft legemlig omgiengelsse med hinnde som hand || bekiender at vere sceed om høsten ved Michels dags thide || der barned schall were fød wed Vor Frue dag derefter || i fæsten, oc saasom hand iche kunde sige sig frie for hende ||

Saa erbød hand sig oc derfor at pleje til Kongelig Mayestet dend ret som || lougen derom befahler, naar der først maatte holdes skifte || efter hans stifbørns salige fader Jørgen Sigfridssen som for vnge||fehr = 9 = 10 aar er død - oc hand nu for = 7 aar siden er komen || i egteschab med enken hans nulefuende hustrue, oc derom || fremgaf hans schriftlig jndleeg = daterit 29 July: 1686 = || Kongelig Mayestets foegedt sadte udj rette at Laurids Jfuerssen burdte || straffes paa hans boeslaad wnder Kongelig Mayestet at were forfalden - || Herom for retten afsiiges saaleedes || at efterdj Laurids Jfuerssen her for retten aabenbahrlig || af Lisebeth Joensdatter {??tyedes}, at hand er hendes barnefa||der huilket oc hendes bekindelsse derom saaledes steddig hafver || weret tilforn, baade i hendes barnefødsels nød, wed daaben || oc udj hendes skrift staaennde,

f 21a

Laurids Jfuerssen oc ey heller, || kand negte joe at hafue haft legemlig omgiengelsse med || hende, oc erbyeder sig till goed derfor, thj af saadanne || beschaffenheder, oc begges bekinndelsser eragtes louglig, || at Laurids Jfuerssen joe saadan hans grofue forseelsse bør || hafue forbrudt hans boedzlaad, som efter louglig skiftes || endschab efter hans sallige formand, jmellum qvinden och || jgienlefuende børn, oc ald {louglig} \witterlig/ oc retmesssig gieldz||afbetahling forvd af boed \at/ worde wdlagt, endeligst til || Kongelig Mayestet bør were hiemfalden, efter lougen oc recessens || allernaadigste anledning oc thilhold, oc bør hand efter efne || oc leiglighed at fornøje oc forsynne barnedz wnderholding || jndtil det naaer den alder som lougen derom befahler saa || foreleges hannem ocsaa med det aller første {alt} wdstaae || kierkenns disciplin andre til exempel oc afschyeg \efter/ fore||gaaende christelige bereedelsse till det hoywærdige alterenns || sacramenter oc derefter saaledes were angerløess - || qvindfolket er aldeeles intet ejende men thrøgler sin oc barneds føde ||

Monseigneur Gunder Efvindssen oc studioss lader ved leensmand Hanss Bestum || loughbyede eet schippund jordegodz beliggennde i Gutæn i Særum prestegiold || kaldes Skoefver, med fuld børsel, som hannem oc arfuinger er thomb||ted til arfs her i Aggerss hærred, || Derom mødte nehrverende tilstede af wedkomennde Halfuor Grimme||lund, Thoere Winderen oc Poul Breke, oc sagde at Gunder kunde || iche alleene hafue magt at afhende sine medsødschindes gods wden || anden bedre oc loughigere loughbyedelsse, ||

Madame Marie Rolss wed hendes thiner Gudmund Knudtssen loed fremgifue || een hojanseelig riigens stefning, huorwed til i dag er jndstefnt || Jens Oudensen Bretweedt heri Aggers herred, formedelss || hand sig schall hafue thiltaget brug oc besiddelse i dend halfue part || gaarden Bretvedt oc dend saaed oc dærket jmod louglig opsigelsse || oc afkyndelsse derom tilforn fore juel nest afviigte aar, efter || stefningens bemeld daterit 16 = Julj 86 = ||

\$ Fremgaf derhos hendes skriftlig jndleeg, daterit 29., Julj „86 = || Efter stefningen fremfordeede Gudmund de thvende prouf nemlig || Christopher Aarewold oc Hanss Ammerud, som schulle hafue opsagt Jens || Bredtveedt hans gaard fore juel - de mødte begge tilsteede || Christopher Aarewold beretter at hand oc Hanss Ammerud war paa Bred||thvet med Marie Rols thiener Gudmund, oc efter hans befahling, nu for||leden aar 85: 2 1/2 wge fore juel oc da hørde hand at Gudmund || sagde, moder wil

self boe herpaa gaarden oc dend schall were || rødelig till første faredag, men hørde intet thale om nogen || penge ey heller saae nogen penge som schulle igien gifuess || imod første børsel igien, men Gudmund sad paa sin hest oc sagde disse || ord ude paa gaarden, men hørde aldehles intet at hand nefnede nogen ved nafn || endten modern for sin part eller sønen for sin {part??} ||

Hans Ammerud beretter saaleedes at hand efter Gudmund Knud||sens begiering fuldte med Christopher Aarewoold oc Gudmund || same thied forleeden aar, 85., 2 1/2 wge før juel, oc da de kom || til Bredtvedt blef de 2 = mend staaende mit paa gaarden || oc Gudmund reed til een piige som stoed i Jensses dø, oc || spurde om Jenss war hiemme, sagde ja, bad ham kome wd oc || saa hand kom wd, spurde saa ham om hans moder var hieme || sagde ja, oc bad ham saa lade hende kome vd, som de vore nu || begge vde sagde hand min madmoder oc hosbund lader jer helse || oc tilsige at hun wil self boe her paa gaarden oc dend schall vere || rødig til første faredag, hand (hørde) ey wiidere blef ey || ?? til widne derpaa heller, hørde ey heller thale om nogen || penge for børselen igien eller som nogen penge, hørde oc ey || heller endten hand nefnede at moderens part schulle forstaaess || derwed til frafløttelsse eller det schulle were dend part Jens || bruger, men sagde till moderen Elsse Bredtvedt, oc endten i wil || hafue een gaard igien her i bøgden eller i andre bøgder, eller || ?? børselpenge igien det schall j faa, || Gudmund Knudssen hertil suahrede at hand sagde saa, oc endten || i wil hafue een gaard igien paa børsel eller til kiøbs da kand || i faa, || Herimoed oc til sagen at suahre møde i rette Jenss Bredtvedt och || fremgaf hans skriftlige jndleg, daterit 29., Julj: 86., || Anhørde proufuene oc hafde dennem ey noget at beschylde allenne || begierede det maatte hafues i agt proufuene iche wore een||stemige - || Herom afsiiges saaleedes - || at ending Jenss Bredtveedt i sit jndleeg wil formeehne iche || hafue haft dend loughlige thied oc warssel for dette stefne||maahl som lougen byeder før riigens stefninger bør at || skee, det wiides iche at kand følger, dog der findes een || dags forschiel derimellum, men efterdj stefningswidner||ne iche møder at afhiemle warselet som lougen byeder || thj forfløttes denne sag til neste thing, at stefningss||widnerne da møder oc forklarer stefningsthiden som || wedbør, oc dersom Madame Rols wil formeehne at || kand gotgiøre oc bewiise med same prouf at Jens Bredtvedt || er stefnt loughlig da forfølge sig det som best oc thienligst || eragter, menn schulle hun dervd inden hafue nogen thvifl ey || at føere deds loughlighed som wedbør der søge det wed || saa gyldig stefnemaahl som thienligst eragter oc lougen byeder, || dennd sag efter opsettelsse fra sidste thing dend., 7., Juny, 86., ||

f 21b

Jmellum Morten Christensen oc Olluf Skierfven, blef igien || fremeschedt, proufuene fremfordrede de mødte wndtagen || Christen Mellevold oc Daniel Halfuorsen, deris prouf blef dennem || igien forelæst i Olluf Skiærfvenns nehrværlsse, de wedstoed || det i alle maader, Olluf hafde dennem ey noget at beschylde, Olluf suahrede ellers thil huer prouf saaleedes - || Jmod Peder Rasmusens prouf sagde Olluf at det øl hand oc Wal||dersen drak thilsamen det hafde hand kiøbt hos Morten self || thi det kom saa paa deris kiøb at der skulle gifues noget øl imellum || Jmod Niels Rasmusenns prouf suahrer hand saaledes, at hand || wiste der intet af efterdj hand iche war hieme, || Jmod Alvinuss Rasmusenns prouf suahrer hand gandsche || ney, negter det oc siger det er iche saa, hand thalte vel || med Alvinuss, men erindrer iche at hafue thalt sligt = ||

f 22a

Jmod Christen Melvolds prouf, siger hand saa, at hand negter iche men || endten hans koene laandte ham det eller soldte det, det wiste || hand iche = || Thorger Møllers prouf wedstaar hand saaleedes, at naar hand mahler || for ham da skienker hand ham een pot øl saa naar hand bær?? ham || mahlingen hiem, oc wel ochsaa korter det i mahlingslønnen, || Niels Aasens prouf hafe hand iche noget at sige imoed - || Hanss skreders proufning, wiste hand iche at sige noget imoed kunde || iche erindre at hafue faaed nogen penge for øl af ham, men om || hans koene hafuer iche wist bedre, meendte derfor kunde hand || iche føeres i brøde - || Morten Christensen fremgaf endnu wiidere hans skriftlige jndleeg, || refererer sig endnu till hans forige jndsigelsse, sidste jndleg || daterit 29: July., 86 = || Olluf hafde ey wiidere at jndgifue - || ey heller fra parterne noget skriftligt, || Denne sag optages udj betenkning till neste thing huor da || schall worde kiendt oc afsagt det som low oc ret medføerer, ||

Herr assessor William de Wigens wed hans fuldmegtig Monseigneur Laurids || Blom fremgaf een hoyanseelig rigens stefning, huorved til [i] dag || var jndstefnt bonde Børgen oc Thoere Winderen for begangene || skoufuerhugst udj Riiss skouf, efter derom stefningens wiidere || bemeld daterit 9., July, 86: || Fremgaf derhoss een begiering til slodsfogden om skoufuens besigtelsse, med || paaføgende slodsfogdens befahl til lensmanden oc lensmandens beschrefne || forretning derpaa daterit 11 = July: 1686 = || Fremgaf ellers specification paa sagens omkostning, daterit 28. Julj: 86., || Bhonde Riiss oc Thoere Winderen mødte persohnlig udj rette || oc refererede dennem til dend forretning som lensmanden och || mændr hafuer gifuedt beschrefven = || Herom afsiiges saaleedes - || Efterdj Herr assessor de Wigens efter foregaaende lensmand||dens oc thvende mends besigtelsse, nu escher endelig dom, da || endog det er

seherdeehles process, oc hand fordrer dend || saaleedes till endschab da wwiides iche efter det som endnu || er ført at kand kiende bonde Amundssen udj nogen brøde || sehrilig efterdj at landsloven tilsteder hannem hugst jmeedens hand || boede ders forsaawidt loughligt, oc der iche \med/ noget skriftlig || bewiisses at hand paa anden maade hafde gaarden end efter || een leiglendings ret, men wel at hand hafuer boed paa Riis || fra det første Herr assessor blef gaarden raadig oc jndtil i waar || anno 86 = dog huad sig det thømer som nu i skoufwen findes belanger || det følger Herr assessor sagessløess = men huad sig de thoe graner || belanger som Thoere Wineren self wedgaar at hafue huggen i Riiss || skouf derfor thilfindes \Thoere Winderen/ at bøde skaden efter skellige mands || wordering som nu med lensmanden oc mennds befindende besigtelse || {de} ansettes for, í (1/2) rdr: huilke 2 ort., med landnam 6 øre ?? sampt denne || paa processen anwendte bekostning med 1 1/2 rdr: {...} alt jnden || half maanedes dag efter domeprof?? loughlige forkyendelsse bør betahles || wnder adfærd efter lowen, huad sig øfriige Herr assessors præ|tentioner anbelanger, da efterdj det benegtes oc iche, endten || paa aasteeden blifuen beviist, eller med laugydiige prouf || endten af paaberaabelse eller færrelse er blefven beviist, saa || forblifuer det derfore saaleedes derwed = ||

Olluf Munkerud hafde med leensmand stefnemaal ladet || jndstefne Anders Mødscherud formeedelst hand sidste thing || dend = 7. Juny., 86., hannem schall hafue ofuerfaldet med nogle u|nødtige skiendsord, || Anders Mødscherud mødte i rette beklagede hans store daarschab || som hand hafde ingen ret eller aarsag thil, mens skeede i druk||kenschab efter at thinget war sluttet, || Denne sag blef wed wenner oc mænds bemidling foreehnet oc || forlagt efter at Anders for retten erkleerede Olluf || Munkerud for een erlig mand oc wiste indtet andet med hannem || end det som een erlig mand wel ?? oc anstaar, huorved || det oc blef forligt oc efterladt saawiidt for bondens sag, || ellers belofuede Anders self her for retten for hans for||seelsse at wdgifue til Hans Kongelig Mayestet efter hans fattig efne || oc wilkaar, eftersom hand schall were een fattig gamel oc || skrøbelig mand oc liidet ejende, dog wden dom eller wiidere || søgning at betahle = 4 rdr:., ||

f 22b

Kongelig Mayestets foeget hafde ved bundelensmand til i dag ladet jnd||stefne een stor deehl som sig med lejermaal hafuer forseedt || oc det til deris bødgers afbetahling eller thiil doms liidelsse ||

1., Dorethe Oelsdatter som war stefnt forleeden aar oc dend sidste || da i saadan søgning weret i rette, da wistes intet om hende || eller hannem

- mens nu faaed spurt at hun er jndtet eiende || oc \Svend Jenssen/ hand
thiener hos ritmester Brochtorph i Spydeberg sogn, ||
- 2., Elen Arnesdatter \besofued/ af Asslach Haraldssen, hun ejer jndtet oc ||
hand løber fra et steed til andet, ||
- 3., Ragnild Andersdatter, besofued af Anders Pederssen, hun || ejer jndtet
oc hand er dragun,, ||
- 4., Karen Larsdatter besofued af Olluf Hendrechssen, hun har jndtet || oc
hand er reservesødat - ||
- 5., Malj Guldbrandsdatter besofuedt af Mads Stubberud, hun har jndtet ||
oc hand er sødat wnder oberst Hein - ||
- 6., Anna Guldbrandsdatter oc Thoere Oelsen Bake, kand ey faaess ||
opspurt - ||
- 7., Rønnaug Nielsdatter besofued af Oele Oelssen, hun har jndtet oc ||
hand er dragun - ||
- 8., Birgite Anfuesdatter besofued af Gunder Erichssen fra Heedemarken ||
hand er afdragen oc wides iche huor hen, ||
- 9., Anbiør Jansdatter Stublioen besofued af Bent dragun der || er jndtet at
faa,, ||
- 10., Chøtrine Poulsdatter, besofuedt paa Aasen af bunde Nielsen Baatin || i
Ledsjø giæld i Guldbrandsdahlen, hand er afdragen oc hun thigger ||
- 11., Sara Erichssdatter, besofuedt af Halfuor Larsen, hun ejer jntet || oc
hand er een fattig thienistedreng ||
- 12., Anne Joensdatter besofued af Knud Thveedtebroe, hun || har jndtet,
hand thiener hos modern oc har lofued at betahle || noget efter haanden
som kand afstedkomes, ||
- 13., Birette Agustuusdatter besofued af Lars Biørnsen hun ejer jndtet och
|| hand er reservesødat, ||

Anno = 1686 = dend = 9 = Augustj = ware wj efterschreffne Hans
Økeren || Christen Refstad, Hanss Diisen, Anders Højbraadte,
Botolf Soeng, || oc Christopher Bogaass,

med huer andre forsamlede udj Bredtvæt || skouf oc mark der at grandsche
oc forfare dess beschaffenhed || oc paaklagende skoufuerhugst Madame
Jacob Dirichsens || besuerger sig ofuer hendes landbuende Jenss
Bredtvedt || samestedz schall hafue begaaed, ofuerverende lensmand Hans
|| Nielssen Besstum - ||

Er da først af Madames fuldmegtig thiener Gudmund Knudssen || paa aasteden i skoufven paa een plads nedenfor Biørn Braadten || fremgifuen hendes skriftlig begiering til same besigtelses fore||tegt hos foegden Seigneur Christen Hanssen med derpaa fuldte hans || skriftlige anordning - daterit 31 = July, 1686 = || Huorheldst wj oc samesteds forfaere skouf oc mark efter anvisning || østenfor gaarden oc liige efter deehle oc skieled jmellum || Wejetveedt oc ded begreeb nordenfra Wejetvedt jnden elfven || oc befandt eet støke skouf som war themelig huggen, som oc || ansaaes baade af nye oc gamel hugst - dog ichon thill huus oc byg||nings, mens iche til saughthømer || Jens Breedtvedt foreviste oss alle stederne i marken oc mødte self || nu tilsteede, forklarede os dene hugst saaleedes, at ald det || thømer som Madame Rols till dend nye biugning nu er wnder hinde || paa Bredtvedt det hafer hun self ladet hugge paa dene steed, || saa hafuer hand oc {...} samesteds self hugget noget der || thill det stabuur hand paa gaarden jnden hans lejemand hafuer || opbiuget, sampt oc til dend stues forbedring som hand maatte || bytte med Madame, jtem oc til fahuusedz reparation || sampt een skygge - || End oc flaaed barken af een deehl threer til hæsskygger och || huussbehof, same threer er siden ophuggen for thøgranner || J skoufuen befandtes oc een deehl juffers, som Jenss Bredtveedt || self bekiendte at hafue hugget oc at were tilsamen 200 - || huilket hand sagde at were hugget til at frelsse gaardsens skatter || meed huad anden hugst som ellers befandtes || som meest en deels war gamell oc iche lettelig kunde giøres || forschæll jmellum huor lenge eller huor mange aar tilforn || saa oc braadter som oc jnden eiedehlernes begreb befandtes || det wistes iche at kunde ofuerbeviises det Jens det schulle || hafue begaaed, hand det oc gandsche benegter, maa bekien||der det at were huggen af hans foremand førend hand kon || thill gaarden, saa eragter mand dog at hugsten iche || er af dend ubillighed at derpaa kand følge andet end || forsaawidt till skatteveed, brendeweed, gierdefang || oc huusnøtte behøuedes, at derefter ey heller kand || paafolge nogen straf eller brøde - huorfore dermed oc saawidt || till nehrmere beroer - ellers beretter Jens at || Madame self schall hafue ladet hugge thvende windter, brendeweed || deri skoufuen oc ladet kiøre till byen, || Dernest forfaere wj dend nordre deehl af skoufuen som er till || dend part Madame self bruger, der befandtest først || een liiden braadte paa j í (1 1/2) eller 2., settinger rug seeden jtem een || anden gamel braadte for lang thied huggen, saa oc een braadte || wed kullebunden, huilket alt Jens Bredtvedt sagde at were || hugget af hans salige fader saa brugte dend halfue gaard till||forn, som Madame nu self bruger - || Gierdesgaarden forfare wj oc efter begiering, oc befandt || dennem alle oc nesten wel wedliige ocsaa daglige at de kunde vere || upaaklagelige, mens nogle gierdesgaarde ware jmellum || jorden de ware brøstfæden oc nesten øde, thj de giordes ey || behof formedelst wdgaardene var døgtig oc jndenfor war || agre oc sæd paa de

steeder, || Derefter besigtet huusene oc forefandt det saaledes || lofuen fattes at opweye oc wil forbedres med eet omvarf || vnder oc een stok i weggen at jndlegges wil koste,, 4 rdr: || paa dend søndre ende lofuen fattes 3 stoke, som ere forraadne || oc will nye stoke jndlegges kand koste = 2 rdr: - ||

f 23b

Fåhuuset will needtages oc forbedres med een thylt nyethømer || will koste i alt = 2 1/2 rdr: = || Stuehuuset paa dennd part befandtes upaaklagelig || kiornen?? paa thaget fattes noget wil koste at reparere = 1 £mark£ - || Stolpehuuset befandtes nydt oc døgig || Weedeschiulet er forraadned oc fattes thag, dersom det schal || opsettes som det hafuer weret tilforn wil koste = 1 rdr: || dette komer dennd søndre part wed - || Huusene paa dennd søndre part, || befandtest først,, 2,, laer oc een lofue som ware døgige, || fåhuuset er nyt oc døgigt, || Søv oc sviinestald will opweyes oc wnderlegges med eet omverk?? || koster med alt = 1 rdr: || Stuehuuset paa dennd søndre part will opweyes paa dennd enne langweg || oc et nyt foedstyke wnder svalen will koste - 3 rdr: || Dend nordre weggen will oc forbedres komer at koste = 1 rdr: || Bryggerhuuset will wnderlegges med 3,, stoke paa 3 wegger och || nyt thag, will koste,, 6 rdr: || Eet gamelt fåhuuss findes paa sørparten, noget brøstfalden udj || weggene, men eftersom der et nyt fåhus i steeden er || opbyggt ansettes dette iche for noget, || Stokegierdet i gaarden will oc opsettes, komer = 1 (1/2) rdr: - || saaledes at were passeret som schall gifues beschrefuen, oc huad || som loughlig derpaa skadiges schall det wed rettens kiendelse || thill førstholdende sagething vorde forefundet det som || lough oc billighed kand medføre = ||

Anno 1686 = dend = 19 = Augusty efter hans excellense Herr vicedstadtholders || naadigste anordning oc skriftlige befahl, er retten betient || paa Christiania byeting af mig, byeschriffuer Seigneur Mogens Larssen || oc behørig laugrette, som i byetingsprot: jndført, || huor da først er publiceret hans excellense naadigste skriftlige constitu||tion med derpaa th?? i magistratens anviissing,, daterit 16: Augusty || anno 1686 = ||

Assessor Anders Simonsen wed riigens stefning lader jndcittere || Anders Andersen Thrøgstad for giæld efter obligation || Seigneur Jacob Jensen begierer sagen maa opsettes, || Monseigneur Lars Larsen Thue paa weledle Herr assessors weigne consenterede || dene Jacob Jensens begier

paa Anders Throegstaeds weigne || at sagen udj 6 = wger kunde optages -
|| huorved det oc beroer ||

Seigneur Jacob Jensen Rømer fuldmegtig paa Christen Christophersens
som de || fattiges forstandere hans weigne ved aftens warsel ladet ||
jndfordre een dehl her i byen for giæld oc schyldighed til de || fattige efter
stefningszedelens viidere bemeld i byeting || prot: vdføljgere jndført =
dømbt, ||

Noch Seigneur Jacob Jensen wed een aftens warsel paa Seigneur Jørgen
Pedersens veigne || lædet stefne Maren sallige Anders Pedersen for 50 rdr:
paa de fattiges || weigne,, ||

Seigneur Balkenborg wed riigens stefning lader jndstefne een dehl prouf
jmod Monseigneur Peder Røder for tilføjede skogsmaal wføren oc
thrussel, passeret || i Seigneur Aalmands hus dend 21 Juny nestleeden,
saa oc Monseigneur Peter same || prouf at anhøre oc der efter were
rettens kiendelsse || til strafliedelsse wndergifuen - ||

Anno = 1686 = dend = 20,, Augusty,, er retten bethiendt udj
con||sumptions contored for Christiania efter weledle oc
welbemeldte Herr || oberkommissarier Hans Hanssens fuldmegtiges
Monseigneur Peder Chri||stensen erverbede aften warsels
for kyndelsse till || Seigneur Clauss Worn for jmellum fallennde
pretention omlangede || 18,, woxsen buke for risbitter schall were
angifne || oc wil bewiise det anderleedes at were befunden || {...}
danemand Anders skomager oc Willum Olsen, ||

Warsel zedelen med dis forkyndelsse daterit 19,, Augusty 86 = ||
Monseigneur Peder Christensen fremfordrede for retten consumption
skrif||ueren Monseigneur Maurids Frik oc controleuren Niels Christensen
|| huormed hand agtede dette anbringende at beviise || de mødte for retten
tilstede oc som ?? forklarede dene || handel saaleedes at Claus Worms
bud kom først oc angaf for || consumption contored = 9 kiid?? oc 9
risbitter det disputerede contro||leuren oc sagde iche kunde were muligt
at det saa kunde were, saa || schall budet hafue suahred ja de kand
skrifues for risbitter, oc der || de nu kom drifuendes med disse creatur,,

f 24a

da befandtes at der || var 14: buke oc 4. risbitter, dog hafuer consumptionsbetien||terne vdgifuen zedel for 18 risbitter: deraf consumption vere || betalt, 3 £mark£r 18 s: = || Det blef beviist wed øyensiunlig erfahrung at tilstedewerende creatur || var = 14,, buke oc = 4,, risbitter, || Derhoss war oc thrende slagtere nafnlig Jfuer Amundssen, Hendrich Jsachsen || oc Gunder Erichssen som ligeleedes forklarede det at were 14. buke || oc 4 risbitter = || Monseigneur Peder Christenssen derefter protesterede oc formeendte at || Seigneur Clauss Worm burdte lade efter consumptionsforordningens || allernaadigste jndhold oc 3,, punct,, oc de 14: buke at were - || confisqveret efter same forordnings = || Herimoed oc till sagen at suahre loed Claus Worms kieriste wed Niels || Nielsen jndlefuere hendes skriftlig tilsuahr i dene handel daterit || 20,, Augustj 1686 = || Wiidre førde \thuende/ fornehme qvinders skriftlige vidnesbyrds || tilsthoed om dene beskyttenhed, daterit 20,, Augustj 86,, || Derom afsiges saaleedes at efter dj Norges lov F:B: 4 befahler \saaledes/ alle || sager schall dømes, oc jndcitterede Claus Worms kieriste wed thvende || throewerdige widnesbyrder Christian 5: wdgifne lov,, louggeemes eragted || føgelige saawiit??, af deris thilstand oc wnderretning, at der || iche noget forsedtlig wndersslef till u=rigtig angifuelsse schall || vere begaaed, thj den qvinden i hendes barnefødsels nød iche saa || eigendtlig kunde eftertenke huormeget i consumption schulle || betahles fornernes det dog af hendes ord efter de tvende vidne || at hun hafuer henstilled det til betiendernes rigtigste med||fart, saaleedes at om fleere penge end wdschiket blef, schulle || erlegges, war de ofuerbøedige, forvden alt dette falder denne || sehrdehleshed fore i dette, at bethiendernes zedel komer ofuer||eens nesten med hendes tilsuahr oc proufuene i denne sag nemlig || pengene, zedelen allene i det fornehmste cipher findes macu||lered, oc contrazedelen erfaredes strax af sin beschaffenhed, oc om || begge disse zedeler ere af dend gyldighed forordningen allernaadigste || befahler det woeder?? af dend naadigste hoje øfrighed |: om fornøden || giøres |: vil paaskiøedt, thj af forbemelte aarsagen wnder||staar vj os iche at frakiende Clauss Worm det hand disse || paaschadende buke kand hafue forbrudt, mens jmoed wed||børlig rigtighed, at blifue dennem selfraadig til egen || gaufn oc thieniste/ ||

Anno 1686 dend 1te Septembris er retten bethient paa paa consumptions || contored wed Christianiæ contor søewerdz, efter aftens warsel || stefnemaahl dend 31: Augusty 86: wdsted paa Niels Oelssen oc Steffen Brynnildsens begier, wdinden een deehl faar de schall were fra||tagne af bethiendterne samesteds Reinholt Hanssen oc Laurids Erichssen || som dennem schall were fratagne nestleeden

søndagss eftermiddag jmod || aften efter at de hafde {...} jndført dennem hieme til deris || huuse om løfuerdagsnatten til søndags, || De som stefnedt hafuer bekinnder self at de fødte same faar jnd || om natten til søndag, at de der hieme vill hafue dennem til gras||ning oc hafde fødte dennem fra wiigen huor de hafde kiøbt dennem || oc fordj det war nadte oc ingen var paa tholdboeden, oc de hafde || seiglet med creaturene dend heele lange daug, behøfuede de at || forsiunes med grasning, || Laurids Jørgenssen: som fuldmegtig paa hans suager Niels Oelsen sampt Steffen || Brynildsen deris veigne jndgaf een tholdzedel daterit Strømstad 27 Augusty 1686 ||

(se også møtestart)

f 24b

Fremfordrede ellers efter stefnezedelen efterschreffne prouf nemlig || Monseigneur Jochum Michelssen, som mødte oc sagde at begge disse thoe || mænd som hafte stefnt kom til hannem om søndagss formiddag vnder || prediken oc spurde om tholdbethienden Niels Børessen da suare||de hand, at Niels iche war hieme, oc de berettede for hannem at || de hafde nogle søfuer som de ville angifue - || Niels Oelsen paa hans wæsøsters weigne nafnlig Sophia Jensdatter mødte och || fører hendes ord saaledes at hun ey andet hafuer der til at suahre || end at hun kom paa baad med disse folk fra Strømstad oc hiid oc || om natten til søndagss wed midnats thiider der kom de her forbie || byen oc roede op i Waterlandz elf med baad oc søfuer huorlee||des det siden dermed forble j viste hun jndtet, || Laurids Oelssen oc som widne jndstefnt fremgifuer hans skriftlige || prouf daterit 1: Septembris 86 = ||

§ Dorethe sallige Jacob Andersens som jligemaade jndstefnt møder tilsteede || forklarer hendes tilstand herom saaledes at forleden søndags || morgen fore prediken, kom Niels Oelssen jnd til hende oc begierede || een wandel?? hø, hun spurde hannem huortil, hand suahrede jeg || er komen fra wiigen med nogle søfuer oc fordj det nu lider || saa?? thil prediken kand jeg iche gifue den af ?? oc hun begierede || at faa hos hannem et phr?? af de same saufuer huorom hand suahrede || det iche at kunde giøre fænd de først paa tholdboeden blef || angifne || Laurids Jørgensen tilspurde consumptionsbethienterne om de kunde beviise || disse mænd ofuer at de hafde endten seldt eller slagtet at lade || selge nogle af disse saufuerne ,, || huortill de suahrede ney - || Hand formeehner at efterdj disse faar allene saaledes er jndførte || til grasning, oc iche fordj det war nadten at kunde dennem angifue || men vel at wille gifued dennem ahn om søndagen, {...} de da bør || frjkiendes for dene søgning, efterdj derved iche er forsuerget || Hans Kongelige Mayestet interesse,, oc refer: sig wiidre til consumption foerdring || 9: artl: angaaende qvæget, || Oc hand

sig dend baad angaar som same faar war paa oc tillige || er tagne wnder confiscation formeehner hand iche at were rett || men at de derfor bør lide efter landslowen oc lefueren \dend/ tilbage || igien - huorpaa hand er paa deris veigne dom begierede ||

\$ Monseigneur Peder Christenssen som fuldmegtig af Herr obercomissarie || mødte paa de jndstefnte consumptionsbetiendters weigne, som || dog begge baade Reinholt Hanssen, oc Laurids Erichsen ware nehrverende || oc forklarede deris sag efter forordningen oc formeendte || at wedkomende oc derefter burdte straffes, || Herom afsiiges saaledes, at efterdj Niels Oelssen oc Steffen Bryniel~~sen~~ self her for retten wedstaae oc gestendiger at hafue || jndført om natten til søndagen nest forleeden jmellum,, 28 = || oc 29: Augusty 19: støker søuff u=angifuet, proufuerne beretter || det som komer ofuereens med det samme nemlig at de iche hafde || angifuet nogle faar førend om søndagen da ville de denem || angifue, af huilken deris egen bekiendelsse oc widnerss || bekræftelse wj iche vnderstaar os anderledes hervd uden at || kiende, end bemelte vahre joe efter consumptionfor||ordningens allernaadigste jndhold oc 3die artickel bør were || forbrudt til dennem som saadant vndersef?? hafuer opdaget, || oc de nemlig Niels Oelssen oc Steffen Bryniel~~sen~~ derforvden at betahle || threjdobbelt consumption af samme 19: støker søuf som beløber || sig 2 rdr: 3 £mark£ 21 s: Huad sig baaden angaar som de dannemend || er fratagen det findes iche efter kongelige allernaadigste forord||ning at hafue nogen medhold, huorfore dend, af huem som sig samdt?? || baad saaledes hafuer bemegtiget, wel udj gunstigste consideration || hos patronen for consumptionen self worder jefnedt || jmod dess mistelsse, {...} \och/ dend straf som consumptions||forordningen ellers i dene thilfælde allernaadigste befahler ||

f 25a

Anno = 1686 = dend,, 7 = Septembris er retten bethiendt udj consump||tionscontoered wden Christianiæ store woldport, i de dannemend || Anders Andersen skomager oc Villum Oelsens, som laugrettes borgere || deris ofueruersse udj efterfølgende sag nemlig citanter Engebret || Skielfuer, Peder Oelsen Husebye af Grue sogn i Soller,, som wed stadz||thienerne hafuer ladet stefne visitererne wed consumptionen, nafnlig || Laurids Erichssen oc Christen Østbye, formedelst 5 1/2 lispund humle || de bemelte citanter hafuer frataget, formedelst de schall were || befunden i Hans Nordzgaard i Watterland at hafue jndreist med || deris kløfue huorpaa de hafde nogle bukeschind oc nogen humle ||

(se også møtestart)

Hanss Amundsen Nord mødte i retten oc forklarede dette saa at for||leeden fredag hand kom gaaendes hiem fra raadstuen, da war disse || kløfue jnde i hans gaard, med een deehl bukeschind oc nogen humle || men ey hørde at nogen bød deraf humlen til fals, allene bukeschin||dene som Jfuer Andersen stoed der oc handled med dennem om, mens || blef ey solt, men humlen blef iche opløst \eller/ frembøgden langt || mindre afhendt, huor paa hand erbød sig at fæste æd, || Jefuer Andersen mødte oc vedstoed dene sagss beschaffenhed saaleedes || at same fredag disse mænd jmoed aften kom til Waterland || med bukeschinds kløfuene, da gik hand til dene paa Mogens || Juelsens weigne at wille handle med dem om same skind, || af des aarsag opløste de kløfuene, oc efter hand hafde seedt || skindene jgenem blefue de ey kiøbere, derefter bandt || de kløfuene samen jgien, oc hand gik sin weg derfra, || Begge proufuene forklarer, at alt imens de saa || handlede oc ofuersaa disse schind, da var visitererne der, || Bønderne {...} beretter \at de kand/ oc will wed deris \saligheds?/? i æd bekrefte, at de ey || endten frembød eller thorde selge nogen homle derførend || deraf war betalt consumption = || for dene siinde afsiiges saaleedes at efterdj der ey foeres nogle || prouf som paatyeder disse tvende Mænd at de jmoed forord||ningen nogen forsedtlig wnderstlef {...} \nogen/ u=rigtig angifuelsse || eller u=ansagt at hafue jndført nogen wahre, \ej/ heller dennem paa nogen || u=louglige veye |: at forstaae forbie consumptionsconto||ret :| at hafue jndsnege?? :| wnderstaaer wj os iche at frakiende || diss {...} \dennem/ oc deris homle {...} \kand/ hafue forbrudt, mens dend || at blifue dennem jgien tilstillet, oc de {...} efter rigtig || consumptionsgebøhr at giøre sig dend som gaufnlig, som de best || eragter, hellst efter dj dend forretning, ey alleene || hafuer fundament af dend allernaadigste wdgangne consumptions||forordning mens end oc medhold oc tilladelsse af kongelig aller||naadigste \wdgangne/ forordning af dend 4., Marty: 84., etc. ||

Anno = 1686., dend = 17., Septembris er retten bethiendt paa consump||tionscontoret for Christiania efter weledle oc welbemelte Herr ober||krigsscommissary: Hans Hanssens fuldmegtiges Monseigneur Peder || Christensen worde hans wdtagne warsselzedel, udj een forefal||den thvistighed jmellum \hannem paa dend ??/ een dehl consumptionsvisitererne || wed maahlingen paa dend anden side, nafnlige Laurids Lauridssen Øeland || oc Jonas Lauridssen, ofuerwerende retten at bethiene de - || dannemænd Svend Andersen skomager oc Willam Oelssen, || Warsselzedelen blef i rette lagt daterit contored 16., Septembris 8b., ||

(se også møtestart)

Dernest fremgaf Monseigneur Peder Christensen beskyldningen, som || vnder jndstefnte Lars Larsen Øelands egen haand er gifuen beschreffne || som bestaar udj = 6. poster, daterit 30. Augusty 86., || Same bekiendelse wedstaar hand self her for retten i alle maader || at were sig saa tildragen som dend nu efter oplæsning hafuer post for post || blef tilspurt - || Monseigneur Peder Christensen tilspurdte Larss Larsen om hand ellers wiste noget || viidere end det hand vnder sin haand hafde gifuen beschrefen fra sig || endten det kunde vere meed andre af bethiendterne ved comsump||tionen skrifuere controlerer, visiterer eller andre at hafue || handlet noget jmod forordningen, hand det da wille bekiende || oc frasiige, oc jndtet at fordøge deraf, oc ej heller sige wiidere || end det som sandferdigt war ||

f 25b

Huortil hand suahrede, at hand i des maade ey wiste || nogen af dem noget at beschylde, anderledes at hafue handlet || end det som ærligt oc forsuarligt er, || Monseigneur Peder Christensen tilspurdte oc Lars Larsen om jndstefndte || Joen Larsen i ald dene hans wedgaaelse oc var jnteerehse||ret, huortil hand suahrede ja, at alle disse || penge som hand saa hafuer bekiendt at hafue faaed dennem || af Jonass Larsens haand, || Monseigneur Peder Christensen sadte i rette oc formeehnte at de begge || for saadan deris grafue forseelse bør liide efter forord||ningens 2., art: 5 = post., || Lars Larsen mødte self udj rette wedstoed alt dette som hand || vnder sin \hand/ hafde jndgifuedt, oc wilde bekræfte det wed sin || æd at hans cammerat Jonas Larsen hafde weret || woldere i dette, oc hand enda schall hafue sagt ydermere || at efter de ord som dene Jonas hafde hørt paa sine stede || da thorde hand tage stikpenge baade paa Grønland oc i || Gamelbyen, wiidere hafde hand iche hertil endten schriftlig || eller mundtlig at suahre - || Jndstefndte Jonas Larsen mødte iche, men hans hustrue Lisebeth || Christensdatter fremkom i rette oc sagde at hendes mand || iche hafuer weret her tilsteede, eller hun hafuer seedt ham || siden Lars Larsen blef arresteret som war nu forleeden || onsdag fiorten dage siden, || Hun sagde sig ellers iche at wiide noget af denne handel eller saadanne || penge at sige - || Wiidere er iche i rette ført, || Afsiiges saaleedes, At ?? allervnderdannigst oc u=forgribelig || maatte formeehne dend allernaadigste wdgifne forordning || om consumptionens oppebørsel udj Norge dedz andens artichels || 10., post joe allernaadigst er heenseedt conform med || Norges low oc Christian 4: recess: thj af dedz aarsage endtstaar wj oss || iche som wnderrettens bethiendte her udj denne sag, som || betrefver ære oc dend straf {...} \efter consumptionsforordningen ??/ || de begge jndstefndte Larss Larsen oc Jonas Larssen, efter i||rettesettelse, nehrverendes egen bekiendelse oc endt||wigtes egen

foraarsagelse ansees skyldige till, efter || dito 2den artichel 5., post \at ?? eller denne udj/ mens ?? denne sinde || remmitterer det woriss naadige høje øfrighed oc ofuer||domere hans excellense høyedelbaarne Herr vicesadholder oc || weledle welbaarne, Herr landcommissaire: naadige dom och || gunstige paakiendelse efter louglig foregaaende || warsel oc wedbørlighed, som rettens stigt, ||

Anno = 1686 = dennd = 22 = Septembris er retten bethiendt paa Øfre Hossle i Aggerss hærredt som Herr Carl Kok capelan || till Christiania Meehnighed, allernaadigste er beneficeret || udj efterschreffne lougrettes ofuerverelse nefnlig || Botolf Soeng, Christen Refstad, Eliass Budstad Hanss Diisen || Christopher Aarevold oc Hanss Økeren, sampt Kongelig Mayestets || slodsfoegedt paa Aggershuus oc foegedt ofuer Aggers och || Bærums hærredt Seigneur Christen Hansen Smit, sampt || bundeleensmanden Hans Nielssen Bestum, ||

Hans hæderlighed Herr Carl pretenterede for retten || oc fremgaf hans wdvirkede riigens stefning || fornehmlig Maren Jacob Direchsens angaaende saa vel || een deehl andre paagrendssende jordrotter, omliggende || gaarder er ejennde der ejedehlerne støder till dette || Hossle, efter stefningens wiidere bemeld i acten jndføres || daterit 6., Septembris 1686 = || Herr Carl hafde ey noget wiidere skriftlig at jndgifue || alleene hand begierer at faa ført sine prouf som nu || een dehl møder tilsteede - || herimoed oc til sagen at suahre loed Maren Jacob Direchsens || wed hendes fremschikede bud Jacob Hendrichssen lefuere ||

hennedes skriftlige jndleeg daterit Bredtvæt., 27., Septembris 1686 - || oc fremfordrede Herr Carl hans jndstefndte prouf, nemlig || først Amund paa Engen, hand mødte iche, menss wed lens||manden oc thvende af laugrettet Hans Øckern oc Christopher || Aarevold som afhørde jndstefnte Amund paa Engens || widne i denne sag, efter som hand self af alder holder ved || sengen, Huorpaa hand dennem suahrede at hand om ejedehl||lerne jmellum Søndre oc Westre Hosle wiste aldeehles || intet at proufue -, menss hans kone Birgite som || thiendte sallige Monseigneur Thruels for budeje i de thider dend || sallige mand brugte self baade Søndre, Østre oc Westre Hosle || da holdt de for ret skielter imellum Sindssen oc Westre || Hosle i Sindssenbaken, oc der stoed grind som alfare vejen || nu er oc de paa Sindssen holt baade grind oc giersgaarden || samesteds ||

f 26a

§ Olluf Linderud af alders = 47: aar fød i Edsvold sogn, thiendt || Sallige Monseigneur Thruelss i threj aar, oc det er = 23 aar siden, da || brugte Monseigneur Thruels alle disse 3 - Hoslegaardene, da war || det fælleds haufen med Løren oc Sindssen alt dend hauge || nordenfor Westre Hosles giersgaards enge, oc alt op i || det berg som kaldes Løcheberg, huoraf een deehl der neden we||stenfor, af dend Sindsen mand findes jndheignet oc forbedred || til eng, oc ellers holtes det alt for fælledshaufen thill || Løhren Vestre Hosle oc Sindsen alleene alt need till krog||engen som ellers kaldes Sindsenkraagen, tillforn eng men nu || af Sindsen wdlagt til haufn, oc denne haufn streker sig i Sind||senbaken wdmed alfare wejen alt i wester til dehljejer || wedtager oc i efter alt til Westre Hosles ejer oc giersgaarde || nu fra Sindsenbaken oc need til dehlisbeken, huorofuer er || een liiden broe, der oppe wed baken strax ved Westre Hosle gier||desgaard der begynder een bekeredsel norden dene bek er || Sindsen ejer, søndn dene bek, er Westre Hosles ejer som ellers || kaldes kokehaufuen, dene bekeredsel følger som nesten strax || med alfarevejeen til dene broe ofver dehlenbeken, samesteds || wed dene dehlenbeken j rinder een anden bekeredsel som || komer der ofuenfra een andn liden aas, oc jnden begge disse || thvende redseler der er kokehaufven som gaar alt op till || Westre Hosles engegierde oc jnden engegierdene gaar || Westre Hosles eng oc ejer alt op til huusene, oc ey wiidere || øster, thj østenfore er anemester Thruelses raadig oc søndn||fore Maren Jacob Dirichsens, huer for sin deel til østre || oc søndre Hossle, oc alt i salige Monseigneur Thruelsses thied da war || kokehaufven \om/kring gierdet, wden, allene dennd thangen som hus||mandsstuen staar paa, derom wilde hand iche giøre bekostning, thj || derwed mødte dehlen eng i same enng som husmandsstuen staar || men sallige Monseigneur Thruels loed det aarlig slaa, nemlig dennd || engethange som thilforn wdn kokehaufvens jndheigning blef || anmeldet hafuer ey wiidere herom at proufue, hørde || oc i de thiider hand thiendte der, aldrig nogen at anke derom?? || herpaa erbøed hand sig at aflegge hans bogeræed || Gudmund Wejetveedt., 60 aar fød paa Oensøen, beretter at || hand hafuer weret sallige Monseigneur Thruelses huusmand wel i 24 || aar dog boende paa Vejetvedt som sallige Monseigneur Thruels da oc eiede || hand brugte oc pløjede for Monseigneur Thruels her paa disse || Hoeslegaarder alt jmedens oc jndtil Monseigneur Jørgen kom || til Christianiæ kald, oc da holdt de for deehle alt || nordn, østen westn oc søndnfor dette westre Hoesles eje||merker, oc j alle maader hærmer, proufuer och || thilstaar ald dene gaards wdhaufn, fælledshaufen, kokehaf||uen oc engegaardene samt bekeredselerne engeen som || huusmandsstuen paastaar oc alt jndtet wndtagen liigesom || Olluf Linderud proufued oc omvundet hafer, huor \paa/ hand oc erbøed || sin af fæste ?? bogeræd ||

Laurids Frogner mødte oc thilstaae om disse ejedehler || ey at hafue hørt eller were bevist alt jmenss hand || opwoxde oc var hieme paa Sindsen huor hand er fød || end om disse samptlige ejedehler joe war god forligelsse || oc ey hørde nogen anke eller thrette om samejer, vd||haufner eller kokehaufuen i nogen maader, oc viiste ellers || indtet wiidere om noget deehle at siige, || Efter disse jndstefndte proufs thilstand forfoere vj || samptlige ejedehlerne steed fra steed som anførde || prouf oc vidne os foreviiste beschaffenheden, war och || med alle disse steder Maren Jacob Dirichsens fremschikede || bud som lefuerede hendes jndleeg, sampt tillige med || Laurids Løren, huilket befandt sig \efter/ øyensiunelig grandsching || at kome ofuereens med deris samenhærmede prouf||ing, Wiidere skriftlig eller mundtlig blef iche || af endten parter produceret, || Denne sag forfløttes til førstholdende sagething || huor da samptlige jndstefnte prouf persohnlig hafue || at møde tilstede for at fæste deris æd, saa || thilnefnes oc same thied retten at bethiene det || same laugrette nu i dag medweret, at der da || om sagen oc dens omkostning kand worde kiendt oc || afsagt dend deehl low oc ret will medføre, ||

f 26b

Anno., 1686., dennd., 25., Septembris = er retten bethiendt paa || Christianiæ byeting, efter hans excellense høyædelbaarne Herr || vicedstadtholders naadigste ergangne resolution paa Herr raadmand || Seigneur Eggert Stokfledt jndgifne suplikation efter opsettelse || fra nestforleeden = 28: May: udj efterschreffne laugrettes||borgeres ofuerværelsse nemlig, Christopher Larssen, Børre Nielssn || Johan Wang, Jan Anderssen, Jørgen Steen oc Abraham Mortensen ||

1., For retten fremstillede sig Monseigneur Jesper Balchenburg || paa Herr raadmand Seigneur Eggert Stochflettes veigne oc || jndgaf hans wdtagne højanseelige riigens stefning af || dato., 18., Augusty = 86: desen wiidere medfær i acten || worder jndtagen - ||

2., Jndgaf der hos een beschikelse wnder Stochflettes haand, med || byefogden sallige Christen Christensens paaschrift oc Maren Rols || egen paatejnede erkleering, daterit 4., Marty: 86: ||

3., Dernest producerede Balchenborg højesterettes dom des || afsigt her jndtages, alleene daterit 3., Decembris 85 =

4., Producerede oc derhoss dend kongelige oberhofrettes dom, som hojeste||rettes dom confirmerer, daterit Aggershus dend 31., Martj oc 7., Aprilis 85: ||

5., Fremgaf een bereiigning offuer same søgende 22., laad||perler, anslagne i penge till = 492 rdr: 67 s: 6 4/5 daller - || daterit Christiania 2., Martj., 1686 = ||

Monseigneur Balchenburg protesterede ellers mundtlig - oc refere||rede sig till hans udj retten jndgifne documenter oc || ellers derhos formeendte at saafrembt de 22., laadperler || nu iche in natura blef lefueredt, at de da efter des bereig||nings ofuerslag som nu i retten er jndlefueret med || penge oc desen paaløbende rentes rendter \jndtil betaling scheer/ burdte suahres || med sampt dend paa processen anvendte om||kostninger som i lideligste pretenderis till 16 rdr: || jligemaader burdte erstadtes vnder lougens adferd ||

f 27a

6: Herimeed oc till sagen at suahre mødte \??/ udj rette jndstefndte || Maren Jacob Dirichssens wed hendes fremschikede thiener || Jacob Hendrechssen - jndgifue hendes skriftlige tilsuahr || i dene sag oc till dette stefnemaal daterit Bredtvæt., || 25: Septembris 86. |. ||

7: Weledle Seigneur Charsten Madssen loed wed Monseigneur Peder Clausen fremgifue || hanns skriftlige jndleg, daterit Brag: 27., Juny = 1686. ||

8: Monseigneur Peder Claussen jndgaf ellers weledle Charsten Madsens || gifne afkald af sallig Jacob Dirichsen wdsteed, daterit dend || 1te = May: anno 1682 = || Monseigneur Peder Clausen formeendte ellers at weledle Karsten Madsen || nu ved dette i retten jndlefuerede afkald, hafde || fornøjedt Seigneur Eggert Stochflettes stefnemaal, oc wille || meehne hand herefter ey wiidere for hans omhue oc || gode willie burdte med retten mollesteres, eftersom || hand det iche i nogen maader wed at kand hafue erschylt || Monseigneur Balchenburg formeendte at Marie Rols frem||schikede jndleeg iche burdte ansees til wiidere ophold i || dene sag, som det lader sig til syene hun agter at wille || forsøge, men i sagen begierede een retmesssig kiendelse || efter forige protestationer - || Denne sag behøfuer nogen dilation at giøre sig dess beschaffenheed || ydermeehre bekiendt, thj forfløtes dend af des aarsage || til førstkomende fredag eftermiddag kl: 1: som er || dend., 1te Octobris at parterne da betiidelig \??/ lade sig jndfinde || skall da udj hofuedsagen saavel omkostningen worde kiendt || oc afsagt dend low oc rett medføerer, ||

Anno 1686., dend., 1te Octoberis., er retten bethiendt paa Christiania || byeting udj efterschreffne laugrettesborgeres ofuerwerelsse || nemlig Børge Nielssen, Abraham smeed, Christopher Larssen || Jørgen Bechen, oc Jan Anderssen, oc Johan Wog, ||

Retten udj dend opsatte sag at betiene imellum Herr raadmand || Seigneur Eggert Stochflet oc Maren \salige/ Jacob Dirichssens, || paa Seigneur Stochflettes veigne mødte i rette Monseigneur Balchenborg || oc fordrede sagen til dombs, hafde ellers ey wiidre udj retten || at jndgifue alleene refererede sig til forige jrettsettelsse oc || documenter, || Paa Maren Jacob Dirichssens veigne er ey nogen mødt eller efter || thrennde ganges paaraabelsse til sagen ladet suahre - || Endog velfornehme Maren salige Jacob Dirichssens iche noget eigendt||lig till hoedsagen, efter thvennde sehrdehles stefnemaal endu || hafuer suahred, oc det beviises at sidste stefnemaals thied || louglic er foregaaed, oc opsettelsen fra sidstleedne., 25., || Septembris till idaug endnu iche hafuer kunded formaae || sagens behøuelige tilsuahr, alligevel hun self paa Seigneur || Stochfletz beschikelsse af den = 3: May: 86: jndlader sig ordinaire || landslov oc rets brug, som hun der lader sig forstoe iche || at vere forklaret huorfor, j huor wel hun self schall hafue || skrefuen paa {...} same documente, at højesterettes || allernaadigste dom, er hende til allervnderdanigste schyldigste efter||komelsse anvist dend., 4., Martj: 86: sampt oc udj sterfboedt || dend 6: Martj: som de comitteredes paaschrift vnder egne hænder || testerer saa hun nochssom af same allernaadigste højesterettes||dom forklarlig forstoed, at hun eller arfuinger dennem iche kand || wndschylde joe at were vnder pretention for dene procehs?? || berrørende sig efter allerhøist bemelte højesterettes ||

oc allernaadigste confirmered kongelig oberhofrettes dom, naadigste afsagte, || dend., 7., Aprilis 85: som vdtyedelig giør hende denne processes adgang || wel beviist, af huilke allernaadigste oc høivigtige motiver, jeg || iche vnderstaar mig, efter Maren Jacob Dirichssens i rette gifne || skrift, der meehre kunde ansees til et vdflugtig ophold, || end sagens rette tilsuahr, dend endten at forfløtte eller || opholde, oc sagens grundige tilsuahr muglige fra hende iche || heller suahr schulle vere formedtelig, mens hermed efter || gemess af = TB: 16: oc 19: for retten kiender oc afsiger, det || aftbemelte Maren salige Jacob Dirichssens oc arfuinger, bør || med rette suahre de - 22 = laadpærlar, som for dum raadmand || salige Jacob Dirichssens haand oc zeigl er vdgifuen for, dend første || May., 1672., in natura oc vnder forseigling at hafue afmamet??, || efterdj det

f 27b

sluttede afkald, sehrdehles forklarer dend for||beholdenheed om jnterressen af de pærlar fra Michelj 1671: || oc till = 1te May: 1672: tilmed saa forstaaes det oc deraf at || dend salige mand, joe maa hafue vist wegten oc seedt perlerne || førend de blefue forseiglede, thj ellers throelig hafde hand || vell iche vdsteed haand oc zeigl derom, oc følgelig efterdj || de iche endnu ere lefuerede, tillige med mehre af dend || vnder vægemaal hafuende arf, vnder liige ret oc same || forseigling de blefue annamede, saa suahres de tilligge med || rendten deraf efter dend salige mands egen forskrifuelsse, fra || dend,, 1te = May,, 72,, til fylleste betahling skeer, nemlig af dennd || capital dedsem valeur eller døgtighed oc dend thiids priiss da annam||melssen skeede, eet laad skæfue pærlar da kunde endten kibe || eller selges for, huilket wel yderligere udj \hoed/ skiftebrefueds || {...} taxation, mulig nehrmest schulle were at fornehme || thj endten at føge Seigneur Stochhflets i rette gifne specification derofe || eller at lade fornehme om verdj paa det iche hafues eller frem||wiises, kand ey føges eller lade sig skike, oc efterdj det iche || er komen dertil at Maren salige Jacob Dirchsens efter dennd || allernaadigste confirmerede kongelige oberhofrettes doms naadigste || anleding, dene thvistighed udj mindelighed dennem imellum at || were needlagt, men herved aarsaget dene process oc forvoldet || dend udj omkostning, thj bør velbemelte Maren salige Jacob Dichsens || desem restitution med 12 rdr: at erstadte, som tillige med || alt forbemelte, wnder adfærd efter loven K:B. 2: bør || fornøjes, saafrembt iche dermed efter Christian 4: recesses: 2den bogss || 15: capt: 7: art: schall maa forholdes - ||

Anno 1686: dend 2. Octobris er retten bethiendt paa consumptions||contoret for Christiania store woldport, udj efterschreffne tvende || fornehme lougrettes borgeres ofuerverelssse nemlig Anders || Anderssen skomager oc Johan Anderssen, i een forefalden thvistigheed || jmellum Peder Thoersen i Christiania som citant oc visitererne || ved consumptionen Christen Christensen Østbye oc Olluf Sørenssen || efter derom Peder Thoersens wiidere schriftlig jndgifuende af || dend = 1te Octobris = 86,, ||

Peder Thoerdsen fremgaf ellers tvende consumptionszedeler dend 1te af || 30,, Septembris 86 dend anden af 1te Octobris same aar, begge lyedende i alt || paa = 12: tønder rug = || Peder Thoerdsen formeendte at efterdj hand hafuer angifued oc betalt || consumption af 12 tønder rug, hand da u=formeendt maa nyede sin || rug igien som for hannem i mølen er forseiglet oc seqvestreret af || bemelte visiterer, efterdj hand formehner ey

nogen we||dersleeb dermed at hafue begaaede, || Bethiendterne ville formeehne, at efterdj der i de 6., seke som blef || vdført om aftenen |: huilke schall vere de som ere forseiglede, der udj || schall were befunden, = 7: tønder rug, oc i de 5., seke, som blef wdført || om morgenen der udj schall iche were befunden - 5 tønder || at derved dend første angifuelssse schall were begaaed vndersleb?? - ||

\$ Dene thvistighed er forfahret udj mølen, oc der war dissse seke || tilsamen, een deehl af den forseiglede, oc een deehl af rugen saa||leedes medhandlet at dend befandtes wdslagen paa mølegulf||ed, oc som wj dend der alt wilde maahle, blef een gamel \maal/tønde || af møleren fremschaffet, dog brendt oc ??, om dene thønde || falt dene thvist at Herr obercomissarie fuldmegtig iche wilde || lade det maahle med dend tønde, oc Peder Thordssen formeendte || at efterdj det war maalt af visitererne med een gamel tønde || saa var det lige det same, det endnu med een gamel?? tønde blef maalt || Denne mislighed at forbiegaa, er det da beroed jndtill Kongelig Majestets || bestalter stadsmaahler Seigneur Christopher Thomesen, efter Monseigneur Peder || Christensens begiering tillige med hans vndermaahler Ahrne Ammundsen || oc med den ordin: nye maahl: opmaalte same rug, oc befandt || det i alt tilsamen = 12 tønder rug ere een schippund deriblandt || war = 7: seke som var forseiglede, deri var = 7 tønder oc í (1/2) setting rug, || oc i de 5: seke var = 5 tønder rug er 1 schippund oc í (1/2) setting - det er oc opmaalt || i de tvende danemends Anders Andersens oc Johan Andersen deris || ofuerverelssse \der ?? blef maalt/ samt fuldmegtigen, oc visitererne der de 7 tønder || blef maalt, derpaa eerbød de samptlige dennem at aflegge deris || bogeræed = || Monseigneur Peder Christensen tilspurdte laugretted om hand iche tilspurdte Peder || Thoerdsen i mølen om der iche i de 6: seke som blef wdført om aften oc an||gifuen for 6: tønder joe war 7 tønder rug, huortil mændene suahrede at || Peder Thoerdsen schall hafue suahred, om aftenen loed hand wdføre om || aftenen 6: seke, oc 5 om morgenen, huorudj var i alt 12 tønder || Peder Christensen tilspurte visitererne om de iche om aftenen forseiglede || same 6., seke: oc om de iche om morgenen derefter loed efterslaa?? same 6., seke rug, oc befandt det at were = 7: tønder som de ochssaa || udj: 7: seke: strax hensadte paa mølen oc forseiglede || huortil de suahrede joe, oc erbød dennem derpaa at fæste deris æd, || Monseigneur Peder Christensen producerede Christopher Thomesens maahle||zedel, daterit 2: Octobris 86, || Ydermehre tilspurdte Peder Christensen laugrettesmendene, om de iche || hafde hørt at hand spurde møleren ad, om dend rug i de 7: forseiglede || seke iche war dend same som Peder Thoerdsen nest afvigte 30., Septembris, || om aftenen udj: 6 seke til mølen hafde ladet føere || Mendene beretter at mølerens ord var

f 28a

saaledes, af de 6., seke som || blef vdført om aftenen, hafde \visitererne/
giort = 7., seke, som strax blef forseig||let, || Formoeder hand dermed noch
som hafuer bevist at Peder Thoerdssen dend 30., Septembris || hafuer
vdført 7 tønder rug som iche er angifuen for 6., oc derfor, || bør at liide,
efter consumptions forordning 2 artk: om maahlingens, || 1te post., Peder
Christensen beviiste oc med laugretted, at || hand hafde forbødet
mølleren, ey at lade rugen følge - || førend sagens wddrag - wiidere skriftlig
eller mundtlig || er iche fra nogen af parterne i rette gifuen - || Afsiiges
saaleedes - at efterdj Peder Thoerdssen bewiiser med hans tvende ||
zedeler at hafue betalt consumption af 12 tønder rug, oc det befindes ||
efter stadsmaahlerens oc wndermaalerens tilstand nu for retten || at der
iche er befunden meehre rug, end som 12: tønder ?? schippund, da || kand
wj iche eragte at hand nogen wndersleb imoed?? forordningen || {...}
hafuer begaaed, thj efter consumption forordningens allernaadigste ||
jndhold, maatte mand allervnderdanigst oc u=forgribelig efter ?? || at naar
Kongelig Mayestet eller andre i deris berettiigelse jndtet for||krenkis = at
der da ey heller nogen kand ansees i saa maade straffæddig || det er
forordningens klare ords eigentlighed, maatte wj allervnderdanigst ||
formeehne, , at {...} korn {...} lade formahle, forbruge eller ?? || {...},
førend consumptionen rigtig deraf || er betalt, ansees til brøde, nu er dette
iche befunden formaad || men beviist at consumptionen rigtig er betalt af
mehr och || iche mindre end angifuen, thj følger det der \paa/ {...} efter
for||ordningens allernaadigste medhold, at Peder Thoerdsen iche kand ||
hafve sin rug forbrudt, men at vere dend u=behindret følgagtig {...} || naar
oc huor paaesches - ||

f 28b

Anno = 1686., dend., 4., Octobris er retten til almindelig sageting
|| sampt restands oc thiendeschrifing betiendt paa Bonde thingstue ||
i Ascher sogn ofuerverende Kongelig Mayestets slodsfoget
Seigneur Christen Hansen sampt || efterschreffne laugrettesmend,
{...} \Rolf ??/, Thollef Hauger || Erich Aastad Halsteen Thvedter,
Mathis Berg, oc, Efvend Bierkaas ||

Kongelig Mayestets slodsfoeget loed publicere hans Exelense
høyedelbaarne Herr vice||stadtholders naadigste befahling, angaaende
Opsloe hospitals restands || udj forige forstanders salige Anders
Simonssenns thied, nu des || betahling til hans enke at afclarere, eller oc
ved lovens mand at || jndtahle det, oc detz forretning paa slet papier vden
nogen skrifue||penge alt wdsteedes, efterdj det er de fattiges penge
angaaende || daterit Christiania 18: Septembris 1686: || Kongelig

Mayestets foegedt fordrede denen udj rette som dene restands er || till salige Anders Simonsens enke schyldig, for retten mødte || da først Joen Jøung, som krefues af í (1/2) fiering salt for 4re aar || anno 80,, 81,, 82,, 83,, aarlig 1 rdr: hand wille meehne det at were || forschrefven thj der ey er gaaen meehre landschyld af same gaard || j?? til hospitalet end som í (1/2) fiering, det bevistes rig\tig/ med || fogdens jordebog oc skattemandtal at det ichon er í (1/2) fiering, oc mulig || derfor forschreffne jkon at schulle were 2 rdr: vedgaae fordringen || oc begierede dilation paa 14 dage saa wilde hand gjerne betahle || Jacob Arnestad foedres jligemaade af j (1/1) fiering salt for 4re aar, 4 dr: || hand mødte oc sagde at Peder Nielsen loy hafde betalt 3 aars || landschyld for hannem oc eet aars erbøed hand sig nu at suahre - || er forelagt 8te dages thied at skaffe dend beraabte rigtighed || derfor, oc saa frembt det iche faaes da er hand tilfunden || at betahle = 4 rdr: jnden í (1/2) maaned efter loven, || Peder Setter fordres = af j (1/1) fiering salt for anno 80 = 81,, 82,, 83,, 4 rdr: || thingalmuen beretter at hand hafuer vered fra gaarden Setter || i 2,, aar, oc er jndtet ejende, alleene arbejde om bøgden || for sin føede - efter dj hand iche møeder, beroer det till || neste thing, oc da at beviise huad rigtighed hand for fordende?? || 4 rdr: kand hafue - ||

Herr assessor weledle Knud Frandssen wed hans fuldmegtig Monseigneur Niels || Gabrielssen Windter, beviiste at hans prinsipal hafde med leensmandens stefnemaahl till nehrverende thing ladet jndstefne een stor || deehl debitorer udj Ascher sogn, efter jndgifne restands, daterit Oust || 16: Septembris 86,, oc derefter først fremraabt, Anders Pederssen || huusmand paa Gisle, mødte iche, oc almuen beretter at de iche || kand mindes der nogen hafuer weredt huusmand paa Gisle ejer || af det nafn, kiender hannem iche oc weed af hannem intet at sige, || Anders Mitimellum?? foedres = 2 £mark£ 20 s: mødte oc sagde at hafue || arbeidet noget derpaa, men dersom det iche maa kortes hannem i det || erbøed hand sig at betahle, Anders FUSDahl foedres,, 4 dr: 2 £mark£ 21 s: || mødte oc sagde at hafue til des betahling nedført kalk men maatte || iche blifue annamedt, oc kan derofuer i armoed, kalken ligger der || endnu lenge forderfuet oc til ingen nøtte, hafuer intet at || betahle med, fuldmegtigen beviiste med regnschabsbogen at der in || anno 73: 31: Decembris er der giort regenschab med hannem oc da er hand || blefven dene rest schyldig - kand iche tilfindes til betahling siden || gielden er saa gamel, oc hand til des clarering hafue bragt kalk frem, || Amund Helle paa Wojen Saug, berettes at hand iche hafuer veret her || i sognet i 8te aar, oc veed iche endten hand er lefvendes eller død || Christopher Giellum paa Gisle, foedres 4 dr: 2 £mark£ 20 s: mødte oc wedstoed || gielden, er forelagt at betahle halffparten i høst oc halffparten til ?? || Erich Haugstad foedres 1 £mark£

mødte iche, er forelagt at betahle - || Erich Erichssrud foedres 5 £mark£ 6 s: mødte negter gielden, bevistes med re||genschabsbogen Anno 74,, er afreignet, hand ejer intet almuen beretter || hand betler til brød, oc er ofuer = 70,, aar gamel,, || Erich Stoker svensche, foedres = 2 £mark£ 8 s: er ey her i bøgden - ||

f 29a

Gulbrand Gisle fordres = 38 dr: 3 £mark£ 10 s:, mødte oc sagde at Herr || assessor for sexten aar siden tog fra hannem alt det hand ejede oc || hafde som almuen med hannem berettede at vere sandferdig, || huormed hand formeendte ald dene giæld at were betalt, oc ej || pligtig at suahre viidere - ||

Guttorm Soelbergs enke fordres,, 13 dr: 1 £mark£ 8 s: mødte oc sagde at hendes boe || oc bøeling for = 14,, eller 15,, aar siden, blef hende gandsche fratagen || hun er ofuer 70,, aar, betler sit brød = ||

Hans Berrig fordres: 26 dr: 1 £mark£ 12 s: beviistes med regenschabsbogen - || mødte sagde hand derpaa hafde betalt, 9?? tylter bielker, oc 3 dr: for || tylten, er funden til regenschab med Herr assessor, oc resten || forelagt at betahle det hand da med rette schyldig blifuer, ||

Hendrich Vindelsdahl fordres for j (1) hest, 7 dr: mødte oc negter gielden || ved æd, Hans Billingstad proufuer med hannem at hand fik iche nogen || hest, mens hans broder bekom dend, nu er broderen død oc enken || ejer jndtet, huorfore eragtes Herr assessor søger sig betahle hannem enken, ||

Hans Madsen paa Gisle fordres 4 dr: 1 £mark£ 12 s: er iche her i sognedt, ||

Jens Berrig fordres,, 21 dr: 2£mark£ 12 s: mødte oc sagde hans formand som || var dene giæld schyldig, hans boe blef optagen udj alt af Kongens || foget, oc hun var jndtet ejende til nogen giøldsbetahling, Nu || er dene Jenss hoes hans moder oc Herr assessor self hafuer optaget || ald hendes boe oc boelig, saa de nu intet ejer, oc formehner || for dette krauf at forschaanes, ||

Jens Thollefsen fordres 7 dr: 21 s: mødte iche, Joen Guj jligemaader || Laurids Sifuerstad paa Hviile?? fordres = 26 dr: mødte oc fremgaf || sit jndleg, efterdj der eengang for 12,, aar siden er holden || skifte efter hans formand, oc da er ald boed til schyld oc giæld || optaged, oc hand alt siden hafe vered i Kongelig Mayestets thieniste,, saa kand || iche eragtes at hand dene søgning bør betahle, ||

Larss paa Bonne ejer fordres for 18 dr: 3 £mark£ dene giæld beviistes med || regenschabsbogen i rette at were sig tildragen,, 64,, 65,, da || efterdj det er ofuer dend thied recessen tilsteder giæld maa || søges kand dend derfor ej heller tilfindes at betahle, ||

Lars Guldbrandsen Fielken fordres: 4 dr: 3 £mark£ mødte oc sagde sig der||imoed at hafue gienreigning, funden til reigning oc hand med || rette schyldig blifuer, at betahle, ||

Olluf Hvalstad, fordres, 5 dr: 1 £mark£ 23 s: mødte oc wedstoed gielden er || forelagt at betahle ||

Olluf Billingstad, mødte iche, er sødat, ||

Poul Hofstads enke fordres = 42 rdr; 1 £mark£ 1 s: møte iche almuen || beretter hun thigger ||

Peder huusmand paa Næsøen fordres,, 28 dr: 3 £mark£ 1 s: mødte, oc sagde || sig derimoed at hafue gienreigning begierede dilation till || neste thing, huorved det oc forblifuer - ||

Peder Knudsen Digerud krefues = 1 £mark£ 12 s: negter det gandsche ||

Peder Svendssen skomager, 1 £mark£ 16 s: er dragon i Lier ||

Svend Jensen Gissle fordres 8 dr: 2 £mark£ 4 s: hand fragaar ey at were || dene fordring schyldig, men forklarer at hand hafuer betalt dend || med kalk for = 12 aar siden, oc dend kalk som hand enda hafde || meehre end til sin giøldsbehaling, det maatte hand iche faa || lefueret, men dend miste hand dog alligevel, efterdj denne || sag schall were af dend beschaffenhed som Lars Østenstad med hannem || bekrefter da kand hand i saa maade iche findes til behaling || wden special forklaring, ||

Thorbjøn Billingstad hos Thorkild Næs fordres 14 dr: 20 s: mødte iche || Thorkild Næs mødte oc suahrede paa hans veigne at Herr assessor || hafuer tho gange giort hannem boessliden??, saa hand nu indtet ejer || er ved: 70 aar een krøbling, oc blifuer gifuen føden for Guds || skyld - efterdj hand 2: gange er giort boessliden??, saa kand || for denne sinde ey noget der vdj denne sinde kiendess - ||

Kongelig Mayestets foegedt fordrede dend sag igien udj rette efter sidste || opsettelse fra dend,, 26,, Julj = nestleden jmellum hannem och ||

Christen Jensen angaaende hans lejermaalsbøder, eschede dennd || till doms, Christen Jensen mødte udj retten oc sagde || sig at hafue jndgifuen til hans excellense Herr vicesadtholder || hans vnderdanigste suplication om nogen forlindriing med bøderne || i henseende til hanslogethieniste?? for soldat, saa oc hos alde || begierede hannem endnu nogen thied kunde forvndes opsettelse || jndtil hand erholder suahr paa hans suplication det beroer derved ||

kierkevergerne till Ascher Peder Fudahl oc Mads Soelstad || fordrer dend sag igien udj rette imellum dennem paa dend eene oc || Store Gudims besiddere, angaaende 4 lispund salt landschyld der || same steds fordres, oc færdte efterschreffne prov., || Laurids Østenstad fød oc opwoxen her i sognedt siger sig ofuer || 80,, aar gamel, opfød paa Østeren Nestegaard wed Guddim || hand beretter saaleder at wnder Guj ejer war een || jordaas kaldes Hesteberg som brugtes wnder Store Guj i hans || opwexst, samme støke mark, blef een forlofnedt wed || nafn Svend skreder, at bogge sig een huusmandsstue paa oc || det af Anders Store Guj der boede hand i een \10/ 12 aars thied || saa kom pæsten oc hand døde, hans koene blef saa gift jnd || i Bærum til een mand ved nafn Halfuor Løche, Saa kom Svend || skreders stifsøn oc hand tog denne plads Hesteberg, sehrdehles || i børsel hos da kierkeverger Thorre Hanewold, oc alt siden || dend thied hafuer hand iche wist andet end denne plads joe hafver || gifuen landschyld for sig self til kierken, oc nu er det sadt || i skyld for j (1) fiering, huoraf det oc for een fuld ødegaard || skatter oc suahrer - oc det er det Anne Hesteberg som nu || thvistes om, oc forklarer at her i sognet er iche nogen anden || plads som kaldes Hesteberg, wden dene som er oprød af Store Guj || ejer, huilket oc thingalmuen med hannem bekrefter, hand || forklarer end?? oc saa hans proufning saa wdførlig, at det || er de same 4,, lispund i Store Guj som Hesteberg er rødet || af oc nu er forhojet til 5 lispund \oc/ een part kalder det || Hesleberg oc een dehl,, Hesteberg, mens i skattemandtallene || kaldes det Hesleberg - Herpaa erbød hand sig at fæste æd, || Niels Oelsen tilholdende paa Hvalstad, fød paa Koyen som er nestegaard || ved Hesleberg, hand siger sig ofuer 80,, aar hand forklarer || denne beschaffenhed saaleedes lige i alt som Lars Østenstad || hærneed oc omwundet hafuer - oc erbød derpaa at fæste æd || det bevistes ydermeere af Kongelig Mayestets slodsfoegedt med hans jordebog || oc foegderies matricul, at kierken ey følger nogen landschyld || i Store Guj, men følger ald dend ødegaard Hesteberg || alleene som schylder oc skatter af,, 5 lispund salt,, || kierkevergerne wilde derved formeehne efterdj de Store || Guj besiddere nu saaleedes bewiiser at Hesteberg der er op||rødet af Guj ejer, er det samme landschyld som fordres || af Store Guj, oc fordj iche kand suahre wden een landschyld || oc schall Guj suahre landschyld saa

bøhr Hesteberg lige der || wnder igien, oc om det iche kand kome dertil, da || kand der {...} \suahres/ de 4 lispund salt {...} Guddim || iche suahres, om alt dette war Peder FUSDahl paa || samptliges weigne thingswidne begierende - ||

Kongelig Mayestets foegedt hafde med leenssmands stefnemaahl ladet stefne || Hendrich Windelsdahl for resterende skatter af í (1/2) schippund udj || Windelsdahl, hand nogle aar nemlig,, 82,, 83,, 84,, oc 85,, hafuer || brugt oc iche skattet af, det er tildraget sig saaleedess, || at i de jordebøger oc mandtadle slodsfogden wed antrædelssen || til foegderied er blefuen lefueret er gaarden ichon befundenns || for eet half schippund salt, oc det af hans bøsselzedel dog || fornehmes {...} at gaarden er bøgt for eet schippund oc det || schall were gaardens rette schyld, i landtallet, for een halfgaard || bereignes i alt for alle aaringerne = 8 rdr: 1 £mark£ = || Foegden formeendte oc at hand for slig hans fordølgelse bøhr || bøede till Hans Kongelige Mayestets paafølgende zigt, || Herimoed oc til sagen at suahre mødte Hendrich Windelsdahl || kunde iche negte det joe i alle maader war saaleedes, det || war hans eenfoldig forseelsse begierede at forschaanes for zigten || efterdj det war hans forseelse oc hand iche forstoed bedre, || Efterdj Hendrich Wndelsdahl iche \kand/ fragaae denne hans forseelse || da er hand pligtig de fordrende rettigheder afsenner || halfue schippund, at betahle, huilket i alt beteignes till || 8te rdr:, 1 £mark£ huilket alt jnden half maanedes daug bøhr || betahles wider?? adfærd efter lowen \NB/ med sampt dend paa||følgende zigt efter L:L:B: Ite, nemlig 8te ort: oc 13 £mark£ sødf ||

f 30a

Amund tilholdende paa Soelstad, stefnt af Kongelig Mayestets foeget for || slagssmaal med Erich Wiidsteen, mødte iche, leensmanden beret||ter at hand hafr stefnt hannem, hand er tilfunden at bøede thing??|| bøeder = 1 £mark£ sødf - ||

Poull Østeren er wed leenssmands stefnemaahl jndkaldet for || leiermaal for thiden med hans hustrue, mødte oc wedgik || at hafue stoed skrift derfor, hand er tilfunden at bøede || sig self oc hans hustrue = 9 ort,, ||

Anno = 1686,, dennd = 6,, Octobris er retten till aldmindelig restands oc sage||thing, sampt thiendens angifuelsse holden oc bethiendt paa Hauge udj || Øster Bærum ofuerverende Kongelig

Mayestets slodsfogedt Seigneur Christen Hanssen ||
 bundeleensmendene, oc efterschreffne laugrettesmænd nemlig, ||
 Svend Wold, Jenss Graf, Michel Fosssum, Gunder Nadderud, ||
 Jørgen Haug, oc Jørgen Eeg - ||

Kongelige Mayestets foegedt loed forkynde hans excellense
 højædelbaarne Herr?? || vicedstadtholders naadigste befahling angaaende
 restandsen ved Opsloe || hospital ligeleedes som paa Bonde thingstue i
 Ascher sogn daterit 18., || Septembris 1686 = ||

Anders Oelssen Moe borger oc handelsmand udj Christiania ladet
 thinglyese || hans skiøde oc kiøbebrief paa Hasslum Ekred,?? liggende
 wed Hasslum || kierke i Øster Bærum schylder aarlig eet halfpund meel
 eller malt?? || mod bøksel samt ald desem tilliggende hærighed efter
 skiødets or||dinarie stiill?? oc medfø, wdsteed af Olluf Ollufsen Hof oc
 Michel Oelsen || Hof, daterit Christiania dend., 16., Aprilis., anno 86., till
 witterligheed || wnderschreffne af Haagen Oelsen oc Christen Poulssen, ||

Ahrne Johanssen Hauger ladet thingliusse hans skiøde oc kiøbebrief paa
 hans || gaard Hauger schylder aarlig., 2 schippund salt med bøksel ofuer
 ald gaarden || samt foernød??, oc ald gaardsens tilliggende hærighed
 efter || skiødets ordinarie stiil oc medfø wnderschreffne af Maren Jacob
 Dirich||senns oc hendes søn Laurids Rot, daterit dennd., 16., July., 1686 =
 ||

Siffuer Ahrnessen Wolder lader thingliusse hans skiøde oc kiøbebrief || af
Herr assessor Knud Frandsen wdsteed paa hans paaboende gaard ||
 Wolder beliggende udj Øster Bærum schylder aarlig femten || lispund salt
 med bøksel med samt dervnder liiggende tvende || skoufstøker Dyfuerud
 oc Harraldzrud, af huer een half rdr: || aarlig landschylld ligerviis med
 bøksel oc herligheed, efter skiødets medfø || oc ordinarie stiill, daterit 2.,
Septembris 86., af Hans Nielsen oc Laurids
 Jacobsen ?? ||

f 30b Welfornehme matrone Anniken Kreftings wed Bæruns Jern||werk lader
 thingliuse, Ahrne Johansen Hougers vdstede obligation || oc
 pandteforskrifning for eethundrede oc halftredsinds tiufve || rdler:
 huorfore hand i pandtsetter sin beboende gaard Houger || ligemed same ret

efter skiødetz formeld saasom hand efter || skiøde dend self beretiget er, jndtil capitalen med sin || tilbørlig rendte 6., procento, skadesløes worder betalt || daterit Berums Jernverk, dend., 14., Augusty 1686., ||

Jligemaader lader Madame Krefting, thingliusse, Peder Ass||biørnsen Bergers wdsteede obligation paa eet hundrede rdr: med || sampt pandteforskrifvelse der vdinden forsehrer hende hans || eigende gaard Berger i Wester Bærum schylder aarlig 15., || lispund mehl med bøxsel, jndtil bemeldte capital worder || betalt som jnden fiire aars forløb fra \??/ dato: med wedbørlig || rendte aarlig, skadesl??s worder betalt., daterit 20., February 1686., ||

Nordbye i Øster Bærum fordres af Opsloe hospital forstanderis || efterlefuersche resterende landschyld af j (1) fiering salt for anno || 80., 81., 82., 83., aarlig = 1 rdr:, er 4 rdr: som nu paa thinget || till Kongelig Mayestets foegedt wed lensmand Hans Øfveland blef betalt || oc derfor gifuen fogdens qvite: ||

Helge Semb bundeleenssmand udj Ascher Sogn mødte for retten || oc beklagede sig ofuer Poul Stafuer, Olluf Bierke, oc Guld||brand Aas med fleere i Wæster Bærum som hand angif||uer at schall hafue jndfalden udj Sehms tilliggende skouf || oc dend jlde forhuggen oc wdhuggen een andeehl saugtømer || huoraf Helge self hafuer ladet., \??/ 7., ad., 8te tylter, som || hand formeendte burdte were hannem sagesløes hiemfalden || oc begierede at freedliuse hans gaards skouf med dend, || adwarsel derhos at dersom sig nogen herefter schulle || tilfordriste derudj at hugge eller hugge lade, de || da schulle worde tiltalt med lov oc ret, til hans || skadeserstadtning, oc hugstens forbryedelse, det || were sig huad det were kunde endten smaadt eller || stort, huorefter hand war thingswidne begierende, ||

For retten fremstillede sig Monseigneur Claus Alland til forordned || procurat oc udj Ckristiania oc fremgaf een rigens stefning || huorved Cathrine salige Peder Borges lader stefne Seigneur Frands || Berendsen for gield., 50 rdr: stefningen daterit 15., Septembris 86: || Dernest fremgaf hendes reigning paastemplet papier huoraf || kraufuedt sig reiser, daterit 11: January 1686 = || Fremgaf hans fuldmagt daterit 5: Octobris., 1686., || Paa Seigneur Frands Bærendsens veigne mødte udj rette bundeleenssmand || i Wester Bærum Ahrne Hauger, oc lyste Seigneur Berendsens || louglige

forfald, at hans kieriste er heel suag derfor || ey kand kome fra hende, begierede med sagen maatte || beroe til neste thing, forinden vilde hand thale med citant||inden self,, || Monsigneur Alan derimoed protesterede at hand paa principalindens veigne || wel wille consentere dend dilation Seigneur Frands Berendsens || begierer, dog at hand jnden 6 wger maa faa dom i sagen || formoedede ellers af Seigneur Berendsens wndschyldig eller forfald || ey loughlig kunde ansees, - || Denne sag optages till neste thing, oc dersom det iche forinden || i mindeliig vorder betalt eller afreignedt, da wille Seigneur || Frands Berendsen behage til same thing at producere || huad som endten paa dette krauf kand hafues til g{...}||ning af beviis oc sagens loughlige tilsuahr, huor da || nest Guds hielp schall worde kiendt udj sagen det || lov oc rett meedfører - ||

f 31a

Dend sag jmellum Peder Soelj oc Axsell Gietum samt hans || broder er nu igien foretagen = || begge parter mødte tilstede for retten, oc hafde ey noget || skriftlig wiidere end tilforn at jndgifue, || proufuene mødte udj rette, oc efter ædens betydelig oplæs||ning, aflagde deris æd paa deris proufning, || Axselle \oc Oluff/ Giedtum blef nogle gange tilspurd om de?? sig kunde || laugverge efter {...}leggesse af retten tilforn, eller om || de mundelig wilde jndstaae Peder Soelj hans skade - || huilket de iche wilde endten forlige sig eller heller kunde || faa nogen til af heele almuen der med dennem wilde suærge?? || paa deris laugwergesle - || Herom afsiges at efterdj det betydelig paasiges Axsell Giedtum || at schall hafue giort dene u=føren oc ofuerlast som {...} hand || derfor søggifues \for/ fuldkommelig, oc hand iche self fragaae joe || at hafue weredt med Peder \Soelj/ i broen wed Lysager huilket || alt lader sig ansee af Axsels eged skriftlige jndleg, samt || de færdte prouf, at denne sag joe i saa maader derved || komer ofuer eens med Peder \Soelies/ angifuelsse, af huilke || aarsager oc serdehles efterdj Axsell Gietum eller hans || broder dennem iche efter lang thieds foreleggelse af retten || endnu hafuer kundet laugwærgesle efter lowen, da til||findes Axsell hermed efter \lands/lowen at jndstaa Peder || Soelj for hans frarannede gods paa een alfarewey, oc for || {...} \dend/ uføren ofuerlast oc skade, derfor i alt 7 rdr: oc || till Kongelig Mayestet 8te ort: oc 13 £mark£ sølf efter AB: 17: huilket alt || jnden halfmaanedz daug \?? laug ey ?? / bñr were betalt, eller oc det || vnder adfærd efter lowen at schall man wdsøges || oc paa det hand iche alleene i alt schall suahre dettes fyllest||giørgesle med sin egen skade, da bñr hans broder som med hannem war || dertil at wdreede saawidt de self imellum kand forenes || eller kiendes schyldige i sagen til, eller oc, om ej skeer || da at hafue sin loughlige tiltahle til broderen derfor, som || hand wed lands low oc rett thienligst eragter, ||

Anno = 1686., dennd = 11 = Octobr^{is} er retten till almindelig skatte || oc sageting sampt thienndenns angifuelssse, bethiendt paa Agger || hærreds thing udj efterschrefne laugrettesmands, ofuerver??e || nemlig Laurids Frogner, Halfuor Grimelund, Christen Refstad || Olluf Ørager, Botolf Soeng, Anders Frøen, Jochum Skoyen, Thoere || Vlleren, Thosten Hof, Olluf Frogner, Haagen Frøen oc Elias Gudstad || sampt Kongelig Mayestets foegedt Seigneur Christen Hansen, sampt bundeleenssmanden || Hanss Nielsen Bestum oc meechnige thingsøgte almue fleere?? ||

Kongelig Mayestets welbetroede slodsfoeget loed for retten fremføre || en fange wed nafn Kittel Asemudssen??, antastedt af fogden Coroel||ius?? hands thienner Peder Poulsen, jmelum Bryggen oc Harstuen udj || Hakedahlen hos een mand wed nafn Peder Mogensen huor hand war ey mødt || derfra schulle hand efter Hanss Thorkildsens begier west paa skoufven || paa et biørneleje, at søge efter den, hafde weret der efter same || biørn 2., netter tilforne oc opsadt leed efter ham, men jndtet fand || derefter blev hand ført derfra af same thienner Peder Poulsen hiid || ind i Aggers hærredt til dend gaard Thonssen; huorfra hand widere || blef henaført till leensmanden Hans Nielsen Bæstum, huor hand || nu udj halftredie vge hafuer hensiddet, || hanss egen bekiendelsse er saaleedes, beretter at were fød || i Thellemarken i Winge sogn paa en gaard nafnlig Rauland || hans sødschindebarn Halfuor boer derpaa same gaard endnu || hand hafuer nu weret derfra paa een 20., aars thied, och || jmidlerthied hafuer hand weret som efterfølgger ||

begaf sig først derfra |: dog forwden pass oc rigtighed |: men af huad aarsag || bekiender hand iche, alleene siger ey noget ondt at hafue giort, och || kom saa her jnd till Aggers hærredt, kom jmidlerthied i loughighed || med capt: Olluf Ellingssen da slodscapitain oc skiøed for ham udj., 2., || eller 3 aar jmedens gik til alters i byen, om sommeren || skiøed hand iche meget for captainen men da arbeidede hand i Sørkedahlen || for Guldbland Stubberud, Olluf Soelberg: Olluf Pindslj, oc Lars Lehst || reisde saa paa sin egen haand oc hafde med sig et qvindfolk herfra || Aggers sogn een mands datter nafnlig Olluf Løren, oc foer saa till || Thrundhiem begge, der loed hand sig werbe af captainen Olluf Krabe || blef forskoket derfra med eet skib kaldtes Romsdalshiorten || oc til Kiøbenhafn, war saa wnder millitien i en 3., aars thied - || jmidlerthied blef fangen for Lund i Skaane wnder gen: Asche||berg blef derfra ført til Stokholm, blef der thvunget i thieniste || wnder de svensche, oc saa omsider førdt til Straalsund, Wolgost || oc de steder, ad Stetin, Wismar oc fleere steds Rømbte saa fra ||

f 31b

de svensche i Wismar \oc/ kom till Lubek: der blef hand \thvungen/ vnder || de luneburgsche werfuere, var i Luneburg,, 3,, aar, der blef || hand saa med fleere casseret, reisde derfra oc ad Hamburg || der kom hand paa een hamborgerkrejert som schulle gaa paa || Bergen, Same krejert forulykedes west vnder Jydland || der kom hand i land ved Klidtmøle, reisde saa jgienem || Jydland omsider kom til Furebye, der kom hand paa een nordsh || skude hafde hieme i Riisøer, oc foer med dend hiid op till || Norge, kom i land wester wed Lillesand reiste saa alt ofuer || land alt her jnd till Aggers hærred, som nu er 4re aar sieden || oc alt jmens hafuer hand weret her i hærrededt om windteren || opholt sig hos finderne paa skoufuene, oc om sommeren skudt med || een børsse fugl oc ferschmad, som hand hafuer solt til hans || føde oc ophold iblandt almuen huor hand thorde ydtre sig frem || hafuer iche weret till alters paa femte aar, da comunicere||de hand sidst i Luneborg = war ey oft formaa til wiidere || bekiendelsse eller forklaring - || Kongelig Mayestets slodsfoegedt sadte udj rette oc formeendte at hand som || een løsgienger efter Kongelig Mayestets allernaadigste forordninger och || højøfrigheds befahlinger burdte straffes udj jern till || arbejde huor oc paa huad steder dend høje øfrighed det naadigst || maa behage = || Efter huilken forberødte leiglighed sagens tilstand och || Kittel Ossmundsens egen bekiendelsse, da dømmer Christian 4 = || recesses = 21 = capt: sampt kongelige forordninger oc dennd || høje øfrigheds befahlinger at alle oc eenhuer som paagriber || af saadan beschaffenheed schall were pligtige udj jern at arbejde aar oc maaneder eftersom forseelsse er till, || thj tilfindes hand for saadan u=christelige oc forargelige || lefndt hand {nogle?? aar} hafuer saaleedes forseedt sig, || derfor at arbejde udj jern i 4re aar, som er efter hans || tilstaaelsse hand hafuer haft leediggang her udj Aggers || hærredt oc om hand till des fuldbyrdigelsse efter || recessens allernaadigste {...} \anledning?/? schall forefindes till Kiøbenhafn || eller hand iligemaade paa andre steder denne woris kiendelse || schall prestere till efterkomelsse, det endtstilles aller||wnderdanigst dend {naadigste} høje øfrighed till = \?/? dispensation || oc naadigste behoug, efter oc der om naadigst wdgagne befahl||ing af dend,, 10 = Novembris 1683 = som ydermeehre gifuer || wdførligere anledning i desen tilfædden - || same persohn war ellers jndtet ejende wden det || hand stoed oc gik i - een gammel børsse hafde hand der hand blef || tagen, dennd er hos leensmanden, for dend vnderholdning || hand hiid jndtill nødt haffuer - ||

f 32a

Kongelig Mayestets foegedt loed forkynde weledle oc welbemelte Herr landcommisarie || Merkers gunstige messive angaaende de deputerede i rendtecame||redt deris befahling om nogen wndersleb wed Kongelig Mayestet eller det be||neficerede gods wed mageschifte eller i andre kand were passeret || da derom sig at erkyndige, daterit 18: Septembris 1686 =

|| Huorefter oc almuen blef tilspurt om nogen i des maade wiste noget || de da derom wilde gifue deris wnderreting, eller huad som de || kand blifue witterligee da det fremdehles at forklare || eftersom alt saadandt maa were passeret ~~f~~rend hans antreed || til bethimigen - || Meehnige almue suahrede de endnu jndtet derom kunde were || erinderlige - ||

Hans excellence Herr vicestadtholders naadigste befahling om Opsloe hospitals || restands som paa thingene i Ascher oc Bærum nestleden forkyndt || blef her iligemaade publiceret, daterit 18., Septembris 1686 sampt || oc restandsen opleest,, ||

Forige byefoegedt i Christiania sallige Christen Christensens enke børn och || arfuinger loed publicere schriftlig arf oc gields fragaaelsse || at eenhuer som der noget hafuer at fordre, kand sig derefter || wide at rette, daterit Christiania 21 = Septembris 1686 = ||

Herr estatz oc justitzraad sampt Norges riiges justitiarius weledle || oc welbemelte Christian Lund hanss wdsteede skiøde paa 5 fiering || thunge blandingsmehl med bœssel til odel oc eiendom afhendt || till Jens Karstensen oc hans arfuinger, som fornøjelig || er betalt, oc naar same gaard igien schulle afhandles || da Herr justitiaryus Lund oc arfuinger at tilbyedes fremfor || nogen anden wdgifuen wnder hans egen haand oc zignet || sampt Madam: Lunds egen haand oc zignette daterit dend || ,, 21 = Octobris = anno = 1686 = ||

Madam Maren Jacob Direchssenns wed hendes thiener Gudmund || Knudssen loed i retten jndgifue en hojanseelig riigens || stefning wdtagen ofuer hendes landbuende Jens Bredtvet || for den halfue gaards besiddelse jmod hendes opsigelsse || stefningen daterit 30 = Augusty anno 1686 = || Forkyndelsen findes paaschrefuet at were louglig - || dernest jndgaf hendes skriftlige jndleeg daterit Bredtvedt || dend = 11 = Octobris 86 = || Herimoed oc till sagen at suahre mødte udj rette Jenss Bredtvedt || oc jndgaf hans skriftlige jndleeg, oc tilsuahr, i sagen || daterit Bredtvedt 11 = Octobris 1686 = || Fuldmegtigen derefter fremviiste udj i retten nogle || penge som schulle vere hans første bœssel, til giengifuelse || pengene blef eftertalt oc befandtest nu = 8 rdr: = || Jens Bredtvedt blef tilspurt om hand same penge wilde || wdtagge oc fraviige gaarden, huorudj hand sig wndschyldede || først formeedelst hand weed sig ingen anden raad til huusværelse || oc sehrlig fordj hand af 3 fieringer som er dend halfue pant i

|| gaarden hafuer gifuedt i første b~~ø~~ssel til sallige Jacob Direchssen || 55 rdr: oc 2 rdr: for een st~~ø~~lehuud, som tilanstundende || market blifuer 8te aar siden - || Efter de jndstefndte proufues forhen gjorde forklaring oc detz oplæsning for dennem dernest ædens betydelses forelæsning || oc paamindelse om æden oc sandhedz wedkomelsse, aflagde || de prov begge deris bogeræd bestandig udj det forige, || wiidere skriftlig blef iche fra endten parter || i rette gifuen - || Derom afsiiges saaleedes, at efterdj de f~~ø~~rde prouf oc || widners tilstand, som forklarer denne sags beschaffenhed || anderleedes, end Norges lov wnderschedtliche steder || befahler i slige tilfæde med b~~ø~~sselens tilbyedelse ||

f 32b schall omgaaes oc forholdes, thi af des aarsage, louggemæss || kand wj iche eragte Jens Bredtvedt b~~ø~~hr hafue hans || fæste forbrudt, mens dend at nyede oc beholde || efter \hans/ derpaa ihandehafvende b~~ø~~sselzedels tilhold || for brug oc besiddelse, aldt jmedens hand efter lowen || oc Kongelig allernaadigste forordninger sig skiker oc forholder. ||

Hanss hæderlighed Herr Carl K~~ø~~k fordrede dend sag udj rette || som jmellum hannem oc Maren Jacob Direchssens forleeden || 22., Septembris paa aastæden Hoesle war i rette stefndt || oc da efter widnernes f~~ø~~erelse oc stedens ~~ø~~yensiunlig || erfahrung blef forflødt till dette thing, Herr Carls jndleeg || Paa Maren Jacob Dirichsens veigne mødte hendes thiener Gudmund Knudsen, oc hafde ey noget skriftligt at jndgifue || alleniste efter opsettelsen will forwendte rettes || kiendelse, || wiidere er iche endten mundtlig eller || skriftlig produceret - || Efterdj Madame Tollers wed hendes skriftlige jndsigelse, beraabe || sig paa prov at f~~ø~~ere jligemaader udj dene sag, da optages || sagen af des aarsage till dend 15 = Novembris f~~ø~~rstkomende || at da eenhuer till dend thied ville f~~ø~~ere alt det som sagen || kand vedkome oc de eragter sig thiemlig, paa det der || eengang maa geraade endelighed i dene thvist, wden || lenger ophold eller jndvending - ||

Kongelig Mayestests slodsfoegedt Seigneur Christen Hansen beviiste med lensmanden || at hafue skriftlig ladet stefne Anders Hansen braadsnedler || boende paa Grønland formedelst hand sig tilholder som et ki~~ø~~b || det huus hand iboer ki~~ø~~bt af sallige byefogden Christen Christenssen: || Anders Hansen mødte udj rette oc hafde ey noget skriftlig at || jndgifue alleene forssschied sig til hans ki~~ø~~bebref, som || hand nu ey medhafde = oc formeendte hand det derefter || burdte nyede wden wiidere mollest., || Seigneur Christen Hanssen beviiste med byefogdens pandteforschifuelser

at vere || berettiget ald hans ejende middel af kiøbstedes gods formue || oc løse jndtil hans gields betaling, oc fordj iche || kunde vere megtig dette huus som reignes for løse || at afhænde ald dend stund hans pandt stoed hannem u=||betalt,, || Herom afsiiges saaleedes at efterdj det beviisses Seigneur Christen || Hanssens pandteforsichring er thingliust dend 8., July: 1678. || oc Hans Andersenns kiøbebrief af sallige byefogden vdsteed || som nu i retten copielig fremviises, først at vere thing||liust dend,, 30. Novembris derefter in anno 1685 = huor det || oc strax af forberøte aarsager er protesteret, thj følger || det derpaa at Seigneur Christen Hanssen udj same huus som || byefogden til Anders Hanssen hafuer afhændt bør fornehmlig?? || at vere prioriteret, thj det thingliuste pandt som andre || war beboefuedt, kunde iche imoed lowen Kiøbe Bolchen 20: afhendet || før den det loughlig jgien var jndfrelst, saa forklare || oc loven at saadanne ubewiisslige kiøbere forgiufues || kiøb - ||

Kongelig Mayestets foegedt begierede vnderretning om hospitalets || restands som tilforn blefuen opløst befahling om, først || krefves af een saug i Munkehousfuen for anno 78: 79: 80: 81: || 82: 83: ad,, 6 rdr: = 36 rdr: ||

for retten fremkom Niels Paasche oc beretter at i 20., aars || thied hand **f 33a**
kand mindes tilbage, da hafuer der iche weret skaaren || paa same saug, || Christopher Gudmundsen i Gamelbyen ofver 50 aar,, beretter at hand war || dend sidste som skar paa same saug, oc det er vel 20 aar siden || oc alt siden dend thied hafuer dend veret øde, || det same tilstaar Guldbland Hansen som hafr skaaren derpaa 7 aar foren || Christopher, oc Gevold Halstensen beretter at det er vel 20., || aar siden dend blef brugt, || af tvende fishedamer paa hospitalens {...} store eng malt í (1/2) schippund || rester for,, anno 78??: 79: 80: 81: 82: 83: aarlig,, 3 dr: = 18 dr: = || ofven jndførde gamle mand beretter at der ligger vel nogle || gamle jgiengroede dame, de ere iche thienelige, men det || beste kunde dues til war at kaste dem gandsche igien, som dog || med stor bekostning wilde skee, ||

Angaaende thomtelejen af Niels Bertolsens thombt som fordres for || anno 81: 82, 83: ad í (1/2) dr: derom wistes ingen wdførlig vnderretning || men beroer till neste thing, ||

Ahrne Grefssen wed leenssmands stefnemaahl hafde ladet jndstefne Lars || Pedersen Helssedt for u=loughlig medfart i hans paaeiende gaards ||

skouf, threers needfelding oc barks afflaaelsse, || stefningzedelen er efter foegdens anordning louglig forfuldt || oc forklarede det at Hans Diisen oc Amud Grefsen med vare || oc besigtede denne skade - som Ahrne klager ofuer || oc den skade som er befunden i Amund Grefsens skouf dertil ere || vidne Hans Bæstum oc Hans Diisen = || Ahrne fremførde sine widne, først Christen Haagensen Bake proufuer || at i somer for Sante Hansdag da war hand oc Haagen Bejer oppe i || Marjalds-vandet at floede thømer for lundid??, da ved Breke || dennem saa dj at Lars Kielsaas kom roendes med sine 3 folk, med || 2 flaader de war begge ladde med bark, om natten kl: ved || 11: da spurde \de/ ham huor hand hafde faaed dend, suahrede hand || at vere velkommen dertil, de sagde det faar du at finde naar || ejermendene spørger derefter, sagde saa hand hafde faaed || den i Sande skoufven, oc det med Anne Sandes forlof, Dagen || derefter kom Christen oc Thorger Mortensen som er hos Lund, til || Sande, oc spurde hende om hun hafde gifuet Lars forlof || at flaa bark ved stranden, det negtede hun ey at hafue || tilsted, men sagde det var løgn, || same udj alt hermer Haagen Bejer - lige som nu Christen Haagensen || omwundet hafuer, derpaa de begge erbøed sig at fæste æd, || Herimoed oc til sagen at suahre mødte i rette jndstefnte Larss || Pedersen, oc sagde hand war iche louglig stefnt, derfoer mente || hand ey burdte suahre wiidne, || Proufene beretter at Lars kom fra Grefsenlandet med dene || bark, oc same bark war iche heller anseende at kunde thiene || til huusebark, men alleene till skomagerbark, || Same thvende prouf aflagde deris bogeræd efter dends forelesning || betydning, oc det udj Lars Pederssens paahør oc ofuerverelsse || Lars Pederssen efter tilspørgelsse om hand hafde disse prouf noget || at beschylde, suahrede nej aldeehles jndtet, || Efterdj Lars Pederssen paatyedes oc offuerbeviisses ved de || førde ædfæstede proufues tilstand, at denne paaklagende || skoufschade fornehmlig er førdt fra Grefsenlandet och || ey heller at hafue haft forlof der til fra Sande, saa i huor || barken er komen fra saa er dend iche tilkomen Lars Pederssen louglig || altsaa fordj tilfindes Lars Pedersen at bøde till Kongelig || Mayestet same jordrot for begge gaarder Grefsen oc Sande ejer || først 4 rd: søf., oc til anklageren Ahrne Grefsen for sagens bekostning = 1 1/2 rdr: wnder adfærd efter loven, ||

f 33b

Kongelig Mayestets slodsfoeget ved leensmanden hafde ladet stefne Lars || Pedersen formedelst hand schall hafue gaaed i {loff??} for dend || sigt som et qvindfolk nafnlig Birgitte Arfuesdatter || till Kongelig Mayestet war forfalden men hun var i hans thieniste - || formeendte hand dertill burdte suahre - || Lars Pedersen suahrede dertill at hand iche kunde suahre for meehre || end hun i hans brød hafde forthiendt - huis schulle hafue || i løhn = 5 dr: om aaret, oc der rester 24., wger i at hun || iche sit aar til

fyllest hafde wdthiendt, || Lars Pederssen wedtog oc belofuede for retten wden wiidere || omstendighed at betahle dene qvindfolks fulde bœder || nemlig 6 rdr: til Kongelig Mayestets foegedt jmod zedel oc qvitte || derfor, huorwed det oc forblifuer, jnden half maaned || fyllestgiørelse wnder lovens adfærd, saa bœr Birgite || Arfuesdatter at betahle hannem same 6 rdr: igien, om de || iche schulle were betalt, dog saa meget derpaa er suahredt || at decorteres hende, oc resten at fyllestgiøre hannem wnder || lougens lige rett, ||

Lars Oelsen wandmand boende i Watterland beviiste med lensmanden || Hans Nielsen at hafue stefnt til idag Laurids Kiøberg || for een hest hand forleeden waar hafde lejed at pløje noget || wist efter deris forlig med, || derom loed hand wed Peder Jensen fremgifue hans skriftlige || jndleg daterit Waterland = 11: Octobris 86 - || huorefter hand begierede dom, || Thill sagen at suahre mødte i rette Lars Kiøberg oc sagde hand kunde beviise det med 4re prouf, at same hest || war jhielrefven af graabeener, oc om morgenen hand || kom vd da war hesten halfædten bag = || Laurids Kiøberg thilfindes hermed at betahle dend i lige||hafvende hest med 6 rdr: helst efterdj hand self for||klarar at dend i hans lejemaal af graabeen er ihielbidt || med sampt dessen skades jndstaaelse oc processens omkost||ning 1 1/2 rdr: huilket hafuer gemes af lougen Kiøbe Bolchen 15: || oc jnden halfmaaneds dag wnder adferd efter Kiøbe Bolchen 3: || bœr suahres - ||

Morten Christensen fordrede dend sag udj rette jmellum || hanem oc Olluf Skierfven efter opsettelse fra sidstleeden || thing , oc formedelst kl: nu 8te ringt paa aftenen, for||fløttes sagen til førstkoemende 19 = Octobris schall da nest || Guds hielp worde kiendt dend dehl rette medfœhre kand, ||

Monseigneur Christian Hæg, paa Jørgen Nielsens weigne i Christiania || med rigens stefning hafde jndstefnt een dehl prouf - || nafnlig Eschild Joensen oc Joen Engebretsen, angaaende noget || jern hand oc Monseigneur Olluf Nyeqvern er i disput om - || dermed beroer for det lider saa langt paa aftenen till || i morgen 8te dager dend = 19: Octobris = ||

Jmellum Hermand Dahl oc Eschild Jsasch Lje hafuer weret || nogen vforligelighed oc thvist som war jndstefnt till || i dag, det er jmellum dennem selfue jndbyrdes forløst || som de nu begge her for retten med

haandertag bekræfted || herefter at vere wener og forliiges som naboer wel || eigner oc anstaar, oc huad som i mellom dennem er passert || at vere død oc magteslæs, oc ej at bere nag mot || parterne eller paarørende til nachdehl eller || prejudzids i nogen maader - ||

f 34a

Anno = 1686 = dennd = 19 = Octobris = er retten thil almindelig || sageting bethiendt paa Aggers hærreds thingstue, udj Kongelig || Mayestets welbetroede slodsfoegedt Seigneur Christen Hansens samt || bundeleenssmanden Hanss Nielssen Bestum och efterschrefne laugret||tesmænds ofuerwerelsse nemlig Thosten Hof, Laurids Huusebye || Amund Grefssen, Jenss Bredtvæt, Erich Rødtvedt oc Jochum || Skojen = ||

Herr borgemester Seigneur Johan Petersen loed thinglyesse general gevaldiger || Gotfred van Sorgen til hannem wdstede obligation paa 50 rdr: || oc derpaa pandteforsichring udj dend gaard Hellerud belig||gennde i Aggers herred schylder j (1) fiering thunge med bøxsel || som Herr borgemester Bergman til eet brugelig wnderpandt || er forsichret udj nj aaremaal oc schall aaremaahlenes || anfang begynde til første fardag efter same brefs dato || daterit Christiania 10: July = 1686: wnderschrefuen af von Sorgen oc || Jnger Reihwin, samt Herr præident Hans Must och || Herr raadmand oc slodsfoget Seigneur Christen Hanssen - ||

Welædle Hans Nielsen vicelougmand oc justitzschrifuer wed hanss || fuldmegtige Monseigneur Hanss Jørgenssen loed i retten jndgif||ue een hojanseelig riigenns stefning, huorwed hand til i dag || hafuer ladet jndstefne Jenss Thaasen i Aggerss hærredt || angaaende hans bøxselzedel: efter stefningens wiidere || jndhold, daterit 4., Octobris 1686 = || Dernest fremgaf Monseigneur Hanss Jørgen Herr laugmands skieøde || paa Thaasen gaarder af Herr præident sallige Laurids Jacobssen || wdsteed daterit Kiøbenhafn dennd = 19 = Janvary 1682 = || Jndgaf derhos een opsigelssesforretning angaaende same halfue || gaard Thaasen daterit 18 = Decembris = 1682 = || fremgaf ellers een beschikelsse til Jenss Hanssen, med paafø||gennde hans suahr., daterit 1te Octobris 1686 = || fuldmegtigen refererede sig til stefningen oc formoedede?? at || Jens Hansen burdte suahre at oppebaarne bøxselpenge || eller oc bonden at betahle dem saafrembte hand gaarden || agter at bruge, men fordj hand jmod louglig opsigelsse || hafuer brugt dend part i gaarden, wden louglig bøxsel, bøhr || dend da at fraviige oc hans bøxselzedel \ej/ at were af nogen

|| kraft, || Herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette jndstefne||te Jens
Thaassen, oc først fremgaf hans b~~ø~~sselzedel af || Jens Hanssen wdsted
dend,, 20,, January 1682,, med sampt || hans paaschrift widere paa same
dend,, 7,, February 1682 = || fremgaf derhos een hans wnderdanigste
suplikation med paaføgennde || erkleering oc hans excellences naadigste
resolution daterit 29 = || Martj = 1683,, || Jligemaader een beschikelse til
Jens Hansen med paaføgennde || hanns suahr, daterit 18: Aprilis 1684 = ||
Wiidere schriftlig eller mundtlig er iche af endten parter || i rette kommen,
|| Fra Jens Hanssen er ej nogen mødt eller paa hans weigne til sagen || ladet
suahre, wiidere end hans messive huorudj hand wnd||schylder sig med
hans forretningers forfald i Thonssberg leehn brefuedt er daterit Berg i
Hof sogn dend = 16: Octobris 86,, || Endog jnstefndte Jens Thaasen wille
formeehne at alligevel hand || hafuer faaed anden jorddrot, hand dog
burdte nyede hans || b~~ø~~slede gaardepart, efter derpaa hafuende
b~~ø~~sselzedel || huilken hans paastand wel hafde medhold af loven och ||
kongelige bogstafuer, dersom dend hafde veret wdsteed || af dennd som
kunde det forsuahe, men same derfor rette || fattes dend formel Christian
3. recess befahler, oc b~~ø~~sselzedelen ||

er vdsteed af dend som godset iche dend thied endten ejede langt || mindre
war megtig at befatte sig dermed, som dend for||skiel jmellum skiødet oc
b~~ø~~sselzedelen vdviiser || thj af des aarsage kand Jens Thaasen ej hafue
nogen louglig || rett at bruge dend part i gaarden, som hand sig tileigner ||
efter Jens Hansens b~~ø~~sselzedel oc dend der efter louglike || forkyndede
opsigelse, men som same b~~ø~~sselzedel sveker || sig self, thj dens dato
wdviiser at dend er wden kraft, || saa følger det oc derpaa at Jens Thaasen
jngen n~~ø~~dte kand || hafue af dend til noget brug herefter, mens b~~ø~~hr || hafue
det med landherren weledle Herr laugmand || oc justitzskrifuer Hans
Nielsen Minde, om hand dend || thiid til brugende gaardepart i Thaasen
herefter agter || at bruge, oc siige sig saa Jens Hansen billig jgien || for de
til hannem erlagte penge i alt, efter dj hand iche || endten hafuer
forschatted hannem anden b~~ø~~sselzedel || efter hans forschrifuelse, eller nu
hiemler?? hans || wdgifne haand, Oc efterdj hand hand hafuer self efter ||
opsigelsens forkyndelsse forvoldet denne processes om||kostning, saa b~~ø~~hr
hand derfor oc, dend til weledle || Herr laugmand at betahle med,, 2 1/2
dr: huilket alt || bohr efterkomes wnder lovens maade oc adfærd, ||

f 34b

Monseigneur Christian Hæg fremgaf een højanseelig rigens stefning ||
huorefter Jorgen Nielsen borger oc jndvaahner udj Christia||nia hafuer
ladet jndstefne, nogle prouf contra Olluf || Nyeqvern, angaaende 36,,
stenger jern daterit 14,, Septembris 1686 - || Monseigneur Hæg fremgaf

ellers eet schriftlig documente angaaende || nogle prouf oc widnesbyrds
 færlesse, daterit 27. Augusty 86 = || Monseigneur Hæg paastoed at hans
 jndstefnte prouf maatte thages til æd || oc {...} æden for dennem maatte
 oplæses - || Herimoed oc til stefnmaahlet paa Monseigneur Olluf
 Nyeqverns || weigne at suahre mødte udj rette Monseigneur Clauss Alan ||
 oc formeendte ej nogen prov burdte færeres eller lages || til æd efterdj der
 andre prov i same sag jlige||maade til nehrverende thing er jndstefnt, som
 hand || bewiiste med wdvirkede rigens stefning ofuer same prov,
 stefningen bewiistes publiceret i dag dend., 19., Octobris || = 86: oc
 stefningen daterit 2: Octobris 1686 ./ . || Jmoed dene stefning formeendte
 Hæg at hans jndstefnte prouf || wforbiegiengelige maatte tages til æd, ||
 proufuene blef forhørt oc fremkom da først Eschild Joenssen || boende i
 Fieldhuuset thilstaar at hand i saamer strax efter || ploingen var lagt, war
 lejed af Jørgen Nielsen optil Nittesund efter een dehl jern, oc da hand op
 kom var Jørgen || Nielsens dreng der oppe før med nogle andre som wore
 did || lejede at afhendte jern, oc der de kom, hafde andre alt læsset || deris
 lass, saa hialp de Eschild at læsse, oc som de wille welge || i thvende
 haabe jern som laa i dend boed de lessede af || oc wdleede de smaa
 stenger, da sagde Jørgen Nielsens dreng || nej lader dend eene haug vere
 wrørt, thj denne handin?? || som de drengen bad dem lage: af dend sagde
 hand schall jnd||færeres først, disse ord sagde Jørgens dreng Christopher ||
 Steffenssen, men huad sig angaar de ord som Jørgen Nittesund || schall
 hafue sagt om Christopher Stexfenssen nemlig at Christopher || schulle
 sagt til Jørgen Nittesund, skil mig af med det || andet jern som er 36
 stenger, oc Christopher da schulle || hafue suahret, det er Thorger
 Larsens oc wiidere schall hand hafue || sagt som Jørgen Nittesund
 hannem paasiger, Gud gifue ||

f 35a

fanden hafue meehre u=mage med det som iche komer min hosb?? || wed,
 det er noeh jeg hafuer ført det her op, oc iche heller || schulle hand nemlig
 Christopher kome op efter meehre jern, det || benegter Eschild aldrig at
 hafue hørt af Christopher Stexfenssens mund, til Jørgen Nittesund af thull
 were sagt || men om hand sagde det er Thorger Larsens jern, det kand ||
 hand aldeehles iche erindre, men hand meendte vel at || det war Jørgen
 Nielsens jern, efterdj hand lejede dem op der||efter, oc betalte dem derfor,
 derpaa erbøed hand sig at fæste || hans æd = || Joen Alne saa jligemaade
 stefnt, mødte oc thilstoed hans ord || oc wiidenschab lige i alt som Eschild
 Jansen vdsagt oc profed || hafuer, eftersom hand tillige med Eschild oc var
 lejed efter jern for Jørgen Nielsen, oc de fuldtes ad op oc wd, wed oc
 aldeles || iche at hafue hørt de ord af Christopher Stefenssens mund som ||
 Jørgen weiger hannem schall hafue paasagt, huorom hand nu til||lige med
 Eschild var jndstefnt angaaende same ord || at giøre sit vidnesbyrd, derpaa

erbøed hand sig at af||legge sin æd = || Efter Monseigneur Claus Allans samtøke oc tilstedelse endog hand || protesterede derimoed første gang, aflagde begge proufuene || i Monseigneur Alans nehrverelsse deris bogeræd - || Jørgen Nittesund som tillige var stefnt at anhøre disse || prouf, loed ved hans fremschiikede bud Olluf Johanssen || paahøre proufuene som alt jmedens de blef examinerede || war tilstede oc paastaa de aflagde deris æd, efter oc || derom hans schriftlighed daterit Nittesund dend 18: Octobris 86., || Herofuer alt dette som for retten passeret begierede || Monseigneur Høg et things wiidere beschrifuelse = ||

Morten Christensen wed saugerne fordrede dend sag udj rette || som jmellum hannem oc Olluf Skierfuen nogen thied hafr || wered rethengig giort efter sidste opsettelsse nestleeden || = 29., July, oc eschede derefter endelig kiendelse udj sagen || oc hafde ey wiidere schriftlig at jndgifue - || Olluf Skierfven mødte nehrverende tilstede, oc hafde ey || noget schriftlig wiidere end forhen i retten jndgifuen || nu at fremlegge - || Herom afsiiges - || Efterdj det med loughlige prouf oc widnesbyrd beviisses oc || paatyedes Olluf Skierfuen, at hand baade hafuer soldt ø oc brendeviin, siden hand self wed bemidleing?? fik aftalt dend || process, derom forleeden aar, 1685: oc hans egen vedstaaelse || oc bekiennedsse komer ofuereenss med de førde prouf || j det hand iche negter eller jmodsiger materien af denne || sagss tilstand, baade for sin egen saavelsom hans hustrues || handling jmod ofte forbud, oc jnden thingskuttede || forliig oc løfter udj dene thvistighed, thi af des aargsage || thilfindes Olluf Skierfven henmod efter allernaadigste || wdgangne forordning af dend 16., Aprilis 1681, at pleje til || hans Kongelig Mayestets thj rdr:, oc till sagsøgeren Morten Christenssen || som derpaa thaler thj rdr: oc for de drikevahre samer || ellers da sagen paataltes, der til fattige er forbruudt || sampt processens omkostning at wdreede 6 rdr: || mens ellers for de ord: hand efter Hans Nielsen Bæstums || prouf oc et vidne med hannem paatyedes at hafue ladet falde || jmod stefningen, saa oc i sehrdehleshed for hans forseelsse || jmod {...} dennnd høje øfrigheds naadigst befahlinng, at bøede til || hans Kongelig Mayestet udj brefuebruud = 4re £mark£ søf, huilket udj || øfrige og alt: jnden half maanedes daug, efter denne afsigtes || loughlige forkyndelsse, bør betahles, wnder wdsøging || oc paaføgende sigt efter loven Kiøbe Bolchen 3. capt. ||

oc derforvden ey dermeehre were paamindt herefter at || tage sig vahre iche noget forsedtlig at øfve eller begaa || med thapperde, høkerje oc andet sligt, som kand were || jmoed forordningen, Hans Kongelig Mayestet til Morten Christenssen || allernaadigste meddelte bref, oc hans excellence

f 35b

hojædelbaarne || Herr vicestadtholders naadige tilladelsse, saa frembt || hand iche efter dedsen loughlige ofuerbeviis oc paatahle || schall ansees for huer sinde strafschyldig efter || forordningen med = 20 rdr: sampt der forwden suahre || oc jndstaa, efter sagens beschaffenhed, som vedbøhr ||

Anno = 1686 = dennd,, 20 = Octobris er retten bethient || paa Lille Lje i Aggerss hærret udj een forefalden tvistig||hed jmellum de tvende gaarder Store Lj oc Lille Lje || ofuerverende Kongelig Mayestets foegedt Seigneur Christen Hansen || bundeleensmanden Hans Nielsen Bestum oc efterschrefne || laugrettesmend, nemlig Halfuor Mangelrud, Peder Østensiø, Thosten Rudstad, Joen Skullerud || Thruels Leerschallen, Olluf Munkerud, Hans Øekeren || Christen Refstad, Christopher Aarevold, Hans Diisen || Anders Wlsholdt oc Chistopher Bagaass - ||

For retten fremstillede sig erlig welagt och || welforstandig mand Mads Thruelssen, oc jndgaf || en hojanseelig riigens stefning udj denne || sag af efterlæselig bemeld, daterit 15: Septembris 1686, || Monseigneur Madz Thruelssen fremgaf ellers copie af sallige Laurids || Bojesens dom passeret jmellum Store oc Lille Lje || daterit dend = 18 = Novembris 1672 = som for retten ord fra ord blef opløst, || Jsach Lje som stefndt mødte i rette oc hafde ey noget || skriftlig at jndgifue, || Ellers mødte paa hans hæderlighed Herr Laurids Jbsens || weigne hæderlig oc wellærede mand Herr Casper Wilt||hagen oc fremgaf først Herr Lars Jbsenns suplication, || oc hans excellence Herr vicestadtholders naadigste resolution || daterit 12,, Octobris ,, || Herr Laurids Jbsen loed fremgifue hans skriftlige jndleeg, || daterit 18: Octobris 1686 = || Seigneur Mads Thruelssen fremfordrede hans prouf oc begierede || de maatte føeres oc forhøres, || huor da efter stefningen først fremkom Guldbrand Larssen || Brewiiig, boende i Eenebak sogn paa een gaard heeder Brewiiig || er fød oc opwoxt paa Rudstad i Aggers hærred siger sig || = 53,, aar gammel beretter saaledes at hans bestefader boed || paa Østensiø wed nafn Gulbrand, hand siger at hand || brugte dette Lille Lje for skoufven schyld, oc da jmens || hand brugte der da war skielne oc deehled jmellum || Søre oc Nore Lje der needee i dend store bekeredsel || som komer af myhren, da stoed der een gierdesgaard || alt op wed same bekeredsel til myhren saa langt || som kunde giærdess, oc holdtes da skielned alt j same myhr oc op jgiennem til det kiend som rende || i dennd myhr oc det kiend kaldes Kroppekiendedt || i same Kroppekiend gaar dehleed alt efter beke||redselen som wiidere løber i same kiend af eet || andet der ofvenfor

lenger i nordoest kaldes || Sødopberkiendet, oc enda er skielned meehre || efter wasdraget som render i same Soldobber||

kiendet af eet wand derofven igien kaldes Throllevandet || oc ey **f 36a** dermeehre gaar dehlet lenger alt efter wasdr?? || i eet wand kaldes Langevand som rinder i dette Throlle||kienededt, oc wed Langwadtned der endes Lille Lie ejer || dog hafde \de/ paa Lille Lie setter wed Langwadtnet kaldes Smørsettere, alt dette beretter hand at hafue || hørt af hans moder som for 26., aar schall were død, oc || dette nu forklarede deehle schall saaleedes were || holden for ret skielne jmellum Søre oc Nøre Lje || Jmens hans bestefader som forhen bemelt, brugte || Lille Lje, oc det schall were wed 100. aar sieden || oc at det er sandt, oc at der er skielne oc dehle || Derpaa erbød hand sig at stadfæste hans bogeræd, || Ahrne Knudssen boende paa Østenbøe i Eenebak sogn, beretter || at hafue boed her paa Lille Lje udj nj aars thied och || det er 4re aar siden, oc alt jmens hand brugte Lj || da hafde \hand/ aldtied sin hugst oc haufn ofuen oc nordenfor || fæweyen, som gaar langss med myhren oc wasdragene || mens om skielne eller deehle wiste hand iche noget || ejgendtlig at forklare , oc aldrig blef det hannem for||meendt?? af Søre Lies ejere, oc ingen ankede der||paa. Thj hand hug alt ofuer wejen, men needen wejen || boed hand indtet til, thj hans leiglighed war ey til || at drifue stort brug, men ellers brugte hand alt || till Throllewandet Langwandet oc Smørsettered, || herpaa erbød hand sig at aflegge hans boggeræd., || Erich Røgaas boende paa Løhrenskoufuen i Skiedsmoe sogn || fød i Vinger sogn opwoxsen her i Aggers hærred paa || Clemedsrud som er nestegaards med Ljegaardene || siger sig wngfehr., 40. aar, hand thiendte her paa Lille || Lje hos een mand som da brugte det, heed Reer oc det || kand were = 22: aar siden, da holdt hand det for ret || skielne jmellum Søre oc {Nøre} Lje, i dend store beke||redsel som render af myhren, oc i same bekeredssel || stoed een gierdesgaard alt op jmod myhren till || een stor steen, men wdenfor dend store steen der || war aaben hafn, men om det brugtes til fæded?? || wiste hand iche, men der war ingen gierdesgaard lenger || oc alt af myhren op i Kropekiend vandet {der} holt Reer || sit deehle, oc alt efter dend beke som komer af || Sødopberkiendet oc render i Kroppekiendet, endelig || fra Sødopberkiendet oc op i Trollevandet oc der holtes || for ret deehle, oc ey dermeehre hafde Reer sit setter || samesteds som nu kaldes Smørsetter, oc alt jmens || hand giedte da hafde de {Nøre} Lies brugere - || deris fæ paa dend {...} \nordre/ side disse omproufuede || kiend oc bekeredsele, Men naar Jsak Lies moder || som brugte Søre Lje, giedte sit fæ, som altied || skeede paa dend {...} \søndre/ siide disse kiend oc redseler || oc de kom sønden ofuer bekene disse, da wnder || hun det alt igien, at det iche schulle kome ofuer || bekene, eller at fæd ey schulle kome tilsamen, naar

det kom sa nehr, oc alt jmens hand giedte || sin hosbunds fæherpaa disse Lje ejer, som war i 2 1/2 aar || da kand hand aldrig sige at det fæpaa Søre Lj hafde || nogen drift med det paa Nøre Lje, jndted tils?? ||

f 36b

mens naar de paa Søre Lj dref til setter med deris fæ || da dref de det paa Lille Lies ejer alt opp til Sødobber||kiendet, oc der dref de af i øster til deris egen setter || som ligger der østenfor men de paa Nøre Lj hafde deris || setter i Smørsattered, oc det scheede et aar een||gang Reer Lje hafde tilhaabsamt sig noget meget || fæ -herpaa hafde hand ej wiidere at proufue oc || erbøed sig derom at fæste æd || Jørgen Lofsrud jndstefndt til prouf wed \ej/ at winde || noget om skielne eller deehle, alleene beretter at || for een wngefer 26 aar siden da lejede Karj Nøre || Lj hannem till at hugge een braadte, jmellum Sødobber||kiendet oc Kroppekiendet, nordenfor dette deehle, och || derom war hand forligt med hende at schulle hafue || derfor j (1) £mark£ sampt frj kost oc drike, beretter och || at Jsach Søre Lje hug der med hannem men med huis for||lof, endten paa sin egen forsuaht, eller hand fik betal||ling derfor af Nøre Lies brugere det weed hand iche || herom hafr hand ej wiidere at proufve, oc erbøed sig || derpaa at fæste bogeræd, || Thron Thøeressen som jligemaader jndstefnt til prouf, beret||ter at hand veed ej noget om rette skielne at || proufue anderleedes eend hand for 5: aar siden war her || oppe i Nøre Ljeskoufuen at hugge nogle ladetheigner || med een mand som boede i Gamelbyen heed Olluf Simonssen || som war ladmager paa Holtet, Som de sad een morgen och || snakede om de ejedehler jmellum Søre oc Nøre Lj, da || sagde Olluf Simonssen til Thron her vill de holde for || rette dehle oc skielne jmellum gaardene, oc det war || imellum Soldopper oc Kroppekiendet, weed ej meere || om sagen at proufue oc erbøed sig derpaa til æds, || Mads Thruelsen paa Eschild Jensens weigne, begier||te hans førte prouf maatte tages til æd som || de nu efter stefningens thilhold ere forhørde || helst efterdj Herr Lars Jbsen noch?? haft saa lang thied || siden stefningens for hannem forkyndelse, at hand till || dene thied noch som kunde ført sine widne som nogen || hafdes :| da formeendte hand oc paastoed at domeen?? || wden wiidere ophold wille i denne sag kiende huis || hand i fremthiden agtedt ansuahrlig - || Herimoed oc til sagen at suahre wiidere, formeendte || Herr Casper Wilthagen at ej nogen widne burdte tages || til æd, efter hans excellense Herr vicesatholders resol || førend hannem efter hans jndlegs jndhold war gifven || raport, thill huilken thied Herr Casper lofuede at || schaffe andre widnesbyrder som formoedentlig || noch som schulle opweje de forige huilke hand || nafngaf at vere Olluf Steensrud, Olle Holme||braadten, oc Truels Leerschallen, Christen Aarewold || oc Christen Luge - oc j det øfrige refererede hans || hæderlighed sig til dennd gamle dom, oc formeendte || at ejedehleene

derefter bør at følges - || Aasteederne blefue grandschede oc begaf wj oss
 || først til skoufven, først forfoere wj beke||redselen efter proufuenes
 forklaring, oc alt || op til myhren, derfra foere wj aldweyen jgienem ||

marken, oc blef os endelig anwiist, steed fra steed nemlig de || nafngifne
 kind oc beke, som proufuene omwundet hafue || derfra foere wj igien
 ofuer breeden af disse Nøre Lis || ejedehler, til Dahls ejer i nord oc
 wester wedtagne || oc endelig grandschet alle de af Nøre Lies ejedehler ||
 som mulig war at forfahre oc fremkomes kunde || oc kom need til Noere
 Lj igien, oc derefter foere || wj til Søre Lje oc drage saa alt derfra gaards,
 dend || wej som os foreviistes, oc drage een gamel wej || som syendtes at
 wered wej tilforn oc op jgiennem een dahl huor nogen skouf oc haufn wor
 i men || ellers der strax wed berge oc rabber af føje?? haufn || oc fæbed?? -
 || Herr Casper thilsagde wederparterne Seigneur Mogens Larsen oc Mads
 || Thruelsen samt Eschild Jensen, at hand jnden maanedes || dag schulle
 føere hans paaberaabte prouf - || Efterdj her paaberaabes prouf at føeres
 jmoed || de allerede fødte, da beroer thiden dermed efter || hans
 hæderligheds determinerede thied, {...} || {...}, at da parterne wilde lade
 sig behage at møde || paa Aggerss thing, huor der da efter desen forhør ||
 schall nehrmere worde abscheediget det Landsloven || medføerer., ||

f 37a

Anno = 1686 = dennd = 27., Octobris er retten bethiendt udj ||
 Saxsegaarden i Gamelbyen udj ofuerwerelsse Kongelig Mayestets ||
 welbetroede slodsfoegedt Seigneur Christen Hanssen Smidt ||
 bundeleenssmanden Hanss Nielsen Bæstum oc efterschreffne
 laquettesmænd nemlig, Halfuor Grimelund, Thoere || Wlleren,
 Haagen Frøen, Anders Røed, Olluf Frogner oc || Halfuor Sollerud =
 ||

For retten fremstillede sig Monseigneur Johan Florends borger || oc
 jndwaahner udj Christiania oc jndgaf een højanseelig || riigens stefning
 huorved er jndstefndt een deehl pandt||teberettigede udj same Saxsegaard,
 efter stefningens || wiidere jndhold daterit 20. Julj: 1686 = || Dernest
 fremgaf Johan Florends dend beschrefne forretning || huorefter hand krauf
 her udj boedt er berettiget || wdsteed Aggerss thing dennd = 26., Marty.,
 1686 - || Johan Florends fremgaf een forteignelsse paa denne søg||nings
 bekostning, daterit 27., Octobris 86 = || Herefter begierede Johan Florends
 at maatte skee wdleeg || efter bemelte dom oc bekostnings forteignelsse, ||
 Herimoed oc till sagen at suahre mødte af de jndstefndte || først paa sallige

com: Lars Larsenns arfrs weigne Monseigneur || Balchenborg oc jndgaf sallige Aaste Brandtes obligation och || pandteforschrifning paa 100 rdr: specie med tilfalden || rendte fra dess dato. 21: July = 1682. || Jndgaf ofuer hans krauf hans forteignelse daterit 27: Octobris 86,, || fra hans ærværdighed provsten mødte udj rette Monseigneur || Østen Anderssen oc fremgaf sallige Aaste Brandtes wdsteede || obligation oc pandteforschrifning daterit 18: Octobris 84,, paa 150 dr: || fremgaf derhoss hans ærværdighedz skriftlige jndleed och || bereigning ofuer hans krauf som beløber = 170 rdr: || wiidere efter stefningen fremgaf Jenss Graf hans obligation || paa 40 rdr: med samt dess pandteforschriffuelsse daterit 17: Aprilis 1680 || fordrer ingen rendte efterdj dend alt til Michelj 86 || er hannem betalt, de brefue oc documenter som hans obligation ||

f 37b

oc pandteforsichring refererer sig paa, dennem hafde iche || nu wed haanden men sagde de ware i byen || Jmod dette krauf protesterede Monseigneur Balchenborg oc formeente at det iche burdte præjudicere salige Com: Larsens arfvingers || pretentioner oc pandt, efterdj, hans pandt er funderet || paa ædre forschriffuelsse end som Jens Graf - || Seigneur Johan Florends formeente at were preoriteret efter || hans erwerfuede dom for Jens Graf, efterdj Jens Graf || dog er forsichret af Laurids Brandtes eget i andre maader || oc dette Florends krauf er børnepenge oc u-møndige ang: || Wiidere efter stefningen mødte i rette paa general gewaltiger || von Sorgen hans weigne Ahrne Nielsen oc jndgaf først || hans jndleg daterit 27: Octobris 86 = || Dernest hans med Lisebeth Lemmwig?? oprettede contract || daterit 3,, Aprilis 1686 = || Endnu fremgaf general gewaltiger fuldmægtig een specification paa || Saxsegaardenes befindennde beschaffenhed der hand dend efter || oprettet contract til thrade, daterit 22,, Aprilis 1686 = || jmod forbemelte contract fremgaf Johan Florends eet || forbuud som der jnden i befindes forretted, daterit = || = 2,, Aprilis 1686 ./. || Jenss Graf efter omsidder producerede de brefve som hand || wille meehne were de som hans pandtebref omformædes || huilke tilsamen ware = 7 = de 6,, ware adkomsterne for endehl || af grunden till Saxsegaarden men det 7: var obriste?? Roedes || forschreffne vnder haand oc zeigel paa = 147 rdr: daterit 24 = || February anno 1680: som forblef udj retten, || Mens de øfrige 6,, blef Jens Graf strax lefueret, || endelig begaf wj os at besigte gaarden med alt af || bygning jnden oc wdengaards samt tilliggende haufe || oc korn lige her, som er taxeret worderet oc ansslagen || tilsamen - 550 rdr: - || Huorleedes de nu i rette gifne fordringer af denne || worderings summa, kand jblandt een huer efter || deriss berettigelsse oc prioritet worde wdlagt oc || tilschift, det schall nesst Guds hielp paa første thing || som er beramedt

dend 15 = Novembris komeende, sker || efter dend maade dessen beschaffenhed finder sig til || oc saawiidt det med Landsloven oc Kongelige bogstafuer komer || ofvereens, alt saa ville een huer vedkommennde || thil same thied lade fornehme huorledes da wdfald || kand, saa wilde oc same laugrette møde betiidelig || eftersom det iche wel wed andet laugrette kand || lade sig schike til endschab - ||

Anno = 1686, dennd = 28: Octobris er retten bethiendt udj consump||tions contoret for Christiania store woldport ofuerverende || de dannemend Anders Anderssen skomager oc Willam Oelssen ||

Efterfølgende thvistigheder efter welbemelte Herr ober comissarie || Hans Hansen fuldmegtiges Monseigneur Peder Christensens || søgte aftensvarsel der udeuden?? at oc deele, || warselzedelej daterit 25: Octobris 86: oc wed tvende || widne forkyndt dend: 27,, dito - || først hans højreflige excellense Herr general feltmarskalks thiener Jde for 3 s: || fæhand dend,, 25,, Septembris forleeden, med gewalt jgiennem || wed Peperwiigsporten for jnddrefed, efter || stefnezedelen mødte iche ej heller nogen efter paa||raabelse wed byens thiener paa hans weigne || til stefnemaahlet ladet suahre - ||

ellers belegger visiteren wed contored Anders Wiborg at forleeden || dend = 25: Septembris wed kl: 1 = da kom jndstefnte Monseigneur Jde drif||uendes med 3 støker fæ,, 2. kiør oc j (1) qvie oc wilde jnddrifue || jgiennem Piberviigsporten, da war Anders Wiborg der, oc || sagde, saa her maa iche drifues jgiennem med noget som || schall suahres consumption af, mens j faar at drifue || det jgiennem store woldporten, mens Monseigneur Jde u=||aget disse ord dref det jgienem porten, oc som hand kom || jgienem, begaf hand sig op paa wolden oc der skanderede || Anders Wiborg for hans tordt oc skurk, endelig der Wiborg || dog fuldte efter oc de kom ved Michel kaaberslaaers || gl: thombt, bød Jde hannem j (1) rixort, huilke penge Anders || ey wilde antage, mens enda viste hannem til contored der || at suahre huis som burdtes, oc sagde ellers wiidere Jeg || setter mig iche i fare for eder eller eders penges||tilbud schyld, = || Monseigneur Peder Christensen protesterede oc formeendte at bemelte || jndstefndte Monseigneur Jde burdte at lide oc jndstaa efter || consumptions forordningens 1te art: 3: oc 6: post: || Efterdj jndstefndte Monseigneur Jdde iche møder eller lader liuse || noget loughlig forfald jmod det beviiste stefnemaahl || da beroer med same sag til løfuerdags morgen

f 38a

kl: 8te || dend,, 3, Octobris førstkomende, at da begge parter betids || wille lade sig jndfinde til rettens kiendelse - ||

Endnu war jndstefndt Herr assessor W: de Wigers for = 4 1/2 tønde || hafre hand forleden 18: Octobris hafuer willed lade jndføre for || liug?? = fuldmegtigen Monseigneur Peder Christensen forklarer || dene sag saaledes at der kom een bunde kiørendes same thid || dend 18: Octobris med nogle jfyldte seke, oc som hand kom midt paa || broen, blef hand paaraabt, om hand hafde noget der schulle an||gifues til consumption hand da, schulle det først angifue || schal da dend same bunde hafue suahret nej her er jndtet || som schal betahles af, det er blandet korn, der efter hafr || visitererne, Christen Østbye oc Olluf Søfrensen forforedt || same seke, oc da befunden det ej at vere blandet korn, mens || hafre, saasom det oc nu her i retten er anvist oc af || de danemend rette bethiener, eragtet oc anseedt || for iche at kand estimeres for blandet korn, mens ringe || hafre, efter dene inquisition, er det anholden, oc derpaa || hafr same mand sagt, lader nu beroe det er min herre Herr || assessor Wigers tilhørig, Jeg wil hendte penge at betale || derfor, oc strax derefter kom same mand wd igien, oc Herr assessor || Wigers fuldmegtige Monseigneur Johan Jørgen Biirmand, oc || betalte af 4 1/2 tønde blandet korn,, 3 dobbelt consumption || oc derfor thog zedel paa?? Herr assessors nafn - || det bewiistes consumption protocolen?? udj rette at der war || betalt 3 døb?? consumption af 4 1/2 tønde {...} som Herr assessor Wiger hafde ladet || betahle som oc hans veledelheds nafn staar jndført for, controleuren ved consumption Niels Christensen mødte oc for retten || oc sagde saaledes at hand spurde Monseigneur Biirmand ad om hand || wilde hafue zedelen paa hans herres?? nafn eller paa bundens || nafn, huor til fuldmegtigen schal hafue suahret, at zede||len schulle wdstedes udj Herr assessor Wigers nafn, || Monseigneur Peder Christensen paastoed oc formeendte at || dene sag burdte ansees efter forordningen om consumption || oc Herr assessor derefter burdte at jndstaae || Herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette Monseigneur || Laurids Blane?? oc jndgaf hans skriftlige jndleeg daterit || 28: Octobris 1686: ||

f 38b

Monseigneur Biirman mødte udj i rette och kunde iche moedsiige || eller negte for at hafue begieret zedelen i hans herress || nafn, dog med dend forklaring at efter dj det er min || herres korn, saa maa oc hans nafn staa derfor, || Peder Christensen beviste oc med de tvende visiterer Christen || Østbye oc Olluf Søfrensen, at zedelen efter 2: 3: ganges til||spørgelsse, om dend endten schulle wdstedes paa bundens eller || hans herres nafn, hafuer Monseigneur Biirmand endelig paa||staaed oc begieret dend i Herr

assessor de Wigers nafn, || Efterdj denne sagss beschaffenhed behøuer nogen betenkning, da || opsettes dend til løfuerdags morgen dend 3 Octobris kl: 8te || at da parterne oc laugrettend wilde møde schal der || da worde forefundet det som hafr gemes af Kongelige bog||stafuer - ||

Jligemaader war jndstefndt Monseigneur Poul Munk hospitals for||stander for 6 sl£mark£ fæ hand schal hafue slagtet wden consumptions||erleggelse - || Monseigneur Peder Christensen tilspurte Monseigneur Munk om hand hafde betalt consumption \her til contored/ af noget det som hand hafde ladet slagte || huortil hand suahrede ney, || Monseigneur Peder Christensen sadte udj i rette oc formeendte hand efter || hans egen bekiendelse burdte jndstaa efter consumptions||forordningens: 3de post: om jndførende - || Monseigneur Poul Munk fremgaf hans skriftlige jndleeg, daterit 28: || = Octobris 1686 = || Monseigneur Munk producerede Seigneur Christen Hansens {...} \zedel/ for || consumption oc folkeschaten anno 86: som hos hannem søges - || Monseigneur Munk berettede ellers at hafue welbemelte Herr ober comissarie || resolution om consumption af de fattiges formahlning || som belofuedes at forschattes i retten, || Denne sag beroer af dess aarsager til løfuerdag for||middag kl: 9: at parterne da wille møde, oc retten || at fortroe huad som til sagens oplysning thienelig eragtes || schall da worde kiendt det som Kongelige bogstafuer aller||naadigste medfører - ||

Noch war jndstefndt Lars rytter i Prydssegaarden for 1 tønne malt || hand schall ladet angifue for 3/4 tønne oc deraf betalt consumption || oc dog befunden det war 1 tønne i maahlet || Monseigneur Peder Christensen satte i rette oc formeendte hand || derfor burdte liide oc jndstaae efter forordningens 2den artikkel || 1te oc 3de post - || Lars rytter mødte self i retten oc forklarede dene sag saa||leedes at forleeden fredag som war dend,, 22,, Octobris bekom || hand j (1) tønne malt paa bryggen, oc som hand thalte med Christopher || Thomesen derom som same thied war der paa bryggen, at hand || wilde wd til møllen dermed, oc maatte bort at were sig || om penge dertil, schall da Christopher Thomesen hafue || sagt, Jeg har noget thiemer i min gaard at bestil || som min dreng iche kand forrette, drag du hiem || oc bestil det, drengen min schal drage til møllen || med maltet med min egen hest, oc jeg schall ||

flj hannem penge til consumption deraf. som hand oc giorde som Lars || rytter saae at Christopher Hansens \qvinde/ lefuerede drengen || = 1 ort: 5 s: at betahle for maltet, i consumption oc mollerpenger, || derefter drog

drengen der wdmod oc angaf det ichon for || 3/4 tønde oc som det da derfor blef confisqveret: blef hesten || igien i consumptionshuuset, oc drengen rømbte med det || same oc er iche seedt siden dend thied, || Oc dend 2den natd blef hesten bortstaalen af consumptiongaarden || Efterdj Laurids rytter selfgestendiger denne forseelsse || at were begaaed ved dend welfornehme mand Christopher || Thomesens thienistedreng, oc Christopher Thomessen || iche self nu i retten efter indcitteredes paaberaa||bennde endten er stefnt eller suahrer for sagen som hand || wille formehne at hafve hannem paawoldet, da som det || iche beviises, oc her ej færes eller gestaaes saadan || hiemel som Christian 3: recess i slige tilfelde befahler, altsaa wnderstaaes vj anderledes udj dene thvistighed at || kiende end joe Lars rytter bñr efter consumptions||forordningens 2: artikel 1te post hafuer de wohre forbrut || som er paagreben oc der forwden betahle thj rdr: || dog hannem herved u=formeendt at søge dend thieniste||dreng som her udj weret aarsage, for?? ald herved || {...} skadesforewoldennde, thil sin restitutions || opretning huor hand best oc thienligst eragter || efterdj hand med hans endtvigelsse, beviser sig || self schyldig i sagerne, baade for hans hosbundz Chri||stopher Thomesen saa wel som for Lars rytters, der dog forordningens 2: art. 3., iche denne thied i || saa maader vndschylder, ||

Endnu var jndstefnt Seigneur Clauss Worm oc 3 thienistedreng., ang:?? || 4 tønde meehl som ved consumptioncontored schall vere an??||fed nestleedne 24., Octobris 86., u=angifuen, || Lars Erechssen befuldmegtiget fra welbemelte commissarienden jndgaf || hennedes welbemelte schriftlige jndleeg daterit obercom: dend 28 - || Octobris 86., || Dernet blef fremgifuen de jndcitterede 3 thienistedrenges || schriftlige attest om dene sags beschaffenhed, daterit || „24., Octobris 86 = || Herjmoed oc til sagen at suahre mødte udj rette paa Seigneur || Claus Worms veigne Niels Nielssen oc fremgaf hans schriftlige || jndleg oc suahr til stefnemaahlet, daterit 28: Octobris 86 = || Claus Worms fuldmegtig begierede at hans wiidne Ingeborg || Christensdatter maatte tages til forhør oc æd, || Lars Erichssen protesterede at det iche maatte skee efterdj || hun iche er stefndt, || De andre 3., karleprouf som ere stefnte wedstoed det som de || fra sig wnder deris hender hafde gifuen fra sig beschrefne?? || Efterdj Lars Erechsen som fuldmegtig i dene sag efter || veledle oc welbemelte frue obercom: jndleg, hand protes||testerer Ingebore Christensdatters prouf ej kand anta||ges eller bñr tages til forhør wden stefnemaal, af || des aarsage opsettes sagen til lofuerdags formiddag kl: 9: || at da parterne wille møde betids med det som eragtes til sagens || thienlighed, oc til same thied vil det vidne?? loughlig?? {...} ||

Anno 1686., dennd = 29 = Octobris er retten bethiendt paa Kieldz||aass udj Aggers hærred i ofuerverelsse Kongelig Mayestets slodz||foeget Seigneur Christen Hansen Smidt, bundeleensmanden Hans Nielsen Bestum oc efterschrefne laugrettes||mænd nemlig, Christen Refstad, Hanss Øekeren, Botolf || Soeng, Hans Diissen, Elias Gudstad oc Christopher Aare||wold, ||

Huor da for retten er presenteret sig, Monseigneur Claus || Jenssen Allan stadsprocurator i Christiania som fuld||megtig paa weledle Herr mayor Poul Mathisens || weigne jndgaf een hojanseelig rigens stefning daterit 12: Octobris 1686 = || dernest producerede hans fuldmagt, daterit 29: Octobris 86, || Wiidere producerede Herr mayors wdstede obligation oc kiøbe||bref paa omtvistende rugbraadte af Laurids Pederssen || wdsted med haand oc zeigl daterit 12: Aprilis 1686 = || Fuldmegtigen fremfordrede ellers de af Poul Brekes jnd||stefndte thienistethiennde som ware jndcitterede til || proufs, nemlig Anna Guldbrandsdatter, Hun tilstaar || saaleedes at i somer i skuraahnen hun gik oc skar paa || Brekeageren, da saa hun at Lars Pederssens folk || gik oc bahr rug sønden huusene oc bahr dennd hiem || \til Kielsaas/ men endten det var mayorens rug eller Larses, det || wiste hun iche, oc dend sted anvisste hun oss samt||lige i fuldmegtigens ofuerverelsse, som var || ret søndenfor gaarden, Hun berettet det end jderli||gere saa, at mayorens rug stoed paa reker, oc jmel||lum disse reker som mayorens rug var ophengt || der gik Larses folk nemlig = 2 qvindfolk jmellum || disse reker oc bahr rug, oc bahr dend hiem til till || Stokegaarden, der jndenfor stoed Lars oc thog dend imod || oc saaleedes gik de oc bahr nogle gange, men huor ofte || eller huor lenge viste hun iche, efterdj der som hun || gik oc skar, der jmellum er noget støke, || Same tilstand beretter Lars Pedersen self at vere saa || i sandhed i alt som hun wdsagt hafuer, men derhoss || folklarer hand det, at || det var hans egen rug de bahr || oc iche mayorens || Herimoed oc till sagen at suahre beraabte Lars Pederssen || sig paa efterschrefne prouf nemlig, Lisbeth Poulsdatter || Martha Eschildsdatter, Poul Breke, disse schall || vide at vidne om denne thistighed angaaende rugen - || Lars Pederssen fremgaf sit skriftlige jndleeg daterit dend, || 29: Octobris 1686 = || Steeden huor denne omtvistende rug er auflet oc jndhøstedt || er forfahret af de sex mend i samtliges ofuerver||elsse, rugen som er vnder mayorens forseigling || det bevidner leensmanden at hafue med thvende mend || Poul Breke oc Amund Grefssen optelt same rug, oc det || befandt sig 12 = threfuer oc 1 baand, huilket oc Lars self || gestaar at were saa sandferdig, || Fuldmegtigen Monseigneur Alan thilspurte Larss Pederssen om hand iche hefde threschet nogle threfuer rug, førnd disse || 12:

threfuer blef lougfast, huilket Lars iche self || negter joe at hafue threschet
noget, men huor || mange threfuer eller huor meget viste hand || iche ||

f 40a

Fuldmegtigen begierede at halmen maatte eftersees || huor meget det
kunde ansees at vere, || da suahrede Lars dertil at mayoren hafde self ladet
|| thersche 4: threfuer, saasom til een prøue - || Aasteederne forfoere vj ey
dermehre, oc derefter forfløtter sagen til førstholdende sagething som er
beramet || dend., 15: Novembris førstkomende, at da begge parter oc deris
|| prouf med?? som til sagens fornødenhed kand eragtes thiennlig, schall
da nest Guds hjælp worde kiendt || det som loug oc ret kand medføre, saa
møder oc same || laugrette til same thied - ||

Anno = 1686 = dend 30., Octobris er retten bethiendt udj
consumptions||contored for Christianiæ store woldport i de
dannemand oc laugrettes borgeres ofuerverelsse nemlig Anders
Anderssen || oc Willam Oelssen, retten wiidere udj de
forefaldende || thvistigheeder som etter opsættelsse fra nestleeden
løfuertag || efter da jndstefning oc til i dag forflødt, ||

Welbaarne Hans Hansens fuldmegtig Monseigneur Peder Christensen
fordre||de dend sag jgien udj rette jmellum hans patron oc Jde || Herr
general feltmarschals thiener, oc paastoed som tilforn hand || burde
jndstaa efter consumptionsforordningen, - || Monseigneur Jde eller nogen
paa hans weigne efter threj ganges paa||raabelsse er iche mødt eller nogen
paa hans weigne lyste hans || forfald - || Efterdj jndstefnte weederpart efter
\beviiste/ louglig gifne warsel || iche møder eller wed nogen paa hans
weigne lader liusse || sit loughige forfald, da wnderstaas iche at kiende
noget || i dene sag for dene sinde, menss ?? stefnemaahledz loughighed ||
contorderer med weederpartens rette foro, maatte mand || stille i
beteragtennde, efterdj hand udj proce||sen befinder sig || saaledes skiket
- oc berører fordj sagen af des aarsage, udj paa||schadenndes viidere
søgning huor oc heldst loughigst eragtes, ||

Wiidere fordrede Monseigneur Peder Christensen dend sag igien udj rette
|| jmellum Herr assessor William de Wiggers oc hoss principal ||
welbaarne Hans Hanssen efter opsettelsse fra nestleedne 28. Octobris ||
Monseigneur Peder Christensen refererede sig til hanss forige

irette||settelsser oc formeente Herr assessor de Wiggers burte || staa for sagen oc self suahre der til efter consumptions forord||ningens, 1te arte: ||

\$ Herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette Monseigneur Laurids Blom || oc refererede Hans principal Herr assessor de Wiggers ord saaledes || at hand iche loed suahre til stefnemaahlet sidst war formeedelst || sagen hannem iche vedkom, for det andet efterdj bonden?? self bestaaed || for retten at hand hafde alleeniste begiert pengene af Herr || assessors fuldmegtig Monseigneur Biirman til at frelse sig || self med for consumption oc for det thredie at Biirman || self for retten forklarede dette saaledes at hand hafde || ej nogen ordre af hans herre at suahre dend wdlagde con||sumption men alleene vdlagt dend for bondenns frelse, oc saa||som et laahn til manden, men hans herre w=witterlig, || jndgaf ellers Herr assessors skriftlige jndleeg daterit 30: Octobris 86: || Monseigneur Peder Christenssen formeendte alt dette ej kunde wndsch:?? || Herr assessor William de Wiggers efterdj consumptionzedelen war tagen i Herr || assessor Wiggers nafn oc refererede sig til sit forige, || endog denne sag wel mulig anderleedes kunde vdfaldet der||som \dermed/ dend af begyndelssen paa anden maade hafde blefven forholt || mennss efterdj sagen wed dend betalte 3 dobbelt consump||tion er saaledes forbunden self schyldig, at dend ej ander||leedes for denne sinde kand wdfalde end de bemelte ||

4 1/2 tønde kornvare, joe efter forordingen bør vere forbrudt || saa følger det oc derpaa, at dend som wahrene jndførte || efter forordningen, joe self schulle betahle consumption, oc hannem || jgien gifues af dend wahre kiber eller annahmer - || thi af dess aarsage bør?? oc bunden Erich Jonssen {...} || for hans u=rigtige angifuelsse eller vnder blef?? at straffes || een dag udj byens halssjern, menss efterdj hand som een || boefast mand i hæredet iche suahrer vnder byens jurisdiction || stilles det udj wnderdanigste betragtende til hans welbaarne Herr ober||kriagscomissarie self endten hand derfor til hans wernething || schall søges, eller lide i byen, {och} at forfløtte dend til det foro || wnderstaaes iche imod forordningens 2: art: 10.,post?? || belangende stefnemaahleds pretentioner till Herr assessor de || Wigers, da wiides iche at det Herr assessor self eigendtlig || kand wedkome, thj wahrene wdenbyes fra landet af hans || landbunde jndføres at schal lefueres, mens iche fra byen || ved nogen Herr assessors thienistefolk eller ??, thill med || saa kand oc ej heller vdførlig beviises, at sagen betyedelig kand || windes hannem paa haande eller sverges hannem til, af des aarsager || kand det oc ej heller Herr assessor wiidere wedkomme - || endten at jndstaa eller tilsuahre, ||

f 40b

Monseigneur Peder Christensen fremfordrede dennd til idag fra nestled||ne 28., Octobris forflotte sag jmellum hans Herr principal || oc Osloe hospitals forstandere Monseigneur Poull Munk, || hand refererede sig til sit forige oc begierte Monseigneur Munk || nu wilde fremgifue det som hand da beraabte sig ?? || Monseigneur Munk fremgaf same documente daterit 21., Janvarj oc 27 || Janvarj 1685 oc refererede sig ellers til consumptionforord||ningens 3., artr: 1te punct, || Monseigneur Peder Christensen endnu formeendte at det iche kunde befrj || Munk efterdj det iche forklares at hans consumption jmoed || qvitr: er betalt, mens wel at dend krefves, || Efterdj Monseigneur Poul Munk beviser med dend velfornehme mand || Seigneur Christen Hansens haand, at hand fordres consumption och || folkeschat jnneverende aar., 1686., som throewerden efter || forordningen wel er jndbereignedt udj dennd {sumerische} || extract ofuer des beløb, at det nu iche {lættelig ??} er || til at endre, saa er det oc wel bekiendt Monseigneur Munk iche || dependerer wnder byens destrict eller kiøbstedes begreb || men suahrer wnder hærredet med hans skat oc rette sogn || af des aarsage maatte wj allervnderdanigst oc uforgribelig for||meehne at hand iche kand suahre endten dobbelt con||sumption eller til tvende steder, oc saasom hand wden || byens juresdiction er jncorporeret wnder hærredsretten || oc des skattemandtahle, saa {...} frie\kiendes/ hand oc for dene || søgning efterdj skatterne af denne natur \fordres oc/ oppeberges || till hans Kongelige Mayestet oc desen allervnderdanigste regenschabssuarelse ||

Noch war jndstefndt Frederich Mejer Rotgitter war jlige||maader jndstefnt for 2., støker fæ visitererne Olluf ?? || oc Christen Østbye hos hannem schall hafue befunden oc ej angifuen till || consumption formeehndte hand derfor burdte liide efter || forordningen, || Visitererne gestaar at ville bekrefte det ved deris æd at de || befandt 2., støker fæ som hos hannem var slagtet oc ej betalt || consumption af || Paa Frederech Mejers vejgne efter thvennde ?? paa||raabelsse er ej nogen mødt eller paa hans weigne ladet || lyese hans forfald, || Monseigneur Peder Christenssen sadte i rette oc begierede dom || efter forordningen - ||

f 41a

Efterdj Frederich Mejer som er beviist louglig warssled iche || mødte til dend jndstefndte thied, ej heller efter opsettelse || endnu lader suahre noget til sagen eller lyese noget forfald || langt mindre beviiser dend oplyseselig forklaring udj rette || der kunde ansees hannem til befrielse, oc vj ej heller || vden citantens tilstedelsse vnderstaar os sagen lengere || at protungere thj forordningen allernaadigste forbyeder || det thj af dess aarsage thilfundes Frederich Mejer || at hafue de paastefnte 2. s: for

forbrudt til de som || dennem med rette efter forordningen tilkomer oc der || forvden betahle 3 dobbelt consumption af same 2. støker || for med í (1/2) rixdr: oc ellers at vdstaa dend straf i ?? || hals jern som forordningen allernaadigst befahler, thj ved os || derfor at kunde befries vnderstaaes aldeehles iche, mens || beroer j welbemelte Herr oberkrigscomissarie eehrgunstige dispensa||tion oc {...} \f?/?/ eragtende - ||

Noch war jndstefnt General Gevaldiger von Sorgen for 2 £mark£ malt || visitererne Olluf Safrensen oc Christen Østbye host hannem schall hafue be||funden forbruget wden consumption erleggelse, || Monseigneur Peder Christensen satte udj rette oc formeendte hand || derfor burdte lide efter forordningen, oc at bekiende || huad møder som hand hafuer ladet mahle hos, som hand i kraf||tigste maader paastaar hand bør forklare, || visitererne gestaar at vill bekreefte det ved deris æd at hand || bekiendte self for dennem at det war 2 tønder malt oc at det || schulle vere mahlet ved Otters Møle, || de visiterede derefter i Otters gvernhuus, men || befandt det iche saa, oc Otter negtede det aldeehles, || paa General Gewaldigers weigne er vj nogen mødt eller paa hans weigne || lader lyese forfald, efter 3de ganges paaraabelsse, || Monseigneur Peder Christensen eschede endelig dom efter forordningen || oc wnderstoed sig iche nogen opsettelses tilladelse, || Efterdj det beviisses louglic at General Gewaldiger er wed stats rhienere \2de vidne,/ || blefuen warsled forleeden = 27. Octobris oc dog iche endten dennd || thied møedte eller endnu lader lyste nogen gyldige aarsager || til rettens oc stefnemaahleds wdeblifuelssse, af dens aarsage || maatte mand eragte hand self kiender sig skyldig udj for||seelsen \som/ paaklages, thj dersom hand noget hafde at forklare || sagen med til befrielse, hafde wel retten nødt sin || tilbørlighed \men som/ det beviises at Herr General Gewaldiger til tilfore oc end||nu nyelig hafuer suahret consumption af hans formahling til || hans huusbehof, huilket anleedig er os i sehrdehleshed || oc forordningen allernaadigst i almindelighed, at thilfinde || Herr General Gewaldiger hand de wahrl eller deds wård bør hafue for||brudt som paaklages oc paastefnt er, efterdj det med 2de: || vidne bestaaes at were forbrøgte saa bør hand oc efter || consumption forordningens 2. art: 1te post hafue betalt || thj rixdr: jnden half maanedes daug efter Norges low, || wnder dessen adfærd. ||

Laurids Erichssen som fuldmegtig i dend sag contra Claus Roen fordrede || same sag igien udj rette efter opsettelsse fra 28 Octobris || nestleeden,, oc til i dag forflødt, || Lars Erichssen fødte efterschreffne prouf Christen Østbye visiterer her||ved contored proufuer at forleeden

markends thid, da kom Claus || woros pige gaaende oc een qvinde med hende same qvinde || bahr thj £mark£r smør ofuer jisen jmellum Osloe oc {...} byen, || same smør thog hand confiscabel oc pigen betalte 3 dobbelt || consumption deraf viidere hafr hand iche at berette || Ingeborig Christensdatter thiende Claus Woren som nu mødte til||stede sagde det kom Claus Woren aldeles iche ved, oc hand iche vi?? || ??????? af dette af sige, det war qvindens eyet ?? ||

f 41b

Christian Paulsen \visiterer ved contored,/jligemaader, jndstefnt, proufuer at forleeden || høst da betalte Claus Woren 3 dobbelt cøpesumpt til hannem || af 7,, lispund homle, oc derefter fik Claus Woren same homle || hos oberkrigscomissarie igien - oc det blef dermed efterladt. || Anders Viborg visiterer wed consumptionen ved Pebervigsporten || jligemaader jndstefnt proufuer at i vaares da loed || Claus Woren mahle 3 tønde malt, dog syndtes at vere meehre || i same seke end 3 tønde saa visiterede Anders det, oc loed || det eftermaahle oc befandtes í (1/2) tøndene ofuer, dette || blef angifuen for Herr obercomissarie oc hand befahlede || at det schulle blifue Seigneur Claus Woren igien fðgagtig || oc saa blef deraf betalt 13 s: consumption hafde ej viidere || at proufue || Kunde wogenmand proufue at hand saa Claus Worens dreng for||leeden søndag at hand kom kiørenndes fra Guldbland || wogenmands hafuer ej viidere at berette, oc det er paa || vejen til eller fra lille voldporten || Guldbland vogenmand siger at hand weed ej wiidere herom at profue || end hand laa syg forleden søndag, oc da sagde hans folk til hannem || at \een fremeed/ {...} dreng saaede hans vogn ved hans port || men viste iche endten huis dreng eller huis vogn det var || hafr ej viidere herom at proufue oc weed ej wiidere herom || Laurids Erichsen fremgaf een memorial udj rette huis første || post hand foreeseer schulle threfe dene sag,, daterit || 15: Martj. 86 ./.

\$ Lars Erichssen fremgaf ellers hans skriftlige jndleg daterit 30. Octobris || anno 1686 = hafde ej viidere at jndgifue || paa Seigneur Claus Worens veigne mødte udj rette Nielss || Nielsen oc jndgaf først Claus Worens stefnezedel huorved || beviistes at Ingeborrig Christensdatter louglig var jnd||citteret daterit 29. Octobris 86: || Ingeborig Christensdatter mødte i rette oc forklarede hendes || prouf saaleedes at forleeden onsdag blef vdført fra hendes || madmoders gaard 5 tønder korn som schulle til deris aufls gaard || sætter oc som hun som rospige hime i byen, een dag der||efter der hendes madmoder vilde hafue 2 til at thersche || hime i byen. sagde vj schal hafve 2. = hiid at thersche suahrede || pigen vj hafuer jndtet mehl. da sagde moder, da schall || jeg giøre bud at drengene efterdj de schal hiem om søn||dag med hestene da kand føre mehl fra gaarden oc her || hiem, huilket oc skeede, oc der hun giorde bud om || dette meehl med Lars

Børresen thienistedreng, da for||mahnede hun hannem med disse ord da
 \om de andre/ schal hviiee men højmess||er, oc naar dend er vde saa schall
 dj kome her hiem med || 4 tønde mehl oc saa schal een af dere strax kome
 jndtil mig efter || penge til consumption oc de andre schal holde der wde
 mens || oc jndtil hand komer igien med pengene at betahle derfor || om
 søndagen, efter de i byen hime hos dem hafde faaed mad || da kom dend
 eene dreng Joen Guldbrandsen jnd efter || penge oc sagde de schulle hafue
 3 ort. oc 10 s: i consumption||penge, siene penge flide moder hannem
 strax, oc hand || strax vd dermed, derpaa erbøed hun sig at aflegge hendes
 æd || = Knud Erichsen beretter hans prouf saaleedes at hand ligesom ||
 pigen hafuer sagt, færdte dette kornmehl jnd om søndagen || efter prediken,
 oc spurde sig for først hos Niels Christenssen || huor meget hand schulle
 gifue af 4 tønde mehl oc 1 tønde kiød || consumption huorpaa hannem blef
 suahret nu schal jeg || see til oc ret nu schal i fra viide det, mens || hand
 hafde ej meehre med sig end som 1 tønde mehl ||

oc det var paa 2. heste, det øfrige 3 tønde mehl oc í (1/2) tønde kiød var || i
 vejen efter, oc var saa langt efter at Joen Guldbrandsen || ?? Joen
 Guldbrandsen drog?? jndefter penge oc der || hand kom wd igien da kom
 først vognen kiørendes som || disse 3 tønde mehl, oc í (1/2) tønde kiød var
 paa same wigen kiørte Lars || Børresen, oc som hand vdkommed 3 ort., 1
 ost, baade || for kiød oc mehled oc flyede dem saa drengen saa kom ||
 kiørendes med vognen at hand schulle gaa jnd oc betahle || oc alt ser alle 3
 drengene tilstede, endelig omsider vilde || Niels Christensen ej anofen
 fleere af dem. end for kiødet || 18 s: oc flinde dem igien i ?? oc spurte dem
 saa til huad || det var for mehl. da sagde drengen alt sige som det var ||
 med same korn, som er liged alt som pigen forhenprof||uedt hafuer oc
 derpaa erbøed hand sig at fæste æd, || Joen Guldbrandsen oc Laurids
 Børresen som jligemaader jnd||stefnt proufuer saaleedes at de alle maader
 ey || hafuer andre ord at fære end som Knud Erichsen om vundet || hafuer
 paa huilken deris som herige tilstand i alt || ord efter andet som
forschreffne staar de erbøede dennem at || fæste deris bogeræd || Niels
 Nielsen fremgaf ellers Seigneur Claus Worens schriftlige jndleg || daterit
 30. Octobris 86: || æden blef for proufuene opløst huilken de paa deris
 anførte || proufing i alle maader gestoed at befæste oc bekrefte || paa alt det
 som forbemelt, er, || Laurids Erichsen begierede jndført at som hand nu
 foreehner Claus || Woren wil viidschylde sig for sagen, der hand dog
 thrakte, oc for||meendte at det var een reen confiscabel sag, saa agter ||
 hand med Niels Christenssen consumption skrifuer at got || giøre det
Seigneur Claus Worens kieriste schall hafue budet || frue obercomissarie i
 af soening for dene sag, 20 rdr: rede || penge, j ?? i guld oc 20 rdr: ellers i
 andre || vahre, || Lars Erchsen refererede sig ellers til forordningens 2:

f 42a

artikkel 11te || post som hand begierede jndført ord fra ord, || oc hafde ej wiidere til sagen at suahre - || Niels Nielsen begierede jndført at om Claus Worens kieriste hafde || veret hos fruene oc buedet hende noget, det da Knud vered || for at nyede sit mehl vden process oc wiidere besuehr, mens || iche for nogen af soening, som hand wil formoede aldrig war || oc ej heller louglig kand gotgiøres eller bewiises - || udj dene thvistighed afsees saaledes, at om end schiøndt Seigneur Clauss || Woren hafuer ladet føere korn fra byen til hans \??/ {...} ga || sætter, \??/ det forbyedes intet i forordningen, oc at hand || maatte lade det formahle till gaardhuus fornødenhed || samesteds befiendrer iche bogstafuerne, altsaa, følger det || af sig self hafde nu mehlet alt blefven for conssimeret paa || gaarden, hafde ey falden wiidere process derom, oc ?? || telelig hand som een bunde hafde maat blefven ved bunde || ret for vdforselen saavel som før mahlingen nu efter || dj dette hafuer medhold af kongelig allernaadigste bogstafver || oc forordninger, saa maatte wj aller?? oc ufor||gribelig formeehne, at Claus Woren ej kunde forsee || sig dermed at hand maatte giøre sig sit egte ?? || for huis hand behafuede til huusholdingen i byen ||

f 42b

at lade sig forsørge af sit eget, fra gaarden, endten hand nu || loed det ?? jndføre, eller det var blefven ved andre || fra landet jndført, endten som hans eget eller til at || afhandles oc selges, det gifuer jngen forskiel, thj || hand som een bunde hafuer erbødet, dend ordinaire || consumption, til betahling, oc wedsendt penger der for || førend det enda war ankommen till contoret, huilket || de fødte prouf Knud Erichsen i Joen Guldbrandsen || oc Laurids Boeyesen wdførlig proufuer forklarer och || tilstaar, af forberøte motiver kand wj iche eragte || Claus Woren at hafue sit meehl forbruudt, mens for || ret kiender hand det i alt bør were føgagtiig || huor oc naar paafordres til hans egen beste er och med || huad fuldmegtigen Lars Erichsenes øfrige preten||tioner anbelanger, da er det een materie som || iche endten er paastefndt ey heller for dene sinde || vedkomer dene process - , oc fordj ej heller bestaar || vnder nogen kiendelse denne sinde - ||

Anno: 1686,, dend,, 6,, November,, er retten bethiendt udj consump||tioncontoret for Christiania store woldport i efterschrefne || lougrettes borgeres ofuerverelssse nemlig Anders Andersen || skomager oc Villum Oelssen, ||

Er da fremkomen Laurids Erichsen oc fordret i rette Godtfrid || feltbereeder for een koe hand schall hafue ladet slagte || forwden consumptionserleggelse, nu for een thj dage sieden || Lars Erichsen formendte at hand derfor burdte ansees strafschyldig || som dend der hafuer aabenbahrlig. forseedt sig jmoed Kongelig Mayestets || consumptionsforordning, || Gotfred feltbereeder møte udj rette oc sagde at det var een || lifkoe som hand forleeden aar hafde betalt consumption af || oc som hand dend saaleedes for cenitoret angaf oc sagde at || det med forleeden aarsphrotocol kunde giøres bevis||lig, som hand meendte Monseigneur Erich at schulle viide nogen || bescheeden om, derpaa hafuer Lars Erichsen ladet hannem koen || følge || fremgaf der hos hans skriftlige jndleeg daterit 5: Novembris 1686 - || Lars Erichsen formeendte hand det burdte beviise endten med || bogen, zedelen, eller anden beviis, eller oc derfor at liide || efter consumtion for æd 1te art: 3: post, || Lars Erichsen negter iche joe at hafue gifuen hannem forlof at || jnddrage med koen, paa dend parol at dend maatte vere || betalt consumtion af tilforen - || Efterdj Lars Erichssen iche producerer nogen fuldmagt fra det || hærshab sagen wedkommer, at hand er befuldmegtiget at || søge dene sag, oc wederparten beraaber sig paa at det med || forleeden aars consumptionsprotocol formaadentlig schall || kunde beviisses, at for same koe er betalt consumtion || eengang tilforen afleeden aar, huorpaa oc Laurids self nu || for retten gestaaed at hafue gifuen hannem forlof dend at || jndføre, af begge disse aarsager oc fleere omstendigheder || nu dene gang iche kand slutte noget eigentligt førend || det først forschaffes, oc sigtende det efter Christian 4de resess || louglig beviiser, naar dette efterkomnes saa schall der || efter louglig sægning oc paatahle, worde kiendt och||afsagt dest?? Guds hielp det som hafuer medhold af kongelig || allernaadigste lowe oc bogstafuer, ||

Anno = 1686., dend = 15 - novembris, er retten bethient paa Aggers || hærreds anordnede thingstue udj efterfølgende opsatte sager || fra nestleedne = 11 = Octobris i Kongelig Mayestet welbetroede slods||foeget Seigneur Christen Hansen Smit samt efterschreffne lougrettes || ofuerverelsse nemlig, Thoere Willeren, Anders Røed, Haagen || Frøen, Olluf Frogner, Halfuor Sollerud oc Halfuor Grime||lund, samt bundeleensmanden Hans Nielsen Bæstum ||

f 43a

Veledle capitain Schløcher loed thingliusse hans skiøde oc kiøbe||bref af frue Jnger Rytter vdsteed paa Hellerud i || Aggers hærredt schylder aarlig

een fiering thunge med || bœkel, dateret - Kaaberwiigen dend = 30. Janvarj., 1686 || var ej veriferet wiidere end frue Jnger Rytter || wnderschreffuet oc forseiglet, ||

Dend sag jmellum Laurids Brandt oc hans creditorer, efter || opsettelse fra nestleedene 27 = Octobris udj Saxsegaarden i || Gamelbyen oc til i dag forflødt, er jgien foretagen och || er først mødt Seigneur Johan Florends som jndgaf hans skrift || lige til suahr wiidere for sagen, daterit 15: Novembris 1686 = || Jenss Graf mødte nehrwerende tilsteede oc jndgaf hand jndleeg || daterit Graff dend = 13: Novembris = 1686 = || fleere af wedkommende creditorer er iche mødt - || thj er for retten udj denne beschaffenhed. saaleedes kiendt oc afsagt || at efterdj Laurids Brandtes ejende oc tilstaaende miidler || saaviidt som oss efter anviissning oc angifuelssse er witer||ligt, saasom gaarden efter mulig oc ey derligste taxation || 550 rdr: oc tilstaaende hos Herr obriste leutenant Roederen || efter der om hans wdsteede forskrifuelssse wnder haand oc || zeigl paa = 147 rdr: som giør tilsamen 697 rdr: || jche kand opnaa till alle creditorernes fyllesse || betahling da blifuer eenhuer efterschreffne for deris || hos hannem søgende krauf, thill betahling giort jnd||førte oc wdleeg saaleedes, at, af de pandt hafuende || nyeder Herr comissarie Lars Larsens arfuinger prioritet udj || Saxsegaarden for dend i retten søgende sumen af || capital oc rendte = 134 rdr: 9 1/2 s: dernest hans ærvær||dighed proviste Herr Laurids Swerdrup for capital och || rendte - 168 rdr: dernest Seigneur Johan Florends || efter erverbede dom des capitalrendte oc omkost||ning, efterdj det u=møndige er angaaende, og hand || paa sin myndlings veigne hafuer ladet sig were angele||gen oc draget omhygelighed for med sitorschud at bringe || forretningen till dend perfection det nu er kommen || till at nyede prioritet oc jndførsel i Saxsegaarden || for tilsamen = 208 rdr: 2 £mark£ 15 s: = altsaa følger Jens || Graf for hans pandte berettigelsse, resten || som ofuerschyeder naar forbemelte creditorer saaleedes nyeder || deris wdleg i gaarden blifuer alleene til ofuers = 40 rdr: || som er Jens Grafts fulde krauf, huilket hand jlige||maader med de andre hoedcreditorer giøres jndførsel || at nyede wdleg for i Saxsegaardens taxation oc summer || de andre creditorer, giøres henviissning at søge deris || betahling udj Laurids Brandtes thilstaaende fordering || hos Herr obristecomissarie roede i dend summa., 147 rdr: same || hans haand oc zeigl endnu w=jndfried findes fore || nemlig saaledes først Monseigneur Christen Andersen Bandz || for = 74 rdr: 20 s: Mads Oelsen gaardmand - 12 rdr: 16 s: || Olluf Nyegveen - 2 rdr: 3 £mark£ 4 s: Niels Andersen paaschreffne || 17 rdr: 12 s: Christopher Thoresen 10 rdr: 20 s: ?? ||Marie Surds fra Kiøbenhafn - 18 rdr: Maren

Anders Len||nertsens: 3 ?? oc Christian Hæg for hans u=mage
bekost||ning oc fordring i alt 48 rdr: 2 £mark£ - ||

Meehre til wedkomende creditorers fordringer kand || ej were tilstrekkelig
af boens efne eller befindende || huad sig angaar general Gewaldiger., da
kand iche wiides hand || som een creditor kand ansees, mens som hand sig
|| hafuer jndladet udj handling med dend som iche || war mechtig at
disponere ofuer det andre endten || war berettiget eller burdte tilkome, saa
henviises || hand at sage sin hiemelsmand for hos pretentio||ner i de
{...}ader som hand best oc thienest eragter || som forsuahrlig, om hand
ellers wiidere paaschadiger, ||

f 43b

Anno = 1686: dend = 15 = Novembris, er retten bethiendt udj ||
dend opsatte sag jmellum Herr Carl Kok, oc Maren sallige || Jacob
Dirichsens, efter opsettelsse fra nestleedne 11: Octo||bris war
ofuerwerende retten at bethiene Kongelig Mayestet slodsfogd ||
Seigneur Christen Hansen oc efterschreffne lougrette, Hans
Økeren || Botolf Soeng, Christen Refstad, Christopher Aarevold,
Eliass || Gudstad oc Hans Dusen - ||

For retten fremstillede sig Madame Tollers fuldmegtig Monseigneur || Hans
Lauridsen oc efter paaberaabelsse sidste gang dene || sag var i rette færdste
een deehl prouf som til i || dag war jndstefnt med i rette gifne højanseelige
|| rigens stefning daterit 12: Octobris 86 = || De jndstefnte møtte
nehrverende tilstede oc fremkom forst || Dorethe Nielsdatter boer i
Waterland een aldrig koene tilstaar || at for 8te aar sieden boede hun paa
Løren oc hafde da boed || der i 32 aar oc alt jmens da hørde eller viste
hun || iche at der war fæledz eienndom i dene Hauge som nu || omtvistes,
mens Monseigneur Thruels som brugte baade, Hosle oc Thaasen || da
hafde hand een gierdesgade jgienem \hans eng??/ {...}, som hand || loed
drifue sit fæjgiennem till Thomesenskoufuen?? huor || hand haufuede sit
fæ, oc wnder thiden lejede hand haufen || i Hofje brendingen oc da
opsatte hand een gade jgienem || deris eng paa Løren med deris forlof
som hand loed || drifue sit fæjgienem til Hogvj brendingen - || mens om
Hosle thilkom nogen ejendom eller beretti||get haufn i dene hauge, eller oc
iche hafdes nogen ret || eller burdte nogen louglic adgang dertil, det viste ||
hun iche endten at proufue eller giøre nogen forkla||ring om, thj det var alt
u=paaanket i hendes thied = || herpaa erbøed hun sig at fæste hendes boger
æd || Anna Hosle boer i Watterland fæd i gamelbyen hendes for||ædre

brugte Hosle i 8te aar, oc i de 8te aar da var hun || paa gaarden Horsle, oc da haufnede dj med deris fæ udj || hafuj brendigen som de lejede af dem paa Hofvj, oc hafde || ingen fælleds haufn i dene Hauge nu omtvistes, och || hørde ey nogen thied at der falt thvistighed derom || alt jmens hun var der eller hendes forældre brugte || der, : mens om de paa Hosle hafde nogen ret til || at hafue fælleds haufn i dene omtvistede Hauge, eller oc || de tilkom aldeeles jndtet, det viste hun iche och || der jndtet thale om, derpaa erbød hun sig at fæste æd, || Anna Søfvren Madsens boer i byen, fød paa Løren || hun beretter saa at alt jmens hun var hieme || som hun kand mindes til, da var dene Hauge || omtvistes til Løren oc Sindsen, men om Hosle || tilkom nogen fælleds ejendom der det viste || hun iche da, \oc/ ey heller endnu at forklare || oc viste iche at nogen anden hafde deris fæ i same || Hauge vden alleene derpaa Sindsen oc Løren || hafuer ej wiidere herom at proufue och || erbød sig derpaa at fæste hindes bogeræd, ||

f 44a

Laurids Froigner jligemaader jndstefnt proufue oc tilstaae {...} || same ord som hand forhen paa aastedet dend = 22., Septembris nest || tilforn omvundet hafuer fol. 26., jndført med der hos dend || forklaring at jmens hand var hieme, da var dene Hauge || tilfældet jmellum Sindsen oc Løren, men om Hosle tilkom der noged fælled eller brug det viste hand iche, thj || der var jngen thvist eller thrette om men god forligelssse || paa alle sider = || wiidere skriftlig blef iche af endten parter irettelagt || Magister Niels Biørnschov mødte self udj rette, hafde ey || noget til sagen at suahre, efterdj deraf processen || iche falder thvist jmellum Sindsen oc Løren - || Herr Carl mødte oc tilsteede anhørde proufuene, begierede || derefter rettens kiendelsse, || herom afsiiges saaledes at udj dend thvistighed som der jndholder jmellum Søndre oc Vestre Hosle huoraff nu || er opvoxst een jrring jmellum Løren, de Sindsen brugere || oc Westre Hossle, angaaende fælleds haufn i dend Hauge der || jmellum, huorom tilforn er af Herr Carl ført paa aa||steeden de prouf som forklarlig gifuer opliussning oc || wnderretning i begge stridigheeder, men som her nu || til dette thing er jndstefnt prov som synes at sculle || contradicere de forige - thj af dess aarsage jndsettes || sagen for hans welwiisshed laugmanden som lougen lands||lejebolchen, 22 = ydermeehre befahler oc forklarere || oc paa det dermed des oc suahrere maatte geraade endschab || da schulle mand eragte det till førstholdende paulj con||versiones laugting af endten paaschadennde parter blef || sagt, huilke parters prouf der schall fæste æd, || gaas da derefter det low oc ret er gemess, ||

Dend sag jmellum weledle Herr Mayor Poul Mathiesen oc Larss || Pedersen Kielsaass som nestleeden fra aasteden til i daug || forflødt,

møtte Herr mayors suager Seigneur Jochum Schu||maker paa hans weigne oc fordrede dend til doms || udj rette, || Paa Laurids Kieltsaases weigne er ej nogen mødt ey heller || efter threende ganges paraabelsse ved lensmanden || nogen paa hans weigne ladet suahre, || Efterdj hand som wederpert iche møder saa hafuer Seigneur || Schumaker paa hans gode suagers behaug consenteret || opsettelsse endnu til neste thing som er beramedt || dend = 6,, Decembris huorfore sagen oc til des til een || endelige kiendelsse optages - ||

Anno = 1686 = dennd,, 29 = Novembris er retten til aldmindel||lig restandz oc sagething bethiendt paa Woyen thingstue || i Ascher sogn, udj ofuerwerelsse Kongelig Mayestets slodsfoegedt Seigneur || Christen Hanssen Smith oc bundeleenssmanden Helge Sehm || samt efterschreffne Seigneur laugrette, Olluf Berger, Ouden || Hanewold Erich Hanewold, Joen Jøssung, Halsteen Thvedter || oc Olluf Hvalstad = ||

For retten fremstillede sig de danemend Mathis Berrig oc Halfuor || Ascher oc paa samtlige almuens weigne begierede at Kongelig Majestets || slodsfoegedt wilde bereigne leedingsmeehlet med dennem || for jndeverende aar, udj hafremeehl oc at de efter || dend taxt derefter kunde betahle, eftersom hui sognet || ey ??er andet end nesten, hafresæd,, oc dersom det sig || saa schulde hælde at det anderleedes wed regneschaberne, || schulle wdfalde eller oc iche saa passere, da erbyede de dennem || som billig, at jndssaa oc suahre foegden eller hans arfuinger till || alle de mangeler som deraf maatte foraarsages, saavel oc des omkostninger || skaadesloess - ||

Kongelig Mayestets slodsfoegedt Seigneur Christen Hanssen loed for retten læse || oc publicere de højrespective herrer udj rendtecamereet deris || messive at afficeret, rytere, dragoner iche schall tilstedes || børsel, threde aars tage eller sagefald af de wdlagde gaarder, || daterit 23. Octobris 1686 = || wiidere loed publicere weledle landcommisarie med deris messive || at erkiendige sig om Kongelig Mayestet eller noget det benificerede || gods endten wed mageschifte, kiøb eller desslige, kunde were || begaaed nogen wndersleb , da det at tilkiendegifue daterit Christiania || den = 18 Septembris 86 = || Same befahling er publiceret tilforne in Octobris = dend 4: 6: 11: || noch blef publiceret landschylde leding oc thiende korns taxten || for jndewerende aar tilforne paa

f 44b

hestegaarden afhendigst || daterit 27., Octobris = 86 = || Endnu loed Kongelig Mayestet foegedt erindre oc advahre meehnie || almue om at holde dennem efterretlige alle kongelig wdganger || befahlinger oc forordning, oc ey deeligere forklarede || dennem nogle posthr af de forordninger om barseler bryllupper oc begrafuelser saaviidt der landet i sehrdehles||hed kand were angaaende - ||

Peder Ahrnessen loed thingliusse hans skiøde oc kiøbebref paa || dend gaard Billingsstad i Ascher sogn af Maren Jacob Direch||sens wdsteed paa í (1 1/2) schippund salt, med bøxel ofuer 7: fiering?? || huorfore hun siger sig at were formøjedt oc betalt, schall der||fore oc were hans oc arfes hiemtelsmand daterit Bredtvedt || i Aggers herret dend = 9: November anno 1686 - ||

Herr assessor Knud Frandssen wed hans fuldmegtig Niels Windter || fremgaf een stefnezedel huorved war jndstefnt endehl || debitorer med leenssmands stefnemaahl efter same zedels || wiidere jndhold daterit Oust dend 19: Octobris 86., || Først war jndstefnt Hans Bleege for giæld efter hans regenschabs||bog 8 rdr: 3 £mark£ 12 s: oc derfor wden dette aars landschyld. || fuldmegtigen beretter at Hans Bleege sieden stefningens || forkyndelsse hafuer stilledt Herr assessor self tilfreds, || huorend det oc beroer til wiidere - ||

Jligemaader war jndstefnt Baldser Ahrnestad for een liin om?? wed || hand sig wden loug oc dom schall hafue bemegtiget af Jacob Ahrne||stad som boede paa gaarden førend Baldser didkom oc dend sig || tilkiøbte, huilken wed til Herr assessor war solt førend || Baldser kom till gaarden - samt oc for 3de aars efter||staaende landschyld af 3 rdr: salt huorpaa er betalt 4 rdr: || Thill dette at bewiisse fremfordrede, monseigneur Niels Windter || i rette tvende prouf. || Jacob Ahrnestad boede paa Ofvenstad før oc schall hafue soldt || dene liin om?? wed til Herr assessor beretter at dend war || huggen af hannem i Ahrnestad skoufuen førend Baldser sig gaarden || hafde tilkiøbt, wndtagen 15: ad 16: læs, de war huggen siden || gaarden war soldt, een om wed beregnes tilsamen for, 60 = || windter læs, huer las for 6 s: || Olluf Svendsen jligemaader jndstefnt til prouf i denne sag || beretter lige de self same ord i alt som hans suoger || Jacob Ahrnestad omwundet hafuer, || Herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette Baldser Ahrne||stad oc jmodsaagde disse prouf, oc sagde at weden ale || at were huuggen i hanss gaardz skouf siden hand hafde || sig dend til kiøbt oc wilde det bewiisse med hans || skiøede - thil med saa loed hand same wed lougfæste || i fasten same windter hand hafde kiøbt gaarden - || dette beroer

til neste thing, oc forelegges Baldser || da til dend thied at bewiise med hans skiøde eller ||

oc huad anden rigtighed hand hafue til sit forsuahr gaaes da wiidere || det loug oc ret medfører - || Angaaende landschyld da beretter hand at hafue dend thilbødet || Herr assessors kierister men hun dend iche wille annahme oc || dend for jndewerende aar erbød hand at betahle fuldmeghtige || som hand wndschyldede sig iche at kunde jmodtage, hand hafde || ey nogen ordre derfor, mens begierede at Baldser wilde || betahle dend til Herr assessor self - || Efterdj Herr assessor iche specialiter lader forklare huor meget || hand krefuer, da om det iche i mindelighed fornøjes || jnden neste thing, schall derom da worde kiendt oc afsagt || det som forsuahrlic kand eragtes - ||

f 45a

Herr assessor Knud Frandssen fordrede. Peder Nesø huusmand || i rette for giæld 28 rdr: 3 £mark£ 1 s: efter regenschabsbog || Peder Næsø motte i rette oc hafde gien reigning mens || iche paa forseiglet papier, derfor iche antagelig, beroer || derfor till neste thing, da at producere hans reigning || louglic som wedbør = ||

Peder Anderssen Sætre krefues paa hospitalets restands = 4 rdr: || derpaa betalte hand strax 2 rdr: de ørige 2 dr: begierede || hand dilation paa = er forelagt halfmaaneds dag at betahle || vnder adfærd efter K: B: 5 = ||

Olluf Skillestad fremkom for retten oc beklagede sig at hans || søn Hendrich Windelsdahl besuehrlig kand afstedkome at || betahle de penge hand sidste thing blef tilfunden at suahre || som bestaar sig af kongelige skatter oc rettigheder, paa denned || maade samesteds derom jndført findes, begierede der||med maatte beroe oc at hand iche derfor maatte || blifue anstrenget, schulle det endelig kome til an||teignelsse eller mangel udj fougderieds regenschaber || wilde hand forsichre foegden oc arfuinger at holde || dennem skadesløs oc at jndstaae ald des betahling || huorfore dend domemand Erland Blakestad || paa Olle Skiølestads weigne laverede, huorfore hand || oc hafuer sin zegels til Olle Skiellestad igien, || for same penge i alt som nu er 8 rdr: 1 £mark£ ||

Thorkild Næs beklagede sig for retten at hand ofte och || nogle gange hafuer tilbødet hans landherre Maren || Jacob Direchssens landschylden

af sin paaboende gaard Næs || mens hafuer dend iche wildet annahme, beviiste det || med Erland Blackestad oc Morten Wetteren at hende || landschylden for Juel for det aar = 85 ,, loughlig tilbuden || oc endnu for nehrverende aar bød hende dend till || wed Erland Blakestad oc Niels Janssen Ascher, nu j dag || 8te dage sieden, hieme i byen - men wilde dend iche || annsee gaf anviisning till een cornet paa Øfre || Romeriige som gaarden schulle hafue kiøbt, huorefter || hand oc lejede een karl derop med landschyld men fik || till suahr, det kom hannem jndtet weed, hand hafde || med landschyld at bestille, huorfore hand nu i dag || for 2 aars landschyld til Juel nestkomende af half || tredie schippund salt optalte her i retten til des || betahling 20 rdr: oc derforvden erbød sig at betale || oedelschaten wden afkortning, sampt arbeidspenge 1 dr: || oc ferschmad í (1 1/2) dr: aarlig, oc efterdj hand paa ingen || hærnde maad kand blifue dend qvidt, begierede || hand at kongens ombudsmand dennem paa rettens || weigne wilde annahme, som oc skeede, oc strax || wnder Seigneur Christen Hansens forseigling, blef lefueret - ||

f 45b Bundeleensmanden Helge Sehm tilforvahring || huor de udj hans gime til wiidere ansuahr - || forblifr, huor efter Thorkild Næs war things||widne begierende, ||

Kongelig Mayestets slodsfoeget hafde med lensmanden stefnemaahl || til jdag ladet jndstefne Amund Soelstad for || klamerie hand schall hafue forøfuedt jmod Erich Oelssen || Hviidsteen, som scheede 3 = wger for pindsdag dette || aar, paa Skuestad een søndagsqvåd., || Amund Soelstad mødte for retten oc thilstoed dene || handel saaleedes at hand same søndagsaften kom i || klamerje med Erich Hviidsteen oc slog hannem eet øre || figen. || Efterdj Amund Soelstad forklarer, ej at kunde vere til||freds for Erich Hviidsteen som hannem gaar ruschede fænd || hand slog hannem da efter saadan egen bekiendelse bøhr || Amund at bøde for same skaug í (1 1/2) £mark£ søf, sampt udj hellig || brøde 3 £mark£ oc Erich Oelsen liige{...}es for hellig brøde || 3 £mark£ efter recessens anleedig som alt jnden half || maanedes dag bøhr betahles vnder {lusens} adfærd??. ||

Laurids Heggedahl war jndstefnt for lejermaahl for thiiden || med hans egteqvinde, mødte oc betalte zigten = 9 ort || Svend Brynildsen war jligemaader jndstefnt for lejermaahl || for thieden, paa hans weigne mødte Gunder Sifuerstad || oc sagde hand bad om dag lofuede at betahle, er

tilfunden || jnden half maaned at betahle = 9 ort wnder adfærd, || efter lowen - ||

Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christian Hanssen loed for thing || almuen oplæse Hans restands jndeværende aar af til||staaende kongelige rettigheeder som hoss een huer || efterschreffne befinder sig saaleedes udj Ascher sogn nemlig = || Næssøen Jacob Krefting rester paa lædings mahl: bereignet || efter 3 dr: schippundet 2 £mark£ 11 s: Skoven frue generalmayor Gor||gases skat oc retlighed, 15 dr: 0 ort, 5 s: af een qvern,, 1 ort || Olluf Hvalstad 1 dr: 1 £mark£ 4 s: Jens Hvalstad,, 2 dr: 3 s: Jøse, Evor || Mortensdatter,, 2 £mark£ 12 s: Gissle Svend,, 3 dr: 1 £mark£ 13 s: Gissle || Christian - 3 ort,, 9 s: Gissle Herr assessor Knud Frandsen som hand andre || bruge = 14 dr: 6 s: Hans Billingstad 1 ort: 22 s: Laurids Billingstad || 3 dr: 2 £mark£ 22 s: Bleege Hanss 1 dr: 19 s: Wetteren Morten 2 £mark£ 20 s: || Giellan Reikwold = 3 dr: 13 s: Øygesedt Sifuer oc Halfuor || 1 dr: 2 £mark£ 22 s: Reerstad welbemelte = Herr estadzraad Stokflet || 7 dr: 17 s: Christian Sebiørnsrud led: m: 6 s: Michel Sørensen || saugmester skat af,, 5500 boed,, skaaren paa Rudstad saug 2 dr: 3 £mark£ || Guldbrand Bleege tildømbt for hand forleeden aar juule helligste || tilføjede Michel lille Østenstad ofuerlast = 7 dr: Baldser Hansen || Ohverstad for hand slaget Laurids Wetteren, tildømbt at || bøde 2 gange 8te ort, oc 13 £mark£ søf,, 14 rdr: Amund Soelstad til||dømt at bøde stefnefald = 2 £mark£ Svend Brynildsens qvinde || komen for thiilig, tildømbt at bøde,, 2 dr: 1 ort, Joen Næstewold || huusmandskatt,, 2 ort, forskrefne restandsbedrager sig || i Ascher hoedsogn = 83 rdr: 1 £mark£ 8 s: som een huer af alle jnd||færdte saaleedes er tilfunden at betahle efter kongelig allernaadigste || skattebrefue oc forordninger, wnder dedssen wedbørlige || adfærd efter lowen oc forordninger - ||

Anno = 1686 = dend = 1te = Decembris er retten til almindelige || restands oc sagething holden paa Thannem thingstue udj Wester || Bærum udj ofuerwerelsse Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen - || Hansen Smit, bundeleenssmanden Ahrne Houger oc efterschreffne || lougrettesmænd nemlig - Hanns Fleschum, Sifuer Waller || Halfuor Soelberg - Guldbrand Haug, Hanns Skuj, oc Hans Froegner, ||

f 46a

Kongelige Mayestets foegedt loed for retten publicere oc forkynde || de same kongelige forordninger oc høje øfrigheds befahlinger, som || paa

Wojen thingstue i Ascher sogn den = 29: Novembris blef der || for almuen samesteds opløst oc forkyndet, ||

for retten fremstillede sig de domemænd Laurids Hæwiig oc Hanss Ram||stad af Øster Bærum, oc Hanss Jung oc Joen Stof vj af Væster Bærum || begierede af Kongelig Mayestets foeget paa samptlige almuens weigne at || hand wilde bereigne deriss leedings mahl med dennem for || hafremeehl, de derefter des publicerede taxt kunde betahle || eftersom der i deris bøder iche, \falder/ andet end hafre sæd, om || de end schiøndt saaer andet korn slaar det sig dog udj hafre, och || dersom det skulle blifue giort til nogen mangel eller anteignelse || som de dog, wnderdanigst wilde for moed?? dend hoje øfrighed || det saaleedes naadigst lader passere, erbyeder de dennem at || jndstaa oc suahre foegden oc hans arfunger dessen fulde || betahling dertil igien aldehles skadesløes, ||

Kongelig Majestets foeget fordrede Axel Giettum for de tildømte || bøde hand er tilfunden at wdgifue for dend ofuerlast jmod || Peder Soelj af Ascher sogn begaaed, suahrede hand det war hannem for||bødet af hans obriste spurdte da foegden hannem til om hand || wilde tage dommen beschrefuen oc stefne i sagen wiidere, gaf || till giensuahr, hand kunde nu iche erkleere sig derom foriind || hand fik thalt med obristee første huorpaa laugrettedt || blef skudt till widne oc Herr slodsfogedt begierede det || udj protocolen jndført saaleedes - till wiidere, ||

Sifuer Engelbretsen paa Breke loed publicere oc forkynde hans || excellence hojædelbaarne Herr vicedadtholders naadigste anordning och || bref, at hannem er tillat frj oc wbesindeet at maa søge oc leede || efter ertz udj Aggerss foegderie, Øster og Wester Bærum, och || forbyedes eenhuer derudj at tillføje hannem nogen forhindring || fortreed, ophold eller skade ald dend stund hand jndtet wlougligt || derwd befaa{...}, daterit Christiania dend 30, Novembris 1686 = ||

Thiende oesten udj Thanum annex som deehles Kongelig Mayestet oc presten || jmellum i tvende liige laader blef i daug betalt oc beløb || da paa Kongelig Mayestets anpart for oesten = 5 dr: 3 £mark£ 12 s: ||

Christen Joenssen af Ascher sogn hafde ladet jndstefne Peder Thruelssen || Bierken i Westre Bærum for slagssmaal hand hafde slaget hannem || eet

hul i hoedet med een threkande, de blefue forligte || for retten, at Peder schall gifue til Christen een tønne || korn oc bøde til Kongelig Mayestet 2 £mark£ salf efter M: B: 18 ||

Hanss Øxhofd fordrede endelig kiendelsse i dend sag hand som || kierkewerger till Hasslum kierke søger Hanss Jung || i {...} Vester Bærum for angaaende leje af een kierkekoe || anno 84., 85, aarlig 1 £mark£ er í (1 1/2) dr: efter derom i rette søgning tilforn || Hans Jung mødte oc gjorde denne moedsigelsse at hand wiste || iche ald hans thied, hand hafuer boed paa Jung, nogen || kierkekoe leje at were endten søgt eller betalt, och || formeendte kierken der i gaarden iche hafuer nogen || koe - || Hanss Oxhofued bewiste med wdtag wnder stichtschrifueren || Seigneur Hanss Mustes haand, at kierken følger i Joung || een koe || Herom afsiiges saaleedes ://: ||

Efterdj kierkeværgeren Hanss Oxhofd bewiisser det med || wdtaeg af kierkestoelen wnder forige stichtschrifuer Seigneur Hans || Mustes haand at Hasslum kierke følger i Jung aarlig || leje af een koe samestedz, oc Hans Jung iche saa lang || thied fra sagens første begyndelsse endnu fører || noget til hans befrielsse, thj af des aarsage til||findes hand efter Christian 4., recessis første bogss., 37., arts || fordrende koeleje for thoe aar at betahle í (1 1/2) rdr: || med samt processens omkostning í (1/2) rdr: som alt || jnden half maanedes dag efter dene afsigtes louglig || forkyndelse bør suahres wnder lovens adfærd., ||

f 46b

Leensmanden i Wester Bærum Ahrne Houger tilstoed for retten || at hafue betalt till Kongelig Mayestets foeget Seigneur Christen Hansen || lejermaal zigt for Else Sifuersdatter som thiendte paa || Øekeren i Wester Bærum besofuedt af Ahrne Thandberg || soldat., penge 6 rdr: ||

Dennd sag jmellum Katrine Peter Korpes oc Seigneur Frands Bændsen || som fra sidste thing dend 6., Octobris nestleeden til jdsige || thied forflødt, er igien foretagen endog jngen af || parterne j er mødt eller ladet suahre noget til sagen || parterne blef wed leensmand Ahrne Houger thvende gange || paaraabte mens ingen mødt eller paa deris weigne - || suahrer til sagen - || huorfore dend oc beroer i kraft af same stefnemaahl || till wiidere paatahles oc i rette fordres - ||

Kongelig Majestets foeget Seigneur Christen Hansen loed for retten for meehnige || thing almue oplæse hans restands jndewereende aar for alle || kongelige resterende rettigheeder, som efter des publica||tion oc paaschrift sampt wedkomende deris egen wedstaaelsse || komende ofuer eens med deris skattebøger, alt u=j||moedsigelig efter derom ofuerslag oc bereigning med een||huer bedrager sig udj Øster Bærum = 22,, rdr: 3 £mark£ 23 s: || oc udj Wester Bærum = 22 dr: 2 £mark£ 16 s: - huorfore een||huer efter med dennem gjorde bereigning oc befindende rig||tigheed, halfmaaneds daug er forelagt til dessen || afklarering wnder wdsøgning, efter kongelige skattebrefve || oc forordninger, ||

Anno = 1686 = dennd., 6., Decembris er retten til almindelig || restands oc sagething bethiendt paa Aggers hærreds anordnede || thingstue udj hans excellense?? hofædelbaarne Herr vicestadtholder || egen præsentz, sampt Kongelig Mayestets slodsfoeget Seigneur Christen Hansen || bundeleensmanden Hans Nielsen Bæstum oc efterschreffne || laugrettesmænd, Botolf Soeng, Christen, Refstad, Poull || Breke, Anders Røed, Laurids Huusebye, oc Thoere Wlleren - ||

For retten blev oplæst de forhen jndfærdte dend høje ø||righedz brefue oc befahlinger som paa thingene i Ascher sogn oc || Wæster Bærum ere specificeerlige samesteds jndfærdte., ||

Wiidere fremstillede sig for retten de dannemænd Hans Øekeren || oc Anders Thaassen oc begierede at Kongelig Mayestets foeget Seigneur Christen Hanssen || wilde bereigne leedingsmehlet med dennem oc almuen udj hafre||meehl, eftersom deris meeste aufling bestaae udj hafresæd, || de vilde wnderdanigst formoede det saaleedes hos dend høje ø||righed || naadigst blev anseedt til gotgiørelsse, men schulde det jmod || forhaabning kome til nogen mangel eller anteignelse, da || komer det paa samptlige almuers eget tilsuahr, foegden || oc hans arfuinger aldeehles wden skade - ||

Kongelig Majestets foegedt hafde wed lensmanden ladet stefne Peder Jenssen?? || skomager for resterende huuse lige till Opsslo hospitahl || efter derofuer tilforn jndlefuerede restands wnder Doerthe ||

sallige Anders Simonssens haand, oc dend høje øfrigheds naadigste befahling || derfor = hand søgees for anno 81: 82: 83: - ad = í (1/2) dr: er 1 1/2 dr: formeendte || hand same jí (1 1/2) dr: burdte betahle eller beviise des befrielse wnder dom || herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette jndstefnte Peder || skomager, oc negtede aldeehles, at hand for ingen de aaringer hafuer || boed i de huuse som krefues grundleje for men in anno 1684, hafr || hand boed i same huus oc derfor beviste hand med jdsige for||standeres Monseigneur Poul Munkes haand at hafue betalt, || erbøed || sig derpaa at aflegge sin æd, oc wæge sig derfra efter loven, || efter huilken leiglihed oc efterdj Peder Jacobsen erkleerer sig || lougends at wæge sig for dette krauf, da efter Kiøbe Bolchen 2., kand || iche eragtes hand dertil bør suahre, men om wiidere paaschadiger || wil det søges hos de eller deris arfuinger huusene beboede same aar som || krefues thombteleje for,||

Monseigneur Olluf Bendsen loed allervnderdanigst publicere Kongelig Mayestets hannem aller||naadigste meddeelte privilegier paa een papiers molles oprettelse || huor paa huad steed \oc/ fra en beleiglig plads wed Christiania || hand sig der til kand forschatte, oc naar dend tilbørlig er jndret||tet, maa hand derpaa nyede for sig oc sine arfuinger 15 aars || frjheed fra deds dato: saa at jngen papiers molle der i Norge || dennem til prjudids jmidlerthied maa eller schall opsettes - || beroer udj 4: poster dend 4de er ellers saa, at hand || maa til først papiir werkeds conservation, |: nyede saadan frjhed || paa hans qvernebrug, som in anno 65: dend 19: Juny: schall were || skiødet til Jacob Jensen Nordman, at intet andet mølle||brug paa een fiering weigs der nær. maa oprettes saa || lenge hand papiermøllen bruger, de sammaahle qverner || wndtagen, som befindes der allereede at vere opbygte || daterit Kiøbenhafn slodt dend: 1 = Janyuary?? 1686 ,, ||

Monseigneur Hans Lauridsen beviiste med lensmandz stefnemaahl at || hafue til jdag jndstefnt Botolf Soeng for begangne skoufuer||hugst i Haugerud skouf, efter derom stefnedelens viidere || bemeld, daterit 16,, Novembris 1686 = || Herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette Botolf Soeng sagde || at dene hugst war begaaed af hans folk sidste thingdag hand self || war til thingss, hannem u=afwiidende oc jmoed hans willie, negtede || iche, det joe at were sig saa som sagifuelssen oc derpaa fuldte || besigtigelse oc lougfestning omformædler, || Wiidere er iche fra endten parter i rette gifuen - alleene Botolf || Song sagde at same hans folk blef?? same thied fratager twende || øxser som hand formoedede igien, eller j (1) sldr: i betahling derfor, || Monseigneur Hans Larsen belofuede at

øserne schulde hannem worde || lefuere de igien - || efter huilken leiglighed oc Botolf Soengs egne wedstaalsse || kiennedes for retten saaleedes - at de 10. stoke gran saugtømer || sampt 7: læs wed følger jorddrotten sagelæs, saa bør || oc Botolf Soeng at bæde skaden tilsamen med 1 1/2 dr.: sampt udj || landnam?? 1 1/2 ort, oc for sagens omkostning = 1 1/2 rdr: dog de||corteres billig de twende øser, om iche faaes jgien, dette || efterkomes halfmaaneds dag efter dene afsigtes forkyn||delsse wnder lovens adfærd, ||

dend sag jmellum weledle Herr mayor Poul Mathisen oc Laurids Peder||sen Kielsaas blef igien wed fuldmegtigen Moseigneur Allandt i || rette fordret, oc først jndgifuen Herr mayors jndleeg || daterit Christiania 6: Decembris 86: || Jndgaf der hos een begiering som Laurids Pederssen til Herr mayor hafr || jndgifuedt huor hand beder om forladelsse \ej/ daterit = || Laurids Pedersen eller nogen paa hans weigne er iche efter thrende || ganges wdraabelsse mødt, || huorfore sagen efter fuldmegtigens paaeschning til doms || ey lenger kunde opsettes mens her wdinden der udj || saaleedes kiendt oc afsagt -||

f 47b

endog Laurids Kielsaas udj hans jndleeg formeehner sig || temelig fornehrmedt, saa thager hand sig samestedz || self jgien j det hand siger at hafue ofuerladt dend for||meendte forvrettelsse wed eet kiøb, som jmellum || hannem oc weledle Herr mayor er blefuen sludtet angaaende een || rugbraadtes aufling, for dette oc andet meehre som || hand temelig beschrifuer i sit jndleeg, forklarer hand || liidet om prouf oc rigtigheed til des beviis, och || aldeehles jndtet fuldfører det med hans nafngifne || widners færrelsse, som billig burdtes oc lougen byeder || i saadan sag, der weledle Herr mayor will formeehne || at were dristig skrefuen, wden nogen dertil gifuen, || aarsage, thj for hoedsagen i sig self angaaende kiøbet || findes saadan rigtigheed, wnder hans egen haand oc zegl || vdsteed, at det iche jmod lowen Kiøbe Bolchen 11., lader sig || jgienkalde, men alt som det stander wed magt, som || følger det oc af sig self at Herr mayor wden præudetz || schulle nyede it kiøb, som hand beviiser at hafue betalt || derudj, befinder hand sig fornehrmedt wed det eendehl || af hans roug, schall were komen jblandt Lars Pederssens || som Herr mayor beviiser med leensmanden oc thvende || mænd at hafue ladet optåle oc lougfæste, befindende at || were tilsammen 12 threfuer oc j (1) band, huilket alt Larss || Pedersen wille formeehne at were hannem selt tilhørig, || jndhøstedt af hans egne roug kør?? paa Kielsaass ejer || dog wden dend rugbraadte som er soldt til Herr mayoren || som hand oc paa aasteeden wdwiiste pladserne rugen schulle || were opschaaren af, huilket efter

dessen forfahring || med kyndige oc throewerdige mænd, schall befindes || af nogen forschiel, at der iche meehre paa de anwiiste || steeder, schulle kunde aufles, end i det {...} høyeste || till - 7 ,, thræfuer, øfrige 5,, thræfuer oc eet band || med rug j kierfuen fører Laurids Pederssen tilbage || oc til Herr mayor efter Kiøbe Bolchen 1te, oc derhos were forfalden || med hans bøder til Kongelig Mayestet nemlig 3 £mark£ søf - || oc dend øfrige rug som Laurids Pedersen self bekiender || at hafue thuerschet af same kasers jndhostelsse, det || bør hand efter Lands Leie Bolchen 16,, at føere tilbage jgien wed || sin æd, oc til dend thied landsloven samesteds byeder, || j det øfrige bør hand for hans dristige oc haarde || jndleeg sig at erkleere, eller derfor at liide || efter loven, oc for dene sags forwoldende omkostning || bør hand til weledle Herr mayor at betahle 6 rdr: || huilket alt wnder adfard wdreedes oc suahres || efter Kiøbe Bolchen 5: capt = ||

Niels Ottersen beviiste med lensmandens stefnemaahl at hafue stefnt || Laurids Liabroe for giæld - nemlig = 9 rdr: 3 £mark£ 10 s: efter || jndgifne reining dend 6,, Decembris 86 = || Lars Liabroe negtede een deehl oc kunde iche finde sig derudj || saafrembt Lars Liabroe iche forinden nestholdende sagething || endten giør afreining og stiller Niels Ottersen || tilfreds for det som han blifuer schyldig eller oc iche || afbewiiser des rigtighed som wedbør, schall der || worde kiendt i sagen, det som lov oc rett medfører ||

Godtfred feldtbereeder bewiiste med lensmanden stefnemaahl til j dag || at hafue ladet jndstefne Sifuer bøsse-mager paa Hoedthangen || efter zedlenns wiidere bemeld daterit 17 Novembris 86,, || beviiste der hoss een arrest paa same fordring, daterit 18,, Augustiy 86 = || der hos beviiste at hafue betalt paa capt: Rigas weigne, || til Jørgen Køster = 22 dr: 2 £mark£ 12 s: dend 20,, Martj = 86,, || derfor hafr capt: Riga, gifuen hannem sin wexsel paa Anders Thrystad?? || lyedende, 20 dr: dend 5: Aprilis 86 = || Same wexsel bewiiser hand protesteret dend, 12. Aprilis 86 = || oc hans egen wexsel wdsteed til Jørgen Køster ligeleedes,, || daterit 9: Aprilis = 86: || derhos producerede Gotfrid Kindt een messive fra mayor || Mangelsøen at capt: Riga, ej hafde ret til dene wexsel, daterit || Lundestadgaarden 22,, Septembris 86,, || herimoed oc til sagen at suahre mødte udj rette jndstefndte || Sifuer bøsse-mager sagde - hand war schyldig til capt: || Riiga at giøre hannem et pahr pistoler af nye, saa gode som || thj rdr: i det allerringeste, oc efterdj der wore saaleedes || søgt wed arrest oc laugmaahl, kunde hand iche wiidere suahre || dertil alleeneste ofuersstillede det rettens kiendelse, || efter vexselrettens tilhold, oc dend derpaa grundede || adgang Gotfrid Kindt sager sin betahling, thilfindes

f 48a

Sifuer || bøssemager endten at lefuere til Gotfrid Kindt de till || capitein Riga wdlofuede oc schyldige pistoler, eller oc fornøje || hannem med thj rdr: huormed hand blifuer frj for captennens || krauf eller wiidere tiltahle i de maader oc for øfrige præ||tentioner af capitalrendte oc omkostninger, faar Gotfred || feldtbereder søge capt: huor hand thiennligst weed oc kand, ||

Kongelig Mayestets foegedt ladet jndstefne efterschrefne || Simon Nielsen huusmand for lejeermaahl i hans egteschab,, passeret: || for 8te aar siiden, mødte i rette kunde det icke negte, suahrer || efter Christian 4., recess = 9,, ort,, ||

Signe Svendsdatter besofued af een rytter, hun holder til i Waterland || oc ejer aldehles indtet - ||

Birgite Jfuersdatter Throsterud, besofued af een sødat tvende gange || ved nafn, Hans Erichsen Lindeberg, hun ejer jndtet, ||

Maren Oelsdatter, besofued af een corporal, hun thigger fæden till || sig oc barnedt, ||

Maren Christophersdatter Aarewold besofued af Sifuer Ofvenssen || Bredtvedt egted huerandre oc boer i Skiedsmoe sogn, ||

Anne Refstad, besofued af Christen Laursen thiener i byen, som || Christen Refstad siger de wile egte huerandre, ||

Giertrud Pedersdatter besofuedt af een dragum, hun er wanfø || oc indtet ejende, - ||

Gunild Larsdatter thiener hos Erich Anker, besofued af een || kongelig hofbethiendter forleden anno 85, Hans Majestets war her || i landet - hun ejer indtet, ||

Kirsten Mogensdattet wed Frøns soug??, besofued af Olle Jensen i Øster || Bærum, hun bedtler sin føede - ||

Dorethe Larsdatter Døhl, besofued af een landstryger, hun ejer || jndtet - ||

Kisten Oelsdatter paa Skierfuen, besofued af een dragun, hun er || jndtet ejende - ||

Johanne Joensdatter besofued af Gunder Thvedten, lensmanden beretter || at de siger wil egte huerandre, ||

Sigrj Nielsdatter Leerdahl, af Jenss Rytters søn, siges at || de will egte huerandre, ||

Lisebeth Joensdatter besofued af Laurids Løhrenschoufuen, || hand er tildømt sine bøder, dog efter gielden af hans aarslaad er betalt blefuen det øfrige til bøderne, hun || thigger oc ejer aldeehles jndtet, ||

Lensmanden Hans Nielsen bestoed for retten at hafue betalt til || Kongelig Mayestets foeged lejermaalsbøder for Halfuor Larsen Woxsen som hafr || besofuedt Birgitte Zacharisdatter i Sørkedahlen, penge,, 8 rdr: ||

f 48b

Kongelig Mayestets slodsfoeget jndgaf udj rette hans excellence Herr vicestadtholders || befahling at med dend sag jmellum Eschild Lille Lj, oc Herr Lars || Jbsen af?? Stoere Lj schulle beroe, jndtil wiidere, daterit 6 - || Decembris = 86 = ||

Efter afreigning med een huer de gaarde brugende udj Aggers || hærdt efter de dennem forhen tilstillede skattebøger || samt andre brugende foegderied vedkommennde, loed || efter desen rigtig befindende oc egen wedstaaelsse af een||huer wden nogen modsigelse befandt sig efter tydelig || oplæsning oc betydelse for eenhuer, hos efterschrefne || saaleedes -¹ Herr assessor Anders S??sen?? engelstøcke ved Froegner des skat oc rettighed 1 rdr: 3 ort, Se??dstad || Herr reigsraad Lemfort: 21 3/4 rdr: 23 s: af en Qvern 1 ort || borger Herr obriste Coucheron, skat oc jordebogens rettighed 16 3/4 rd: || = 5 s: af den hafregaard, 10 3/4 rdr: 3 s: landskyld af 3 schippund 5 lispund || tunge anslagen efter iacten som hafre tunge: 3 rdr: - 9 3/4 rdr: er || = 37 rdr: 1 = ort 18 s: or d?? er Budstad, ?? ?? ?? ?? || oc anden, oerig?? som haufre tunge efter 3 rdr: 2 schippund 2 ort 12 s: = || Jacob Budstad ligerwiis, 4 ort 5 s: Riis bunder?? er erns?? 3 rdr: 3 s: || Lille Sogn Herr laugmand Jørgen Phillipsen 14 rdr: 11 ?? = ?? ?? fergen?? || pladser 2 3/4 rdr: 15 s: = er = 17 rdr: 4 s: = ?? Seigneur Jacob Hansens effter|| rereerske?? 20 rd: 9 s: Lille Øer Herr laugmand ??ntsen 9 1/4 rd: 23 s: My||ren 2 1/2 rdr: 16s: er 12 rdr: 15 s: Laurids Pedersen hedsel?? af Riestsaae || = 1 rdr: 3 £mark£ 6 s: ?? ?? ?? bøder || = 6 rdr: tildømt at

¹ NB HERFRA ER FOLIO F 48B NESTEN ULESELIG, OG DET ER IKKE LEST 2.GANGS KORREKTUR PÅ FOLIO F 48B

bøde for ?? ?? ?? || maade tildømt at bøde 3 £mark£ søf for hand taget rug fra Herr major Poul || Mathiesøn 1 1/2 rd: 11 rdr: 1 ort 6 s. Rødtvedt Hans 5 rd: 18 s: varme?? || Seigneur Jacob Dirichsen rols med odts?? ?? oc rostienniste af Bretvedt || = 9 1/2 rd: 13 s: af Hasle: 5 1/2 rd: 2 s: er 15 rdr: 15 s: Bredtvedt ?? 3 ort || Herr Commissarie Anders Boyesen?? af Stoven 19 1/2 rdr: 6 s: ??redsen 13 3/4 dr: || 12 s: Orsbø 5 d: 12 s: Dæfberg 8 rd: 4 s: Hellerud 8 rdr: 2 s: ??ester paa || kop oc qwegskat 9 3/4 rdr: 17 s: er 14 rdr: 2 ort 5 s: Herr major Poul || Mathiesøn af Abelsø 17 3/4 rdr: 3 s: Langerud 4 3/4 rdr: 13 s: Hasleset 4 1/2 rdr 9 s: || er 14 rdr: 3 ort 1 s: Nedre Fos Margreta sallige Frederich ??ners || leiglending, proviant oc de 4 sldr: skat 11 1/2 rdr: ?? af møllen || = 50 rdr: saugmesterskat af 4000 bord 4 rd: er 66 rdr: 2 ort || begge Blinderen gaarder ?? ?? 33 1/2 rd: 10 s: landskyld || af 4 skippund, beregnit som haufre tunge ad: 3 rdr: 12rdr: øre||die aars tage 4 rdr: er 49 1/2 rdr 10 s: af de 4 1/2 rdr: ??ienge under Sindsen skat oc rettighed som Ifver Sindsen oc Christen Ref||stad suarer 3 rdr: 4 ort 41 s: = Strid Bernd horgen 4 rdr: 4 s: Aase || Karj 12 rdr: {...} 1 ort 13 s: bæke Seigneur Hector Weifors efter ??||ske 8 rdr: 1 ort 21 s Opsal Hans 3 rd 3 ort Olaus Ner??n aest?? || ledings ment af Sætter 4 ort 6 s: Mangelrud hafre 4 rdr: || = 2 ort 6 s: velbemelte Herr estatzraad oc justitiarius Lund hafver || skat oc rettighed 24 3/4 rdr: 22 s: Houger 6 rdr: 15 s: Skærfwen || oddelsskat oc rostienistehold 1 1/4 rdr: 18 s: = Skar odelsskat oc || rostienistehold 3 ort 20 s: = Sandwiig skat oc rettighed || = 4 1/2 rdr: Vester Rylling skougstøcke 3 ort 3 s: Søndre || Rylling skougstøcke 1 3/4 rdr: 12 s: Abedskoug 3 3/4 rdr: 23 s: || Lørenskoug 2 rdr: 21 s: Hougsætter 1 rdr: 21 s: = saugmester||

f 49a

skat af 3000 bord paa Kamphoug saug oc 12000 paa Voghals saug || à 2: ort: 7 rd: 54 rdr: 11 s: de 4 rdr: saugpenge af Skærfven saug formee||ner Herr estatzraad efter det kongelige skiøde paa gaarden hannem || self at tilkomme. Hougen Gulbrand 3 ort 13 s: Clemedsrud Jens || Hansøn 5 rdr: 1 ort 14 s: = Lofsrud 2 rdr: 1 ort 20 s: Linderud Mogens Larsøn || = 6 rdr: 3 s: saugmesterskat af 7500 bord, 3 3/4 rdr: er = 9 rdr: 3 ort 3 s: = || Øfre Fos Poul Torstensøn oc sallige Jacob Hansøns efterleverske skat oc || rettighed 4 rdr: 3 £mark£ \1 s:/ Poul Torstensøn saugmesterskat af 3700 bord paa || Øfre Fos saug skaaren 1 rdr: 3 £mark£ Christentze Oluf Thorstensøns af 3200 bord || = 1 rdr: 2 ort \10 s:/ Maren Oluf Torstensøn, 3000: 1 rdr: 2 ort, Ellingsrud || Poul Torstensøn af en qvern under gaarden 1 ort: saugmesterskat || af 2500 bord skaaren der same steds, 1 rdr: 1 ort: er 1 rdr: 2 ort. Holtet || Oluf Torstensøn 2 ort 6 s: Skærfven Jfver 1 rdr: 1 ort 1 s: Anders Næs || = 4 rdr: 2 ort 19 s: Vestre Haugerud Mads Truedsøn ledingsmål 5 s: || saugmesterskat af 6700 bord skaaren paa Traafos saug 3

1/4 rdr: 10 s: || lædingskorn oc mahl af Aaemot 2 ort 12 s: af een qvern der||vnder 1 ort er 4 rdr: 1 ort 3 s: skaar\en/ leedings meel 15 s: Torter Alf || = 10 s:, Berg Maren Stockflet 6 rdr: 3 ort 8 s: Berg Madame Kiersten || Tollers 5 rdr: 3 ort 8 s: Hougen Madame sallige N: Tollers 5 rdr: 2 ort 20 s: || Tomble Erich lædingsmeel: 15 s: Ammerud Hans lædingsmahl 10 s: || Rommen Biørn 6 s: Ole Høybraate 12 s: Søndre Trosterud Niels || Sørensen lædingsmahl: 5 s: Øster Hougerud Susanna sallige borgermester || Bræmmers 2 rdr: 3 ort 5 s: Lindeberg, Laurids Lauridsen leedingsmahl || = 1 ort Graf Joen leedingsmeel 10 s: Hasle Anna sallige mester Trugelses || 5 rdr: 1 ort 8 s: = Myrestue Steener: 12 s: Hellerud?? Kiersten Giert || Otmans 3 rdr: 2 s: Dahl: Adelhed sallige Hans Pedersen Buekis lædingsmeel 10 s: || Langerud Halvor 3 ort 13 s: Leerdall Niels 1 rdr: 1 ort 13 s: Lj Ole 1 rdr 6 s: || Lille Lj Eskild Jensen ledings mahl 20 s: Prindsdahl: Niels Leerdahl 1 rdr: 2 ort || = 18 s: Stublian, Sidsel sallige mester Jockums leedingsmeel 12 s: af 12000 bord || skaaren paa hendis saug i Aggerself saugmesterskat: 60 rdr: er 6 rdr: 12 s: || ??ee Trane rester af Øfre oc Nedre Fian, 6 rdr: 3 ort 22 s: Aas torgemester || Johan Pedersen lædingsmahl 5 s: Oluf Brefverud rester paa leedings||meel 9 \s:/ Peder Pedersen møller af Nesbønden 2 3/4 rdr: 2 s: Kolbonden 7 1/4 rdr: 10 s: || Hvidebiørn 4 rdr: 10 s: Ormerud 5 rdr: 3 £mark£ 14 s: Ekornsrud 3 rdr: 17 s: || qverneskat af 4 pahr qverner under Hvidebiørn 1 1/4 rd., saugmester||skat af 1200 bord, skaaren paa Huidebiørns sauger 6 rdr: paa || Groeruds sauger 16000 bord. 8 rdr: af en qvern under Groerud - || = 1 ort er = 38 rdr: 3 ort 5 s: Johan Jbsen af Skarfven damstoch paa || Kongelig Mayestets grund 4 rdr: magistrat Jørgen Jørgensen sogneprest i Christiania || hans præsteskat: 12 rdr: in specie, courant: 12 rdr: 2 ort, hospitals||forstanderen Poul Munch consumption oc folckeskat 4 1/2 rdr: 16 s: kop || oc qvægskat 12 1/4 rdr: 12 s:, er: 17 rdr: 4 s: Olle Pedersen oc hans qverns || folckeskat 1 rdr: Enevold Nielsen mynterswend, rester paa hans || kop oc qvegskat 3 rdr: 1 ort = 8 s: Jens Pedersen mynterswend ligasaa || = 6 rdr: 2 ort 16 s: Casper Barls??sensnider 6 rdr: 2 ort 16 s: Kolbiørn || Gundersen bygmester 1?? rdr: 2 ort 8 s: Einer jsenslager 1 rdr: Peder || Pedersen paa Grønland 4 ort, Halvor Kroghold 1 rdr: Tore Komphoug 1 rdr: || 1 ort, Jonas Hansøn felderman saugmesterskat af 5500 bord 2 rdr: 3 ort || Ole Nyeqvern paa sin saug. 5000. saugmesterskat 2 rdr: 2 ort || Birte sallige Erich Vandels paa begge Haugen sauger 6000: deraf || saugmesterskat, 3 rdr: Anders Hansøn ladet skiere paa sallige borge||mester Bræmmers saug 6500: 3 rdr: 1 ort. Haagen Olufson paa sine sauger 6000 bord saugmestetskat. 3 rdr: Christen Christopherson || skaaren paa sin saug 5000 bord. saugmesterskat: 2 rdr: 2 ort ||

f 49b

Poul Petersøn paa Ammerud saug 1200 bord, saugmesterskat 2 ort 10 s: || for damstochen paa bispestoelens grund af hundrede en rixort 3 rdr: || paa Noortwed saug skaaren 2500 bord 1 1/4 rdr: er 4 rdr 3 ort 10 s: Otter || Gundersøn i Gammelbyen paa Dals saug 1000 bord saugmesterskat 2 ort || for damstock paa bispestoelens grund 4 1/2 rdr: er 3 rdr: Kolbiørn byg||mester paa Qverner saug: 400 bord: 20 s: for damstoch paa bispe||stoelens grund: 1 rdr: er 1 rdr: 20 s: Christen Eskildsøn skaaren || paa Ettestads saug: 1000 bord: 2 ort, for damstocken paa bispestoe||lens grund. 2 1/2 rdr: er 3 rd: Simen Nielsøn huusmand paa Fræn || tildømbt at bøde stevnemaal, 2 ort, ock for hans quinde efter deris || brøllup kommen for tillig, tilbømbt oc bøde 2 1/4 rdr: er 2 rdr: 3 ort || Dawid Fosum tildømbt at bøde 8te ørtuger oc 13 march?? søf, || 7 rdr: Ole Skierfwen wed saugerne tildømt at bøde for kroer||hold imod forbud. 10 rdr: oc for brefwebrud 2 rdr: er: 12 rdr: Lau||rids Lørenskougen som i sit egteskab begaaen lejermaal med || it løst qvindfolch hans boedsaad efter registrering befindes || til 9 rdr: 18 s: = Poul Jbsøn skaaren paa sin saug 24000 bord || saugmesterskat 12 rdr: item paa begge Voghals sauger 10000 bord || oc paa Kamphoug saug = 3000 à 1/2 rdr: 6 1/2 rdr: er 18 rdr: 2 ort || Voyen saug Ole Bentsøn?? 2000 bord: 1 rdr: Hans Vesbye. tvende || sauger derpaa er skaaren 7000 bord à 2 ort: 3 rdr: 2 ort; Herr || laugmand Jfver Hwid udj contribution, af hans tiende udj Aggers || herrit Øster Bærum oc Asker sogn efter 4 pro cento af - || som hand angifver dend hannem i dette aar hafver || importerit ||

Anno = 1686,, dennd 28,, Decembris wore wj efter hans excellence || højædelbaarne Herr vicesadtholders naadigste anordning oc befahling || forsamlede udj Thru Pedersens huus paa Hoedthangen || udj Herr obriste Cucherons huus samstedts der at forfatte || et rigtigt mandtahl ofuer \alle/ oc eenhuer der boer byger || oc tilholder efter befahlingens yderligere jndhold af || dend,, 27,, Decembris 86: ofuerverende Kongelig Mayestets slodsfoget || Seigneur Christen Hansen Smit, samt Thru Pedersen oc Niels Jacobsen || Kongelf: || det genneral mandtahl blef derefter forfattedt af Seigneur Christen Hanssen, ||

Ellers blef tilsagt Martha Lier wefuerpige tilhollende || hos Niels Jacobsen Kongelf at hun sig derfra med || forderligste schulle forføye, oc at søge sig leighighed || endten i byen eller huor hun best eragter, || Karj Knud Thronssens tilhollende hos Anna sallige Hans || Billungs, hun er enke, er tilsagt at begifue sig || strax derfra med samt hendes børn - || Hans

muhremester som oc er der i huuset, oc hafuer || hans broder till logament, er borger til Christia||nia, advahret at begifue sig til byen, - || stoker huussedt, derudj er fangefogden paa de ofuerste || wærlsler oc prosessen wed gaarnisoenen i de nederste wærlsler, huad fleere folk samesteds nu tilholde || er advahret at begifue sig derfra, oc maa jngen || fleere endten hafue tilhold der, eller huuses || w=den alleene de thvende forbemelte, || huormed dene forretning saaleedes sluttet och || endiget - ||